

rit, uterum & uocis ad commodam animalis uitam necessariae gratia. Quòd enim à pulmone inter expirandum redditur, uocis optima euadit materia. Atque ita uniuersa respirationis organa summus rerum Opifex machinatus est, ut ex nostro arbitrato aerem attrahamus, cumque rursum reddamus, aliter quam cor ex nostra uoluntate neutiquam pendens, agitur. At quem haec quoque latius dum thoracis musculos traderemus complexi fuerimus, ad pulmonem redeundum est, qui instar promptuarij cuiusdam in duos asperae arteriae ramos aerem assumit, cordi illum ingentia sae carni facultate praeparans, ut deinde cor per arteriae uenalis ramos ex asperae propaginibus sibi illum allicere queat, ac dein rursus à pulmone quod cor diuinitus est, per expirationem reddatur. Quis itaque asperae arteriae sit usus, neminem latet: quemadmodum neque uenalis arteriae usus nulli incognitus est, quum is praecipuus sit, ut aerem cordi aptum, ac à pulmonis substantia in asperae arteriae ramis confectum, in se pelliciat, ipsiusque interuentu cor eundem in sinistrum ipsius uentriculum attrahat. Arterialis uena in hoc potissimum facta censetur, ut pulmone aptum suae substantiae alimentum ex dextro cordis uentriculo exporrigat, quod laeue, aereum, spumofumque esse oportuit, si modò ulla mutatis aerem substantiae, & aerem emittendum debet esse proportio, atque ipse etiam pulmo comprimi colligique & rursus distendi se fequaque esse possit. Ad quam functionem etiam uenalis arteria pulmone utilis est. nam & haec illi sanguinem suo nutrimento aptissimum deriuat, quo pulmo tum propter ipsius mollietatem, tum propter continuum motum, tum propter caloris copiam, quam ex cordis uicino in deflumque cordis motum adipiscitur, plurimo praeter ceteris corporis partibus indiget. Quòd autem pulmonis tunica ipsius substantiae quae aeris alterandi uim possidet, atque ramorum implexus firmat, impletque, inuolucris uice sit, omnibus perspectum reor. Sic quoque hanc iustissimè tenuem mollemque ut cum pulmone promptè concideret, & facile dilataretur, factam esse, neminem ambigere deceat.

*Viform pul
monis ratio.*

*Tunica ve
tio.*

DE CORDIS INVOLUCRO.
Caput VIII.

PRÆSENS inuolucrum membrans thoracis amplitudinem interseptentibus liberum, nullaque ex parte dissectum tertia ostenditur figura, ad characteres B, C, D, E, F, G: uti apertum spectatur in quarta figura ad A, B, B. Rursus ipsius portio spectatur in ultima tertij libri figura ad B.

MEMBRANAM uniuersum cor cum suis auriculis ac uasorum initijs instar arcule cuiusdam aut thecae inuoluentè, in medio thoracis interseptentium membranarum collocari antea diximus. Verum in presentia huius inuolucris situm paulo altius repetituri, eius effigie primò nucis pineae formaeque simillimam esse dicemus. Quemadmodum enim ex orbiculari neque penitus depressa basi pinea nux in obtusum, neque impèse prominentè conu mucronem uel desinit, omnique ex parte orbicularis quodammodo uisitur, sic quoque & cordis inuolucrum orbicularè basim & mucronè obtusum exigit, pineamque nucè proximè refert. Ceterum inuolucris basim minimè cõtinua est, sed ut minimum quinque foraminibus peruia: duobus quidem, quibus cauae uenae iter praebet, uno nimirum, quà hæc septum perforata: atque id foramen in hominibus perficitur, ubi dextrum latus eius amplitudinis habetur, quò inuolucrum pertinacissimè septi neruose parti, secus atque in ceteris animantibus, cõnasci docēbimus. secundum autem foramen illud est, quo eadè uena sursum à cordis basi iugulum petit, tertium porrò foramen arteriæ uenale transmittit, quartum uerò arteriæ magnæ paratur, & quintum arterialis uenae uiam præbet. Quod id quodammodo duplex est, quod arterialis uena priusque ex inuolucro labitur, in duos truncos discindit, bina in inuolucro foramina perpetuò ferè adeptos: quancumque et uenalis arteriæ duobus quodammodo locis iter præbeat. His uasis notatu digno interuallo à cordis superficie abscedentibus, præsens inuolucrum ualidissimè obnascit, quodammodo ab ipsis principijs ducès, uidentur nanque arteriæ magnæ & arterialis uenae tunicæ (quas ab interseptentibus thoracis membranis, ac ab illa quae costas succingit, exiguunt) deinde & secunda uenae cauae & uenalis arteriæ tunica ab ipsè membranæ profecta, cordis inuolucris principijs statuere. Vasa etenim medio intercor & ubi inuolucrum ipsi cõmittitur spacio, eiusmodi tunicis penitus desinunt, ac notatu dignum interuallum inter cordis basim & inuolucrum ad illa uasa coalitum existit, neque magis inuolucrum cordis basim, quam mucronem aut latera illius contingit, quod sanè à Galeno expremenda erat, quum inuolucris originem à cordis basi pendere scriberet. Atque hæc foramina inuolucris potissimum basim necessariò obtinuit, seculicquàm maximè licuit rotum-

Forma inuolucris cordis.

Quibus uasis inuolucris cordis uiam præbeat.

Cordis inuolucris initium.

L. 6. de P. sup. partem.

a f. D. E.
b 7. inuolucris
c 8. figura ad G
d 6. figura ad F
e 6. figura ad D
f 6. figura ad B
g 1. figura ad B

dam efformans. Cæterum reliquum inuolucri corpus nihil profusum transmittens continuum est, & sibi undecumq; præterquam in forma, quæ ex basi, uti diximus, in obtusum mucronem tendit, respondens. Basis hæc summo apice paulo altius quintæ thoracis uertebrę corpore locatur, huic non penitus, sed duntaxat e regione incumbens. Basis enim media est inter pectoris os & quartam quintamq; thoracis uertebras, æqualiter ab utriusq; pectoris dico offe & uertebris, distans. Item basis quoque à dextris sinistris que costas pariter remota pendet. In progressu uerò defensusq; inuolucri situs uariatur, ac alijs quidem animalibus longiori pectoris offe quam homines donatis, inuolucrum id à dextris ac sinistris pariter sciunctum deorsum tendit, sensim in anteriora porrectum, adeò ut iam basis posterior, aut si animal resupinum intellexeris, humilior ipso mucrone cõspiciatur. In homine autè cui anteriorè thoracis partem rerum Opifex breuiorè largitur, inuolucrum decliue ac antrorsum sinistrorsumq; adeò protenditur, ut mucro magis deorsum quodammodo pertingat, quam pectoris offis ^{g. fig. p. 2} pars, cui superior maxime que antiqua septi trãuersi pars adnascitur: dein in sinistrum adeò pertinet, ut dextrum mucronis latus uix thoracis medium attingat. In anteriora quoque adeò mucro proceedit, ut sinistrum pectoris offis latus, quæ que huic coarticulantur cartilagine, contingat. Atque hoc inuolucrum in se intersepientes membranæ amplexantur, secundum ipsius formam in latera extuberantes. Porrò hoc inuolucrum substantia constat membrana, atque in similiarium partium numerum cum reliquis membranis reponenda. nullis enim fibris intertexta, sed simplex est membrana, utcunq; crassa, & admodum dura, cauitateq; constituens, in qua cor facile dilatari confringiq; queat. In se enim cor continet nulla profus portuicula illi cõnata, sed æqualiter ab illo undiq; uti superius cõmemorabatur, distans. Cavitatis hæc laeuis omnino est, tenui quodam humore oblita, ac adipe penitus omni destituta. Exterior quoq; inuolucri superficies omni adipe uacat. Quanquã secus arbitratus sit Aristoteles, cordis inuolucrum pingue esse asserens: inter sepientiibus membranis fortè delusio, quæ huic inuolucro obnatæ præpingues, ac potissimum in hominibus, uisuntur. Cæterum exterior hæc inuolucri superficies propter fibrosos nexos, ut membrana in uicè cõnatæ, aspera cernitur. Inuolucrum enim lateribus intersepientes membranæ quodammodo orbiculatim ^{h. v. fig. 1} obnascuntur. Anteriori parti, cui illæ membranæ nō obnascuntur, fibræ membranæ earū membranarū cavitatè implentium cordis inuolucro adnascunt. Posterior pars uniuersa intersepientes quoq; membranæ habet cõnatas. Cæterū uniuersus mucro, & dextri lateris inuolucri egregia portio septi trãuersi neruo circulo ad latus sinistrum ualidissimè, amplosq; admodum spacio cõnascitur, quod hominibus est peculiare. Simijs quippe & canibus & porcis à septo multum distat: tantum abest, ut ipsi magna sui portione inuolucrum cõnecteretur, adeò sanè ut & hinc luce clarius constet, Galenum hominis uiscera aut oscitãter, aut neutiq; spectasse, simiasq; & canes nobis descripsisse. Verū & homini adhuc priuatiim anterior mucronis pars tunica costas succingenti fibrosis nexibus hæret, ea parte qua sinistrum lateris sextæ & septimæ costarū cartilagine pectoris offi coarctantur, sed & inuolucrum ^{i. v. fig. 2} inter ^{g. 4} inter thoracem interdiuises membranæ perficitur: nullibi enim ex illarum medio inuolucrum cordis excedit, neq; pulmonem ulla ex parte nisi illarum interuentu contingit. Hoc nulas arterias in se dispersas exigit, neq; etiam uenas, nisi perquam tenuissimas ab illis ferè exortas, quæ intersepientibus membranis tanq; in omentū deriuantur. quum enim cauam transmittit, ab illa uix aliquid mutuatur: quã autem septo in hominibus cõnascitur, communia cum septo uas sibi uendicat. Neruos quoq; adipiscitur nimis quam obscuros, ac ab illis pronatos, à quibus recurrentes nerui iam pullularunt. Quod uerò membraneum hoc cordis inuolucrum cordi id sit quod dicitur, omnibus conspicuum esse arbitror: quum instar domus & arcule cuiusdam ac thecæ cor luculentissimè amplecti, ac in intersepientiū membranarū beneficio sustinere uideatur. Præterea ut leuius esset, & durius, ex ualida extrui membrana, neminè quoq; ambigere putauerim. Cæterū an hominibus secundū naturã se habentibus inuolucrum id aqua continetur, quã serosi humoris modo in ipsius cavitatè inter disseandū reposita obseruamus, mihi nō admodum perspectū est. Quãuis nullã sanè humani cordis sectionè unq; aggressus sim, in qua non multã eiusmodi aque quantitãtè repererim: quocunq; etiã mortis genere siue paulo, siue multo antè homo interijisset, etiam si adhuc maiorem copiã in mulieribus q̃ uiris animaduertir: nisi illi natura admodum fuissent humida. Quinetiam ferè minus in nuper mortuis adinueni, quam in his à quorum sectione diutius temperassem. Is cui Bononiæ cor uiuio eximi spectauimus, a quam etiam in inuolucro continere uidebatur: uerum id non admodum commodè, utcunq; etiã nos tragædiæ adiungeremus, expèdere licuit. Patuissimè huius aque intus cupidi, pulsans adhuc cor cū pulmone reliquisq; uisceribus illico atq; exemptum erat, in proximam pharmacopolæ officinam deferri curauimus, ac in inuolucro aquam nonnullam reperimus. Canes uiti caui.

Inuolucrum
cor
dis
situs.

Inuolucrum
cor
dis
substantia.

Superficies
et
nexus
in
uolucrum.

Quibus
uasis
ac
neruis
in
uolucrum
impleretur.

Inuolucrum
uero
et
ratione
ratione.

Cuiusmodi
aque
in
in
uolucrum
obseruatur.

cauitatem inuoluceri & cordis superficiem humectas habent, ac in his nulla aquæ obseruatur quantitas, ut sanè in mortuis quantumuis etiam exigua semper, perinde ac in porcis occurrat, quibus tamen in uia sectione aqua asseruata uidetur. Adcò ut de uiuorum aqua nihil afferere uelim, uerùm nullam penitus in illis contineri (ut hodie omnes ex spiritu in aquam post mortem conuertit, hanc in mortuis reperiri contendentes affirmant) falsum esse noui. Quandoquidem (ut sæpe antea monuimus) membranæ nullis partibus connatae, neque inuicem hærentes perpetuò madidæ apparēt, ut oculi palpebrarumq; interior superficies. Ad hunc quoq; modum ubi membranæ cerebrum inuoluentes mutuò insternuntur, & interna costas succingentis membranæ, & peritonæi superficies, ac iccoris quoq; & intestinorum, reliquarumq; partium inuicem tantum accumbentium, non uerò connatarum superficies madorem semper commonstrat. Nunc autem cor in continuo uersans motu, neq; dum uiuit animal unquam uel momento quiescens, calidissimū uiscus merito censetur, cur minus non madorem duntaxat, ut reliqua omnia, sed & aquam à Natura ipsi priuatim eiusdè usus gratia largitā nanciscetur: Præcipue quum in humidioris temperiè uiris ac mulieribus copiosiorè aquam, quàm in siccis calidissiq; quibus plures ad esse spiritus cōstat, reperiamus: atq; à phrenitide mortuo cerebri uentriculos seroso humore non nihil salso acrisq; plenos obseruauerimus. Neq; hic me mouet, quod quis unde hæc aqua calidissimo uisceri affundatur, interrogare possit: quum præter adipem, quo humanum cor imprimis scæat, madorem in reliquis nuper commemoratis seclibus animaduertimus, & in aquæ subter cutem specie, ab utero *uicinis* dicta, tantam aquæ uim in peritonæi amplitudine, & etiā in aquoso ramice, & interdiū uiuentibus in thoracis amplitudine asseruari indies didicimus. Præterea æstiuo tēpore suspēdi, ac in cruce, ut Gallis & nostratibus moris est, nō procul à suburbis ad publicas uias relicti, paucis post suspēdium diebus, ac si uesciæ aqua distentæ essent, in mirā molem intumescunt. Meminietiam in diebus canicularibus una die oculos canes, quibus cutē detraxeram, & musculi alicuius motum examinaueram, negligentia non abiectos fuisse, & casu in sole relictos, maximam serosæ aquæ uim in peritonæi cauitate, & in thoracis amplitudine collegisse. Cæterum nugaci hæc disceptatione relicta, ad cor properemus, ne tandem in theologorum questionem, qua de mysterijs plena Saluatoris nostri IESU CHRISTI aqua sanctissimè pertrahant, incidamus: ac diuio Iohannis uerissimum Euangelium, his nostris de solis calore in suspensis uirionibus, & carnificinis minimè miscemus.

DE CORDIS SITV ET FORMA.

Caput IX.

SITVM cordis in sua proportione ostendit ultima figura tertij libri: dein prima & secunda præsentis libri figura idem quoque ostendunt, quamuis in illis cor suo inuolucro intèctū sit, ac inter membranas thoracis cauitatem interserpentes continetur. Ac in prima quidem figura id ad *L* spectatur, in secunda autem ad inferius *L* & *M*, *M*. Porro cordis formam ex quarta, quinta, & sexta figuris petere licet.

41 f. C. D.
E. F. G.
64 f. C. D.
68 f. A. B.
74 f. E. 6
78 f. C.

CORDIS situm formamq; ipsius enarratum modo inuolucrum commonstrat. Cor namque pyramidalis figuræ uisitur, & nucis pineæ non admodum est ab simile: ex basi nimirum latior in mucronem paulo quàm nucis pineæ acutiorem sensim definens: est que multo longius quàm crassius, quamquam in homine, quod ad externam superficiem attinet, non æquè crassum secundum orbem, ut cæteris ferè animalibus, sit. Ipsius etenim latitudo profunditatem nō secus excedit, quàm si quis cor in anteriori posterioriq; sede non nihil depressum affirmaret. Atq; id potissimum in dextra sede illi cassis, distecantibus obseruatur. Tota exterior superficies à bali ad mucronis usq; extremum impensè læuis cernitur, nulli profusus parti connata. Coronalis tamen uenæ propagines à cordis bali ad mucronem usq; cum coniugis fide arterijs excurrentes, sanguineq; turgentes, paulo magis reliqua cordis superficie extuberant, inæqualitatemq; minimam eformant: quippe maxima sui corporis portione in cordis substantiam imprimuntur, deinde & adeps etiam, quo humanum cor plerumq; abundat, aliquid inæqualitatis inducit. Basi propter ualorum egressus inæqualis uenarumq; uisitur, dextræ enim ipsius scdè dextra auricula simul cum uena caua, & arteria uena committitur, in sinistra autem sede læuam habet auriculam, & præter arteriam uenalem, magna quoq; arteriæ initium. Porro cordis auriculas, uasa, ut & ipsorum orificia & membranas, cordisq; uentriculos seorsum ordine persequemur, iam cordis situm subnexuri, de quo prolixè

Cordis figura 74.

46 f. D.
66 f. A. E.

48 f. I. f. B.

84 f. E. f. C.

84 f. G. 6

84 f. I.

84 f. E.

84 f. G.

84 f. O.

Cordis superficies qualis.

Cordis situs.

lixē admodum dissectionis proflores contendunt: his quidem id in sinistrum thoracis latus collocatum inuentibus, illis autem in medio, quod ad dextrum ac sinistrum attinet: alijs uerò non ad hanc tantum positionis differentiam cor in medio esse placuit, uerum & secundum totius racis anteriora & posteriora, deinde superiora & inferiora, alijs rursus hæc omnia quidem totius cordis molli, alijs autem duntaxat basi ascribentibus. Quod autem in præsentia thoracem omnes appellent quicquid costis & pectoris ossis, & duodecim thoracis uertebri intercluditur, manifestum esse arbitror: quum alioquin si uniuersus corporis trūcus cum Aristotele ipsius thorax appellaretur, plurimum in situ cordis enarrando aberrarent, quamuis alioquin ad ueram situs descriptionem non admodum accedant. Quandoquidem brutis animalibus quibus pectoris os homine longius obtingit, non basis solum, sed & cordis propemodum mucro in medio, quod ad dextrum & sinistrum spectat, continetur. Deinceps secundum dorsum longitudinem basis uicinior longè est primæ thoracis uertebre, quam mucro ipsi duodecima. Insuper magis ab elatori pectoris ossis sedē cordis basis remouetur, quam mucro à pectoris ossis cartilagine gladij modo in aciem cessante, adeò ut hac dimensione, quam in longitudine metimur, uniuersum cor medium sedem nullis animalibus exactè occupet. Quod ad anteriora posteriora attinet, omnibus animantibus cordis basis in medio eius thoracis sedis quam sibi uindicat, collocatur. Mucro autem in anteriora magis exporrigitur, non tamen pariter omnibus. Cæterum hominis cor sua basi, quæ ipsius dignissima nobilissimaq; pars, quum uisum origo sit, censeatur: exactè, ut in reliquis animantibus, dextra: sinistra: que sedis medium obtinet: atque quod ad anteriora posteriora que spectat, pariter sese habet, tatum enim à pectoris distat osse, quantum à uertebrae corporibus abscedit. In thoracis autem longitudine, quæ posteriori sedē duodecim constituit uertebri, quintæ uertebre corpus respicit, quæ ex tribus totius thoracis dorsum longitudinis partibus primæ humilior sedes & secundæ elator existit. In anteriori uerò thoracis sedē, quæ pectoris ossis longitudine terminatur, ad amsillim mediam sedem exigit, tantundem à iugulo remota, quantum ab ea ossis pectoris sedē, cui septum inferitur. Atque hic tutissimus, & plurimum ab ijs quæ foris incidere queunt, remosis, basis locus est: à quo reliquij cordis corpus sensim in anteriora, & in sinistrum latus eousq; exporrigitur, ut mucronis posterior pars magis ad pectus atq; antrosum q̄ ipsam basis centrū uergat, & dextra quoq; mucronis pars in sinistrum magis ipso basis centro protensa, medium pectoris ossis in sinistrum excedat, ipsumq; mucronis centrum sextæ & septimæ costarum sinistri lateris cartilagine respiciat, quæ pectoris ossi coarctantur. Præsentibus terminis quibus cordis situs comprehenditur, illius quoque magnitudo innotescit: quæ sanè homini, ut & cerebrum ac iecur, quam cæteris animantibus est grandior. Neque id solum homini priuatim uenit, uerum & illi quoque cor septi transuerfi uerose parti in læuo latere, cui cordis inuolucrum magno spacio adnascitur, quam proximè accedit: secus longè quam canibus & simijs, quibus cor magno interuallo à septo remouetur.

nr 1. f. 6. 419 lib. 4.

n. 2. f. 5.

o. 4. G. al. P. 178.

Cordis magnitudo.

Cordis fibrae.

DE CORDIS SUBSTANTIA. Caput X.

CORDIS substantia quoad fieri licuit, illis potissimum figuris delineatur, quæ id quous pæcto dissectum referunt, ut septima, et quatuor illi proximè sequentes.

Cordis caro.

R A E C I P V A cordis substantia carne constat, musculorum carne paulo minus rubra, uerum duritia, spissitudine, & fibrarum quo intertextitur genere plurimum ab illa uariante. Cordis enim caro longè durior existit, & spissior, iniurijsq; ferendis pertinacior, & demum uario robustissimarum fibrarum genere donata, quum interim unius musculorum sedis caro unicam ferè specie, eamq; sparsim satis disseminatà duntaxat fortiat. Porro species fibrarum, quæ cordis carne continentur (nō enim de membranarum uenæ caue & uenalis arteriæ orificiorum fibris agimus) haud: quæ ac musculorum conspicua est: quandoquidem nullum prorsus inuenias musculum, qui uel citra dissectionem ilico atque detectus est, fibrarum suarum differentiam non accuratè ostendat: & adhuc multo accuratius, si uel crudus uel coctus unguibus, aut cultro discerpatur. at cordis quidem caro fibris compactissimis, & inter se plurimum differentibus oppleta uisitur: quæ uerò earundem situs differentiarumq; sit ratio, cōiectura potius q̄ sectione assequimur. Quouis enim modo cordis carnem aut elixam aut crudam rectis uel obliquis uel transuersis sectionibus aggrediari, uel utcumque lubet eandem unguibus dilaceres, uix unquam cordis notatu dignam portionem secundum unum

47 fig. N. membra. 4. 178. l. 3. 4. 3 fig. G. G. membra. natū E. F.

unum fibrarum genus diuelli posse obseruabis, ac omnē carnis partem diuersis multiplicibusq̄ (sed potissimum transuersis) fibris abundare astrues: non enim in corde, ut sanē in stomacho, uentriculo, intestinis, & ipso etiam utero, & ambabus uelicis sectionis beneficio fibrarū situm adinuicem integrū est. Quanc̄q̄ interim triplex fibrarū genus à Natura ipsi largiū esse, nō potissimum ire incipias, quom̄ ob uarium & rarum quem in illo uidemus fibrarum implexum, & nullum simplicem earundem ductum: tum etiam propter manifestam ac uehementem cordis functionem, quæ fibrarum potissimum, ut statim dicturi sumus, auxilio perficiuntur. Ceterum & si ratio fortassis suaderet rectas fibras quibus attrahēdi facultas tribuitur: ut intimas, & deinde his obliquas, quæ in alijs organis naturali motu agentibus retentioni præcellē creduntur, potitas esse, & extimam sedem transuersas ac orbiculares, quæ expellunt, obtinere, non tamen cordis fibris eum situm ascribemus, quom̄ sectio ipsa triplex hoc fibrarum genus inuicem commiserit ostendat, & nunc rectas, nunc obliquas, nunc transuersas, & rursus rectas & obliquas & transuersas quodammodo commonstret, quali tres priores differentia singulis uentriculis peculiariter essent, posteriores uerō toti cordi ambobus que uentriculis simul dedicantur. Appello autem in corde rectas fibras, quas in eo perquam elixato ex ipsius basi ad mucronis usque ipsius centrum deduci, tam per cordis uentriculorum septum, quam reliquā sedem conspicimus, transuersas autem, quæ orbiculatim cor uentriculosq̄ ambiunt: obliquas uerō, quæ quidem orbiculatim cor uentriculosq̄ ambiunt, ac oblique secundum cordis longitudinem procedunt. Suntq̄ hæc in duplici differentia. Aliquæ etenim in dextro cordis laterē basi tum uicioris, in sinistro ipsi mucroni: alix autem in dextro latere mucronem magis respiciunt, in læuo basim. Atque his sanē fibris pro cordis mole, si eam scilicet ad musculum conferas, perquam numerosis, & carne has continente amplectantēq̄, potissima cordis substantia constituitur, cui eadem cum musculorum uentriū substantia accidit compositio. Ut enim in musculis fibræ ne rumpereutur, carnem undique habent circumpositam: sic & cordis fibræ peculiari ipsis carne continentur, fulciunturq̄. Quæ porro per uniuersum cor fibrarū & carnis simul sit crassities, tunc demum opportunē explicabitur, ubi cordis uentriculos oratione complexi fuerimus. In presentia autem suffecerit, carnis fibrarumq̄ cordis usum, quæq̄ adhuc ad cordis substantiam spectant, adijcere: ac inuere, cordis carnem in mucrone quam in basi ipsiorem solidioremq̄ apparere. Non ob hoc profectō (ut Galenus arbitrat) ne hic cor in suis contractionibus pectoris os accedēs facilius legeretur: uerū quōd ea cordis pars tenuis sit, & quōd ad eā fibrarū reclarū conuersus perficitur, qui carnē mucronis, & si ab alia nō differat, compactiore cōmon strat, ad eū prorsus modū quo solidiorem carnem in musculi capite, aut tendinis principio uidemus, quam in musculi uentris medio, ubi fibræ nō aded atque in illis locis compactæ, ab inuicem magis dirimuntur. Carnis itaque cordis non postremus usus cum musculorum carnis usu in fibrarum formatione correspondet. Quod uerō propria peculiariq̄ ipsius secundum iustitiam temperie ad præcipuas cordis functiones, quæ in sanguinis gratia pulmonis emutatione, & uitali spiritu conficiendo potissimum cōsistunt, opituletur, imō primarius harum functionum autor sit, ex aliorū uiscerū substantia ratiocinamur. Cæterum cordis fibræ alteri functioni subseruiunt, quā cor tantisper dum uiuit animal, & dilatatur & contrahitur, & aliquandiu in ter contractionem dilatationemq̄ quiescit. Dein quemadmodum cordis fibræ cum musculorum fibris nonnulla consequuntur communia, sic etiam ut & ille motui famulantur, sed prorsus diuerso. Musculorum enim motus arbitrius est, cordis uerō naturalis, ac absque lassitudi ne inderutabiliterum Opificis industria indefessus, arbitrioq̄ nostro minimē subditus, neq̄ ex cerebri neruis, ut musculorum motus, ulla ex parte dependens. Porro cordis dilatationem, & caputibus illorum simul collectis, uelut pyramidem quandam efformares, ac demum funiculum ex mucronis medio per circuli centrum dimitteres, quo deorsum tracto, pyramidem breuior, intusq̄ multo capacior redderetur. Hinc siquidem cordis dilatationem condiscere quem optimē liceret: quippe uimem quodammodo cordis basi responderet, iunctorum autem collectio cordis mucroni: deinde iuncti ipsi & funiculus ille rectis fibris congruerent. iuncti quidem illis responderent fibris, qui in cordis lateribus & anteriori & posteriori consistunt: funiculus autem illis conferretur fibris, quæ in cordis carneo^b septo inter duos sinus posito frequentissimæ habentur, quanquam quod omnimodam cum reclarum fibrarum motu similitudinem obtinere, nihil contingere potissimum. Transuersarum autem seu circularium fibrarum actionem ad aliquid referre, est quam facillimum. hæc enim cordis contractioni imprimis præstant, quæ mucronis

Carnis cordis usus.

Fibrarū usus.

b p. H. H.
p. K. 1. 1. f.
l. inter H.
G.

eronis cordis à basi est difcessus, & quadam cordis productio, quâ illæ moluntur fibræ, quoniam laxatis rectis impensius arctantur colligunturq; haud secus quam si prius contractum in pyramide illa funiculum iam laxes, ac manibus aut alio circulo in medio pyramidis iuncos inrorum comprimas, itaq; illius cavitatem minuas, & interim tamen proccriorem reddas. Nunc uero quod oblique fibræ quieti præfint, hoc est aliquid sper, prout cordis functionibus ex usu ceniatur, simul cum alijs fibris ad contentas materias undiquaque contrahant, imaginari non est arduum: præcipuè si diuersos cordis pulsus in uiuo animali examinaueris. Quod iam factum res est iucundissimè ea administratione, quam septimi libri calci (uel huius tantum rei gratia) subiicitur: in qua non hæc modò, uerùm alia pleraque spectanda proponuntur. Nunc autem ad fibras reuertor, eas non motuum cordis duntaxat optiches esse arbitramur, uerùm rectas ad attractionem, ad expulsionem orbiculares, ad retentionem uerò obliquas conducere etiam nobis persuasum erit. Cæterum præter cordis carnes & fibras propriæ ipsius uenæ illius substantiam enutrientes, & arteriæ innatum suæ substantiæ calorem fouentes, hæc etiam enumerandæ ueniunt: ipsa uidelicet coronalis uenæ, & duæ coronales arteriæ per cordis substantiam quasi musculorum uasa distribuatæ. Quis uerò uenæ arteriarum que coronalium sit ortus sciretq; in tertio libro abundè complexi sumus. Quare cordis neruulo sermone quoque addito, ad cordis tunicam est accedendum: ac cum quidem neruulum in quarto libro à sinistro sextiparis cerebri neruo deprimi retulimus, quando ab illo, ubi sinistri lateris recurrentem neruum constituit, sobolem deriuari diximus, quæ cordis inuolucrabasim penetrans, & sinistro uenæ arterialis lateri posterioriq; sedi exposita, in cordis basim (oppidò quàm obscurè) pertinet. Verùm cordis tunica illi membranæ prorsus correspondet, quæ musculorum uentribus pertinet obnascitur, tenuissima nimirum membranula quæ à musculorum substantia diuellitur. Eiusmodi nanque cordis extimæ superficiæ obducitur, cui in hominibus præcipuè ad basim durioris adipis copia obnascitur: aliquando & per reliquam cordis superficiem ad mucronem usque, ac id semper imprimis secundum uenarum & arteriarum per cordis corpus digressum, illi enim copiosior adipis portio (ut in omento & membranâ thoracæ interpleuibus accidere conspiciamus) attenditur. Integrum esset & ad cordis substantiam referre tres membranas uenæ caue, & duas arteriæ uenalis orificio præfectas, deinde & auriculas, & quatuor ipsius præter id circumuolutes uenas arteriasq; uasa, nisi nunc tempestiuus foret, singula seorsum priuatim describere. Pari quoq; ratione & cordis os hoc spectare uideretur, nisi & id in primo libro prolixius effemus persequuti.

DE CORDIS SINIBVS, SEV VEN

triculis. Caput XI.

SEPTIMA figura & octaua dextrum cordis uentriculum apertum proponunt, non uerò & decima sinistrum undecima autem cor transfuersum dissectum oculis subiiciens, uentri culorum cordis naturæ ostendendæ plurimum tuant.

Ventriculorum numerus & situs.

Forma dexteri.

Forma sinistri.

VONAM pacto cordis uentriculi hominibus, ac proinde & reliquis animalibus pulmonem habentibus conformentur, quoq; constant numero, nunc subiungam, sermonem à Galeni cum Aristotele in illorum numero disceptatione omnino cohibitorum. Humanum itaque cor intus duas insigniter amplas obtinet cavitates, secundum cordis latera sitas: unde etiam unam uentriculum sinum uel dextrum, alteram sinistram merito nuncupamus. Horum dexter sinistri amplitudinem uincit, amboque inuicem forma plurimum uariant. Dexter nanque magis deorsum ad cordis mucronem ipso sinistro descendens, cavitatem instar crescentis lunæ paratam adipiscitur: quandoquidem dextro ipsius latere, anterioriq; & posteriori sede instar interioris semicirculi, aut ita extructæ cameratæ sedis concava est, exteriori cordis in his regionibus superficiæ, quæ gibba est, respondens: in sinistro autem latere externæ fornicis aut semicirculi sedis ritu (ut sic dicam) gibba cernitur, propter cordis uentriculum septum semiorbis modò dextra ipsius superficie in dextri uentriculi amplitudinem protuberantis. Atque hæc formam dexteri cordis uentriculus à basi ad mucronem usque seruat, simul cum cordis effigie ex latiori basi angustior redditus. Sinister uentriculus ampla etiam basi in cipit, sensimq; in arcum uersus cordis mucronem definit, cavitatem instar conij, quod ad totam superficiem spectat, orbicularem obtinens. Cordis nanque uentri culorum septum sinistro ipsius latere, quo sinistri uentriculi dextrum latus efformat, conc-

uum,

h 8 ff. H.
19 ff. M.
10 ff. Q. C.
h 7 ff. Q. R.
1 hoc. ff. de
libris me-
lun quom
ex uia de
ma.

tuum, non uerò ut^b dextro latere gibbum extuberansq; uisitur, & parem crassitiem naturamq; cum cordis^c substantia finistrum latus & anteriorem posterioremq; finistri uentriculi sedes constituentem exigentiaq; prorsus se habet, quasi finistri uentriculi potissimum gratia cor constitueretur, ac ut dexter uentriculus fieret^b tenuis quaedam cordis substantia dextro septi lateri a dnatueretur. Vniuersa namq; cordis substantia, præter uentriculorū septum, dextri uentriculi amplitudinem constituens, tenuis admodum est; quæ autem finistrum uentriculum orbiculatim ambit efformatq; dextri uentriculi substantiam multis numeris crassitie superat, & undiq; eque crassa uisitur, præterquam in ipsa basi, ubi uentriculum illinc procedentium defluentiumq; gratia, cordis carnea substantia tanta amplitudine deficit, quanta orificiorum est amplitudo. Vtriusq; uentriculi^c superficies perquam inæqualis est, & multis quasi foveis in carneam substantiam penitus impressis obfita. Neq; iste ad latera tantum, & sic secus cæteris omnibus dissectionum proceribus uisum sit, consistunt, ubi dexter uentriculus finistrum respicit: uerum per uniuersam prorsus uentriculorum superficiem, non solum in nuper occisis animantibus, sed perpetuo, tan tisper dum cor ipsum seruari uolueris, apparentes, neq; unquam ud in exciccato corde conueni tes. Deinde præter hanc inæqualitatem, quæ in finistro uentriculo nonnihil insignior est, am bo^b carneas quædam explantationes pro celsus ue intus exigunt, qui teretes sunt, & graciles, & in^c fibras mēbraneas cessant, humiliori sedi^d membranarū in ipsis sinibus positariū continuas. Cernuntur autem carni hi processus potissimum ad uentriculorū mucronem, humilioran ue sedem, quos ad fibrarum quas continent robur facere ostendam: quum secundo ab hoc Capite membranarum cordis naturam persequar. Uentriculorum igitur^e septum crassissima, ut dixi, cordis substantia efformatum, utriusq; foveis ipsi impressis scater, hac imprimis occasione inæ quali superficie qua uentriculos respicit donatu. Ex his foveis nullæ (quod sensu salte cōprehendi licet) ex dextro uentriculo in finistrum penetrant, adeo sanè ut rerum Opificis industriā mira ri cogamur, qua per meatus uisum fugientes ex dextro uentriculo in finistrum sanguis refudat. Præter hætenus commemorata, in utriusq; duo habentur orificia, & totidem uasa in eminentio ri uentriculorum sede, in cordis nimirum basi consistentia: & substantia, quum unū quidem ue nosum, alterū autem arteriosum sit, differentia. Deinde ambo uas uentriculis^f membranæ que dam insunt, quas uasorum orificijs paulo post præfici commemorabimus: ac in dextro quidem uentriculo tres habentur, uenæ causę os spectantes: in finistro autem due, uenalis arterie origini connate, adeo ut & hinc uentriculis quædam exurgat differentia, quæ admodum etiam & ipso usu, & quam continent materia inter se differunt. Porro usum illorum unū cum cordis uisum rum & orificiorum & membranarum & aurium usi priuato Capite merito pertractabimus, quò hæc simul omnia cordis functionibus famulentur: quas, nisi enarratarum iam partiu con structione prius descripta, recensere absurdum foret.

Ventriculo rum superfie cius.

n 7 ff. Q.
O 9 ff. H.
11 2 ff. N.
O 7 ff. N.
ff. G. 10
ff. M.
p 7 ff. E.
M. 9 ff. E.
F.
q 8 ff. H.
9 ff. X. 10
ff. R. 11 ff. 1.
7 ff. C. C.
C. 1 ff. C. D.
in dextro
uentriculo
in finistro
autem 9 ff.
C. C. 10
ff. A.
17 ff. R. 10.
10. in dext.
tro. in fine
stro E. F. 5.
gu. 5.
14 ff. 1. K.

DE CORDIS VASIS, ET FORVN.

dem orificijs. Caput XII.

CORDIS uasis corundemq; orificijs spectandis pleraq; faciunt figura: ac quinta qui dem præcipue uenam causam proponit ad characteres C, D, E. Sexta autem uenam arterialem insignitam, & arteriam uenalem G notatam, & magnam arteriam O indicatam. Ceterum septima causę uenę proponit orificium ad C, C, C. Octaua arterialis uenę ad C, D. Non a uenalis arterie ad C, C. Decima magnę arterie ad A.

UPERIORI Capite, quo duos cordis uentriculos complectebamur, quatuor cordis uasa & totidem orificia esse, obiter innuebamus. Ac in uasorum quidem numero sunt uena caua, uena arterialis, arteria uenalis, & magna arteria, quæ omnia singulis ad cordis uentriculos spectantibus donantur foraminibus. Vena caua ad dextrum cordis latus dextrumq; uen triculum refertur: num uerò ab illo in hominibus originem ducat, non ad modum contentiose friuolis quibusdam aotorum suffragijs innitens, ag grediendum duxi, quum sectione (ut rationes subiceam) in natis hominibus nihil aliud quam causę ortum à corde pendere (non secus ac reliquorum trium uasorum) queam colligere. At que idem de fœribus, quo ad hætenus illorum sectioni incubui, fateri cogor: non interim Gale ni sententia passim mihi re clamantis ignarus. Quæ enim is de uenæ causę principio in sexto de Hippocratis & Platonis dogmatibus contra Aristotelis placitū adducit, omnia in illum (si mo

Cordis uasie quæ & quæ.

Vena caua.

a Toti ff. cap. 6 lib. 5 hic autem 5 ff. C. D. E.

Dd do

dò id quis proposuisset)retorquere esset quam facillimum. Nisi forte cum Galeno illi conueni-
ret, quod secur sanguificationis officinam esse haud falso enunciauerit, quanquã etiã Achillem
illum arteriã uenosiã principium deturbaret. Ex dextro ita quã latere basis dextri uentriculi ad
miliorem eiusdem basis sedem, uena caua^o amplo patentius admodum orificio exortitur, acili-
co ab exortu (qui totius uenę capacitatem amplitudine multum superat, ac uelut exuberans ad
cordis substantię terminos, circulus uisitur) sursum ad iugulum, & deorsum uersus septum
contendit: neque, ut quispiam fortẽ arbitraretur, uena caua unico ad hunc modum enata prin-
cipio, in duos truncos magnę arteriã modo dirimitur, sed dextro basis cordis lateri instar re-
cti palatenditur, ac suo ueluti sinistro duntaxat latere uena ex dextro uentriculo enascitur, ac
facile citra aliam diuisionem (quod interim arteriã magnã ex cordis basis centro quodam
modo prodeunt negatum est) cordis inuolucrum permeans, sursum deorsumque prore-
pit. Neque profectò alia caua exortus, aut si mauius cum Galeno dicere, insertiois est species,
quã originis trium reliquorum uasorum cordis uentriculos spectantium. Cæterum quo-
nam pacto toti anteriori caua exortus sedi secundum illius longitudinem^o dextra cordis auris
adnascatur, in eo quod statim de cordis auribus subnexuri fumus Capite, audies. Vena igitur
caua primum cordis uas censebimus, & ipsius ortus similiter primi orificij loco oportu-
nè habebitur. ^o Vena arterialis etiam dextro cordis uentriculo ascribitur. est que ca uena,
quam quidem quod sanguinem in pulmonem deferat, uenã que proflus uicem gerat, Venam:
quòd uerò arteriã corpus nanciscatur, Arterialem appellari antea diximus. Hæc multo mi-
nori quã caua^o orificio ex dextri uentriculi basis elastissima parte iuxta dextrum latus uentri-
culorum^o septi enascitur, & magnã innitens arteriã, sinistrorsum^o que non nihil suo caudice
inclinans, ac cordis inuolucrum permeans, tandem in^o duos truncos descenditur, quorum
dexter ad sinistrum latus caudicis magnę arteriã, posteriorem^o que eius caudicis scdem reflexe
xus, in^o dextros pulmonis lobos digeritur, sinister uerò in^o sinistros. Porò uenalis arte-
ria, quam in tertio libro pariter cum arteriali uena persequuti fuimus, atque etiam ab usu quòd
aërem continet deducit ue, Arteriam: à substantia autem, quòd uenarum corpori respondet,
Venosam nuncupari retulimus: inter sinistri cordis uentriculi uasa connumeratur, ac ut ue-
narum corpus adipiscitur, ita quoque ex molliori sinistri uentriculi fede (ut caua ex dextri)
principium ducit. Ex sinistro enim sinistri uentriculi latere ad eiusdem uentriculi demissio-
rem partem pari penitus modo ut caua, uenalis arteria^o patenti admodum oribulari que orificio
enascitur, ac statim ab ortu, aut in ipso potius ortu, in^o duos truncos deriuatur, quorum dex-
ter sub cordis basi productus, ac cordis inuolucrum penetrans, in dextram pulmonis sedem
dispersitur, sinistro interim in sinistram pulmonis partem exprorecto. Cæterum hæc uena-
lis arteriã in primos truncos distribuit, ad eò illius origini uicina est, ut hoc nomine nonnul-
li dissectionis professores eius in corde orificio multiplicauerint, ac id geminantes quinque
quatuor cordis uasorum orificia enumerauerint. Etrursus fortassis pari ratione uena caua
attendentes, ipsius quoque orificium geminarunt: quum in ipsa etiam origine hæc sursum
deorsumque properat. Huiusmodi enim quid Hierophilus contra Galeni Erasistrati que
sententiam ex septimo de Administrandis sectionibus libro inuuisse colligit. Porò nos
quatuor cordis uasorum, quatuor tantum orificia, ut re uera sunt, enumerabimus. Quo
uam pacto uenalis arteriã exortui in anteriori quoque ipsius regione^o læua cordis auricula
adnascatur, secundo ab hoc Capite explicabimus. Quartum uas, quod adhuc enarrationi
deest, quartum que cordis constituit orificium, magna censetur arteria, pari ratione ex si-
nistro uentriculo, qua arterialis uena ex dextro, principium ducens. Ex dextro enim elasti-
sima sinistri uentriculi sedis latere, & ex cordis basis ueluti centro arteria magna enascitur, ali-
quouisque rectã^o sursum sub uenã arterialis caudice tantisper prorepens, donec cordis inuo-
lucrum permeans, in duos truncos descendatur, quorum unus corporis superiora, alter infe-
riora petit. Atque ita profectò durorum crassorum que uasorum, ipsius nimirum arterialis
uenã, ac arteriã magnã principia ad eò respondent, ut sinistrum arterialis uenãe latus dextro
arteriã magnã lateri in ipsa origine adnatum sit, ambo que uasa hïc ex eminentissima cordis
uentriculorum septi sede commune principium radicem que possideant, quod consue qui
buldam animalibus indurescit, ut id Galenus reuera os esse assermet. Cæterum^o hïc in sini-
stro cordis uentriculo ad septi eminentissimam sedem ascendens post dextram orificij uenalis
arteriã membranam inter dissecandam latens confensus que Aristoteli imposuit, ut inibi
tertium cordis uentriculum constituerit, illum arteriã magnã principium esse recensens,
quod sanè multo minus incusandum uenit, quã quod uentriculorum cordis numerum pro
animalium mole uariare scripserit. At quemadmodum Galenus in huiusmodi leuibis & obi-
ter

Vena arte-
rialis.

Venalis ar-
teria.

Diversa A-
mazomicorum
de cordis or-
ficijs placita.

Magna ar-
teria.

Li. 3. de Pav-
tilus animal.
cap. 4.

b. f. ca. h.
1. d. 7. fig.
C. C. C.
C. H. H. H.
d. 7. f. A. B.
aut D.
ca. 6 fig. D.
b. p. C. H.

f. 1. h. 7. h.
8. u. 7.

2. f. cap. 11.
h. 1. 7. fig. 1.

b. 8. fig. 1. h.
E. F. G.
f. 8. h. H. H.
A. 6. f. 1. h.
per. O.
f. 8. L. K.
f. 8. L. M.
f. 8. h. k.
n. 6. fig. m.
n. 6. f. ca. u.
h. 3. 6. fig. C.

p. 9. fig. D.
D. 8. u. 7.
D. 8. u. 7.
h. 3. h. L.

7. f. D. E.

1. 6. fig. F.

1. figura ca.
12. l. 3. 6. fig.
C. 10. f. h.
h. 10. f. 5. f.
x. 6. fig. u. O.
sub h.

y. 9. fig. L.
sub E.

ter tantum traditis ab Aristotele descriptionibus prolixè refutandis occupatur, ita sanè Aristotelis sectatores hortarè, ut in Aristotelem affecti, sedulo humani corporis fabricam ipsi reseca- rent, eam Galeni placitis accuratè conferentes, ut tandem Galeno Anatomicorum principi id obijcerent, cuius dissectionis professores crebrò insinulat, quum utrunque leuiter Aristotelis ut in confectionibus parum exercitati errorem illum citra partium inuentionem committentes fert: at eos grauius inculcat, qui totam uitam huic speculationi dedicauerunt, & tamen in plerisque falsi sunt. Si enim quis Galeni dogmatibus non adductus, ea diligenter examinaret, complurima profectò occurrerent, quæ alijs reselli possent, quàm quæ Galenus alijs imponit Anatomicis. Non enim admodum leue censetur, quod in sexto de Partium usu arterie magnæ orificium amplius uenosæ arteriæ orificio esse asserit: quum interim hoc, illo longè amplius cernatur. Neq; simpliciter Galenus magnæ arteriæ orificium uenosæ contulit, imò ceteris cordis orificijs id amplius esse contendit, ad eò in Aristotelis dogmata incitatus, ut nò animaduertèrit uenæ causæ orificiũ uel triplo maius arteriæ magnæ orificio cerni, ac reuera esse, uti & uenalis arteriæ orificiũ grandius magnæ arteriæ orificio esse dicebamus. Porro quòd & ego in Galeni medicinæ parentis uerba iurauerim, ac philosophis nos insectandis anquam præbere ne- tiquam instituerim, non lubet hæc, & eius generis per multa diffusius persequi: unde etiam ad cordis membranas sermo iam uenit reflectendus.

DE VNDECIM MEMBRANVLIS QVA

tuor orificiorum cordis. Caput XIII.

PRÆSENTES membranæ seriatim in septima, octaua, nona & decima, signis occurrunt. Septima namque tres proponit uenæ causæ orificio præfectas, ac K, L, Minus signitas. Octaua tres in uenæ arterialis orificio positas, & E, F, G notatas. Nona duas uenalis arteriæ orificij E & F indicatas. Magnæ autem arteriæ tres membranæ in decima B, C, D insignitæ proponuntur.

A CORPORA cordis membranas nuncupamus, quæ cordis uasorum radicibus, ipsorum uel exortibus adnata, calore, substantia, crassitie, proflus membrana existunt, materierum regurgitationibus præfectæ. Sunt porro hæc omnes ex præcipuorum Anatomicorum sententia undecim numero, ac tres quidem singulis trium uasorũ orificijs, duæ autem duntaxat uno quarto uel adnascuntur. Vena caua, quam primum dextri uentriculi uas esse recensuimus, suas membranas, uti modò subiungam, locatas exigit. Causæ exortui, qui uelut extuberans in cordis substantia, ex qua procedit, circulus est, alius membranæ circulus humiliori uenæ exortus parti proximè adnascitur, qui proflus pari modo ac uenæ initium ex cordis substantia principium ducit: & quem admodum uena ab ortu extrorsum è cordis uentriculo fertur, ita quoque membranæ hic circulus introrsum, in quæ dextri uentriculi amplitudinem procedit. Insuper per uena caua ilico à cordis substantia, ex cuius termino (ut ita dicam) enascitur, abscedit, solo exortu, qui breuissimus est, cordis substantiæ adnata: sic etiam membranæ circulus minima amplitudine cordis substantiæ hic adnascitur, ilico ab illa abscedens ac exacta, & solida, citra quæ in signem crassitiem ualida membrana apparet. Hæc in uentriculi cordis amplitudinem deorsum ducta, non procul à principio in tres ueluti membranas scinditur, ex ampla basi in obtusum mucronem desinentes, ac uis à semicirculi conuexo differentes. Mucro autem harum membranarum paulo supra mediam uentriculi dextri longitudinem cessat, neq; aliqua ex parte, quam circuli exortu membrana hæc tribus ipsius processibus cordis substantiæ adnascitur. Verum ex tota inferiori sede trium membranularum seu processuum, quæ reliquo ipsarum corpore non nihil crassior ualidior que efficitur, fibræ quædam frequenti serie enascuntur, quæ deorsum per uentriculi amplitudinem ductæ, uentriculi lateribus iuxta ipsius mucronem adnascuntur, non quidem duntaxat, ut Galenus inuit, ad uentriculorum cordis septum, at etiam ad reliquam uentriculi mucronis amplitudinem. Omnis namque inferior membranularum pars fibras illi uentriculi mucronis sedè exporrigit, quæ ipsi è directo constituitur. Præsentis fibræ quæ membranulis committuntur, cæcæ sunt, & cordis substantiæ haud adnascuntur. Vnde etiam Aristoteles illas neruos esse arbitratus, hinc cor neruorum principium esse indicauit. Verum ubi fibræ ad uentriculi mucronem implantantur, aliquouique carnosa

Membrana-
rum numerus.

Causæ uenæ
bræ.

47 f. K, L, M.

67 f. fig. 11.

c. 110 u. 110

corpus K,

L, M in si-

gnis in

7 figura.

47 f. K, L, M.

67 f. fig. 11.

c. 110 u. 110

corpus K,

L, M in si-

gnis in

7 figura.

47 f. H, H, I, I, J, J, K, K.

67 f. fig. 11.

c. 110 u. 110

corpus K,

L, M in si-

gnis in

7 figura.

D d 2 sub.

substantia adaugentur suffulciunturq; nō aliter profectō apparentes, quā si carneq; in cordis
 uentriculo uirgulae essent. Cæterum membrana hæc propter tres membranosos ab ipsa deductos
 processus, trium uenæ caue orificij membranulari loco enumeratur, atq; quod processus illi
 quam clauduntur, atq; inuicem coniuuent, spicularū sulcis structura similiter existant, Græci
 τριγώναιας, quasi trifurcas dices, eos appellauerunt. Quī enim membraneo circulo adhuc pate-
 re & orbiculari seruato, tres ipsius processus inuicem ē regione illius centri cōiunt, formam ef-
 fingunt triangularem cuspidi non abssimilem, id que postissimū illi cuspidi, quo in telis Turcæ
 penetrandis loriciis hodie utuntur, qui triangularem quidem efformant cuspidem: sed quō mi-
 nus oblongum illud ferrum grauarēt, anguli que acutiores redderentur, illi inter duos angu-
 los sulcum eliminat, adeō ut cuspis ex bati in mucronem desinens, simul tres angulos & totidem
 sulcos ostendat: uti etiam hic in corde fieri animaduertens, dum inter discendum tres membra-
 neos processus inuicem committes. Cæterum si totius membranei corporis cum ipsius proces-
 sibus & fibris adaperiti similitudinem petis, eam ex coronæ forma oportune sumes, quam re-
 gum capitibus antiquitatem insculpsisse, in illis que Romæ effodiuntur imaginibus uideamus.

*V uenalis arte-
 riae membranae.*

Porrō quemadmodum uenalis arteria uenæ caue tum corpore, tum intro mittendis ad
 cor materis, & ortu propemodum accedit, ita quoque uenalis arteria membranæ cum caue
 orificij membranis pleraque exigit communia. Ad radicem enim orbis uenalis arteria,
 membranæ circulus ex cordis substantia enascitur, qui in sinistri cordis uentriculi amplitu-
 dinem introrsum (ut uenalis arteria extrorsum) ducitur, statimq; ab exortu à cordis substantia
 abscedit, uenæ caue orificij membraneo corpore huc usque quā simillima. Verū quum a-
 liquantisper in uentriculi amplitudinem descendit, in duos tantum membranosos processus
 partitur: forma quidem illis qui ad uenæ caue orificiū pertinent respondent, sed mole & ro-
 bore superiores. Ex ampla enim basi in obtusum mucronē finiunt, longius in sinistri uentriculi
 cauitate, quā caue orificij membranulæ in dextri contingentes. Horum processuum unus
 dextrum uentriculi sinistri latus, alter sinistram respicit. Anteriūs enim & posteriūs inuicem de-
 hiscunt. Secundum uniuersam eorundem humiliorē sedem (quæ etiam ut caue orificij mem-
 branularum, crassior duriorq; existit) fibræ seriatim ex illis enascuntur, quæ deorsum porre-
 ctæ, tandem cordis substantiæ ad mucronis sinistri uentriculi amplitudinem passim adnascun-
 tur: & quemadmodum in dextro uentriculo fieri diximus, carneæ cordis substantia adau-
 gentur stabilianturq;. Cæterum quia membranæ uenalis arteria circulus in duos tantum
 processus dirimitur, dissectionis proceres duas tantum membranulas ipsius orificio præfici af-
 ferunt: quas miræ episcopali non admodum ineptè contuleris, si modò partem caput ample-
 centem inter membranæ circulo, & huius processus anteriori posterioriq; miræ cacumini as-
 similaueris. quum enim duo tantum hic cernantur processus, utanque eos inuicem coniuuere
 singas, τριγώναιας cum Galeno ipsas appellare non poteris, quod scilicet triangularis cuspidis
 imaginem nunquam referant.

*Arterialis
 uenæ membra-
 nae.*

Venæ arterialis membranæ dictiorum modò orificiorum
 membranis neque situ, neque forma, neque etiam robore respondent. A uenæ enim arterialis
 exortu hæc introrsum in cordis dextrum uentriculum haud pertrungunt, sed totæ in eius uasis
 caudice consistunt, ita ab orificio extrorsum ductæ, ut commemoratæ prius membranulæ ab
 orificio introrsum pertinebant. Neque etiam his unus communis que est circulus, uerū tres
 distinctæ, & non admodum ualide sunt membranæ, singulae semicirculi modo princi-
 pium ducentes. Venæ enim arterialis orificium introrsum, atque in suam ipsius amplitudinem
 non nihil in origine extuberans, suæ amplitudinis superficiē in tres semicirculos extrorsum à cor-
 de latefcentes distinctam obtinet: qui crassiores redditi, in ipsam uasis amplitudinem protube-
 rant, ac suis tuberculis ueluti tres triangulos ita efformant, ut in puncto se contingentes circu-
 liextra suam superficiem, supra infra que contactus terminum angulos constituunt. Ab his se-
 micircularibus tuberculis membranæ tota ipsarum amplitudine, quasi simplicem lunæ imagi-
 nem referentes pronascuntur, nusquam usq; ipsi, præterquam ad hæc tubera, adnatæ. Harum
 membranarum latissima sedes, quæ extrorsum à corde magis reliquis membranarum partibus
 remouetur, & sola membranarum latus est, uasi ipsi non connata, haud ita rectâ cernitur,
 ac si singulae membranæ dimidiatum circulum ad amissum exprimerent: uerū modicè id la-
 tus introrsum obliquatur, & non adeo altè extrorsum uē in medio descendit, atque terminis
 quibus utrinque uasi continuatur. Quum itaque hæc superior latissima que membranarum
 pars latus uē instar dimidiatæ parentthesis ad hunc modum (insecetur, & ipsarum membra-
 nularum exortus, & ad uasū connexus semicirculū ad amissum exprimat, Græci hæc mem-
 branulas τριγώναιας nuncuparunt, ab illorum C imagine. His tribus uenæ arterialis mem-
 branulis, tres in arteriæ magnæ ostiolo à Natura creatæ respondent, in nullo prorsus ab illis
 quā

*Arterie ma-
 gnæ membra-
 nae.*

b672 a.

197. D. D.
 4. E. H. 4. 12.
 P. proxima
 D. D. 97.
 197. 4. 1.
 197. 4. 1.
 197. 4. 1.
 197. 4. 1.
 197. 4. 1.

197. 4. 1.
 197. 4. 1.
 197. 4. 1.
 197. 4. 1.

197. 4. 1.
 197. 4. 1.
 197. 4. 1.

197. 4. 1.
 D. 4. 1. 12.
 197. 4. 1.
 197. 4. 1.

quàm in magnitudine & robore differentes. Magnæ enim arteriæ membranulæ tanto grandiores ualidioresq; uenæ arteriosæ membranulis uisuntur, quanto uenæ arteriosæ granibus ab arteriæ corpore duritia amplitudineq; uincitur.

DE CORDIS AVRICVLIS. Caput XIII.

CORDIS aurículas quarta figura proponit I & K insignitas, ut & sexta M & F notatas. Verùm dextram auriculam inuersam ostendit septima figuræ F, & octaua K. Si nis tram uerò nona figuræ L, & decima L.

VRICVLAE cordis dissectionum professoribus uocantur, appendices quidam basi ipsius adnati: à similitudine enim, quam illi in situ, non autem in usu, cum propriè dictis auribus obtinent, aurium nomine donantur. Emicat namq; ad utrumq; cordis basis seu capitis latus appendix unta, ex ampliori basi in mucrone definens, quem ex latere quo reponitur, aut dextrum, aut sinistrum nuncupamus. Dexter itaq; appendix seu auris, dextro cordis basis lateri attenditur, toti anteriori exortus uenæ cæuæ regioni secundum illius longitudinem obducta, & etiam suo mucrone à uenæ corpore abscedens, elatiùs nonnihil quàm cordis basis sursum confendit. Voco autem exortus uenæ cæuæ longitudinem, totam eam sedem quæ à uenæ caue parte qua propinquius cordis mucronem uena cordis substantiæ adnascitur, usq; ad eam quæ basis cordis cætro, aut ipsi arteriali uenæ uiciniore est, atq; huic exortus longitudini dextræ cordis auriculæ basis longitudo respondet. Huic enim auriculæ effigies pyramidem refert, exq; oblonga basi in mucronem, qui non admodum acutus protensusq; est, definit. Auriculæ etenim basis longitudo, quam uenæ caue ex corde principij longitudo metiri diximus, ipsius auriculæ etiam admodum distente amplitudine ferè triplo excedit deinde & longior multo est, quàm progressus à basi auriculæ ad ipsius mucronem pertinet. Porrigitur autem auriculæ à basi sursum antrosumq; adeò ut nulli auriculæ forma, quod ad basim mucronemq; & deinde ad cauitatem ac compressionem distentionemq; attinet, exquisitiùs contuleris, quàm coriaceis tuberibus utrinque Turcarum sellis affutis, quæ æquis fluitanti transnataturi uelicarum ritu magno usu inflant. Exterior namq; auriculæ superficies pro ipsius repletionem uariat: quæ enim auricula in cordis constrictione turget, operataq; est, gibba undique & æqualis & æqueo ueluti humore obrita cernitur. Ad inanita concidenteq; auricula, superficies hæc rugosa ac ueluti plicis obrita spectantibus occurrit: interim tamen auricula exterius æqueo humore, ut & cordis superficies, obducitur. Verùm quandoq; licet id rariùs, exterior distentæ etiam auriculæ superficies inæqualis, propter adipem illi tunc obnatum uisitur. Interior autem superficies auriculæ cauitatem circumserbens, uentriculorù cordis superficiei omnino respondet. Ut enim hæc ubi uasa educit leuis, tota autè reliqua sede aspera & foueis plena cernitur, ita quoq; illa ubi uenæ caue exortui adnascitur, leuis quidem est, reliqua autem amplitudine foueis ac fibrosis implexibus adeò scætat, ut cordis superficiei inæqualitate uincat. Atq; hæc cauitas in amplitudine prout auriculæ corpus aut concidit aut distenditur uariat, foueæ autem nunquam penitus explicantur. Porrò auriculæ substantia triplici fibrarum genere, & modica, cæq; admodum dura, & quasi cuticulari carne eas fibras amplectente consistat, adeò ut auricula fibris cù cordis substantia respõdeat, at carne quæ, ut diximus, neruica magis cuticularisq; & subnigrans est à corde differat. Neq; ab hac fibrarum cum ea carnis commixtione uix cutis crassitiem superante, aliud peculiare auricula in sui constitutione asciscit. nõ enim uenas arteriasq; & neruos peculiariter ipsi insertos comprehendimus. Cæterum auriculæ connexus propemodum ita se habet, sinistrum sui basis latus extremo cordis substantiæ, ubi anterior uenæ caue in dextro cordis sinu orificij regio consistit, adnascitur: aut ueris ab illi extremo auricula prodit. Dextrum autem basis latus uenæ caue corpori secundum ipsius exortus à corde longitudinem, & in anteriori illius sede cõnascitur, ac ueluti cum uena commune corpus efficitur. tota reliqua parte auricula ab omni prorsus cõnexu libera est, & perinde ac cordis corpus in cordis quoq; inuoluero continetur, nullis fibrosis nexibus illi commissa. Sinistra cordis auricula plerq; cum dextra possidet communia, hæc namq; in anteriori sede exortus uenalis arteriæ secundum ipsius longitudinem consistit. Deinde ex basi in mucrone quoq; cessat. uerùm is mucro qui a cutior dextræ auriculæ mucrone habetur, non adeò sursum, sed in sinistrum magis atq; in latus exporrigitur. Insuper sinistra in prosectioribus ætate hominibus dextræ auriculæ dimidiatæ magnitudini cedit, ut & ipsum quoq; uenalis arteriæ ostiolù longè

Dextram cordis auriculam sius.

Dextræ auriculæ situs, ferè me.

Dextræ auriculæ substantia.

Nexus auriculæ.

Sinistra cordis auricula.

44 fig. 1. sfgura B. b sfg. B ad C. aut potius v septimæ figæ ad proximam C.

e7 fig. F. sfgura K.

d6 fig. F. 44 fig. 2. sfgura L. e6 fig. G. 9 fig. C. C.

minus uenæ cauae orificio uisitur. Quod ad externam internamq; attinet superficies, auriculæ utrunq; respondent. quanq; exterior sinistrae superficies rugosior magis, multoq; inaequalior seorsum occurrit. Interior autem superficies similiter atq; in dextra auricula inaequalis, & foveis obliqua cernitur. Substantia etiam similes sunt: uerum sinistra multo durior, ac minus in constitutione distentioneq; sequax uisitur. Quinctiam si illam dextrae conferas, uelut marida exicataq; spectabitur, adipe temper magis quam dextra exteriori abundans. In connexu prorsus conueniunt. nam uti dextra uenæ cauae & dextro cordis lateri secundum cauae ortum adnascitur, ita quoq; sinistra dextro sui basii lateri cordis substantia, ubi uenalis prodiit arteria, conascitur: sinistro atq; lateri ipsius uenalis arteriae corpori. Vñ, ut suo ordine paulo post dicturi sumus, parum admodum inter se differunt. Nunc enim omnium cordis particularum, quarum iam numerum, situm, formam, connexum, substantiam que complexi sumus, usum & functionem seriatim subiicere nitimur: id non prætereuntes, in scibus & nuper natis animalibus auricularum molem longè maiorem ex proportionem occurrere, quam in ætate prouectioribus.

CORDIS, IPSIUSQVE HACTENVS COM
memoratarum partium functio & usus, ipsarumq; constructionis ratio.

Caput XV.

Cordis animae sedes.

OR irascibilis, seu uindictæ honorisq; concupiscibilis animæ sedem esse, Hippocrati, Platoni, Galeno, & Stoicis ac Peripateticis pariter omnibus concessum fuit. Verum ad hæc, Zeno, ipsiusq; dogmata corroboratur Chrypsippus, Possidonius, cæteraq; Stoicorum familia, & Aristoteles cum Theophrasto, reliquisq; ipsius affectis, cor principium fontemq; esse uoluerunt, non nunc dictæ tantum irascibilis facultatis, at etiam eius que ciborum, potuum, & ueneroꝝ est appetitrix, quam alteratricè Aristoteles, alij uerò naturalem, alij autem simpliciter concupiscibile appellare cõsueuerunt. Deinde etiam Stoici unam cum Peripateticis rationis uim, & ut semel dicã, animæ principium in corde collocarunt, omnium id in animali functionu atq; officioꝝ initium esse arbitrati. Quanq; interim idem inter se decretis pugnet. Aristoteles enim, Theophrastus, ac reliquis Peripateticõꝝ chorus, & ex Stoicis Possidonius, irascibile uim, ac cõcupiscibilem rationalemq; unius substantiæ e cor de proficiscens facultates esse asserunt, animæ autè species partes ue esse inficiantur, neq; eas distinguit. Chrypsippus uerò Stoicoꝝ non postremus, sicut in unâ substantiã, ita quoq; in unam facultatè & iram & cupiditatè cum ratione coëgit. At his omnibus refragat, ex diuini atq; inter medicos facillè primarij Hippocratis, & inter philosophos eminentissimi Platonis sententiã, Galenus, quò in alijs pleriq; locis, tum potissimum in nouè libris quos de Hippocratis & Platonis dogmatibus inscripsit. Illis namq; libris tres animæ species partes ue Natura admodum inter se discrepantes docens, firmissimis atq; scientiã prorsus suo ipsius suffragio facitibus demonstrationibus cõprobat, iecur cibõꝝ potuumq; & ueneroꝝ cõcupiscibilis animæ, cerebrũ autem rationalis ac principis locum esse, cor duntaxat irascibilis animæ erga stulũ esse concedens. Porò ne hic forsitan in aliquem uenturoꝝ, ac nescio in quem hæresis censorem impingã, ab hac de animæ speciebus earundemq; sedibus disceptatione prorsus abstinebo. quò tũ hodie, ac potissimum apud nostrates sanctissimæ uerissimæq; nostræ religionis censors reperias: qui si aliquè aut de Platonis, aut Aristotelis, suorum ue interpretũ, aut Galeni de anima sententijs, uel etiam inter celebrandũ Anatomen (ubi hæc potissimum examinanda ueniunt) mussitare audierint, illo illud de fide ambigere, ac nescio quid de Animarum immortalitate hæsitare astruunt, non pendentes necesse esse medicis (si modò non temerè ad artem accedere, neq; inopportunè ægrotati membro remedia applicare uoluerint) de his que nos gubernat facultatibus cõsiderare, & quot numero sint generatim, & qualis quoq; sigillatim habeat, quo ue in animalis mēbro sin gula constitutæ sint, & præter hæc maxime (si modò id ad ipsi mente possemus) que animæ substantia essentia ue sit. Quasi uerò non citra impietatem nullamq; prorsus fidei labem quis de gratium illorum auctorum decretis nihil proponere, aut etiam illorum rationes alijs nouis corroborare, aut frivola aliorum argumenta resellere possit: ac quasi nò aliter de sanctissima, quaq; accedentibus prijs operibus fide saluamur, felicemq; æternitatè hominũ animæ adificentur, q; de his auctorum dogmatibus, ac quas imbecillis & humana ratio suppetit hoc in negotio opinonibus, loquendum interrogandumq; foret. Nihilominus interim de animæ facultatibus, functionibus, substantia, natura, speciebus, & earum sedibus inuestigatione remissa, liberè asseremus cor facultatis, atq; adeò spiritus uitalis fontem, & caloris natui sedem commitemq; existere, ac pullum autorem esse, singulasq; cordis partes illi ad calorem spiritumq; spectanti usui subser

Medico de anime facultatibus ac fide cõsiderandi.

Cui functioni omnes cordis partes simul seruiunt.

41 ff. B. C.
D. E. F. G.
C. 4. B.

f. Specie-
tur. 1. 5. 4.
c. 6. h. p. 11.
1. p. 2. c. 15.
lib. 2.
d. 6. ff. 1. C.
1. p. 2. cap. 15.
lib. 3.
ff. cap. 12.
lib. 3.

f. 6. ff. A. B.
g. 6. ff. C.

h. 7. fig. R.
Q. 9. ff. M.
M. 10. ff. O.
P. Q.

i. ff. C. de
i. in 6. ff. 1.
G. O.

k. 6. ff. D.

l. 4. ff. 2. 6.
ff. 2.
m. 8. ff. M. H.
n. 10. ff. R. 1. 1.

subferuere commonstrabimus. Quis itaq; cordis³ inuolucri (ut singula ca serie qua earundem prius cōstructionē enarrauimus, persequamur) sit usus, peculiare de inuolucro Caput utcuq; pertrauit. Deinde & cordis situs, antea commemoratus, in ipso thorace est tutissimus, & ab omnibus qua thoraci extrinsecus noxā inferre possunt remotissimus. Præterea cor in pulmōnis id suis lobis ueluti digitis quibusdam amplexantur medio ita³ consistit, ut æqualem profus ex omnibus pulmōnis partibus aeris per³ uenofam arteriam moliatu attractionem, & rursus fuliginosorum recrementorū egestionem in pulmōnem tenet, & iusta etiam portione per uenalem arteriam & uenam arterialem pulmōni sanguinem porrigat. Ad hæc, cor non admodum procul ab ore, per quod inspirationē perfici necessum erat, locatum, eam corporis sedem nihilominus obtinet, ex qua commodè per³ arteriæ magnæ ramos toti corpori natium calorem, spiritumq; uitalem offerre queat. Quamuis etiam, quòd ad totum corpus attinet, à medijs partibus tantū superiùs recedat, quantum à pubis ossi coalitū distat. is enim erecti adultorum corporis exquistissimū habetur medium, nō autē umbilicus, quem Galenus cordis situm enarrans, medium adamuissimè esse censebat. Insuper nō omnes corporis partes sedem æquē tutam nanciscitur, quandoquidem³ basis ipsi⁶ mucrone impensius occultatur, thoraciq; mediā sedem magis occupat. Non enim omnes cordis partes, quum idem uisus singulis haud delectetur, parti uelut indigeant. Partes enim in basi cōstituta, uasorū explantationi & exortui destinantur. Quæ uero ab hac ad mucronis usque cacumen utriq; in lateribus, & anteriori³ posterioriq; uentriculorū³ parietes censentur, atq; ad uentriculos cōficiendos subferuntur. Mucro autē quodammodo processus est ualidus, ac propter cordis fibrarū hic collectio nem copiamq; & carnis eas suffulcentis amplectentisq; duritiem, solidus admodum, & uelut cordis uentriculo operculum recentetur, instar propugnaculi uniuerso cordi præfectum, adeò ut mucro securius, quàm basis ipsa pectoris ac anterioraq; corporis accedere queat. Mucro itaq; cordis portio ignobilissima & abiectissima creditur: basis uerò, quoniā ualiorum exortibus præficiunt, omnī est primaria: quæcunq; autē inter has sunt mediæ, cum uicinarum dignitate proportionē exigunt. Quæ enim basi uicinijs accedūt, paulo minùs habendæ sunt potissimæ. At quæ inter has sunt mediæ, quantum abscedunt ab alterutra extremitate, tantū ab earum dignitate uel deficiunt, uel accedunt. Quòd porrò propter basim quòq; quam latam am plamq; ob³ quatuor illorū grandium uasorū initia esse oportuit, cor non exactè rotundū efficitur sit, etiam si nō dicatur, omnibus manifestū esse consijio. Quamq; Natura iterum cor spherice figuræ iniurijs innoxie ferēdis omnīū pertinacissimæ, & cæteris omnibus capaciore, adeò accedere uoluit, ut cor in maximis ipsius dilatationibus profus sphericiq; appareat, quædammodum in ipsius contractionibus oblongū, & pinæ nucis modò productū cernitur. Neq; etiam ob aliud oblongū cor esse dicimus, quàm quòd id in mortuis concidens, productūq; semper offenditur. Si enim id in mortuis ita distentū obseruaretur, quemadmodū in uiuis sectionibus id quoties dilatatur breuius quidem, sed latius fieri spectamus, tunc merito non oblongū, sed rotundū, ac paulo minùs toto sphericiq; esse censeremus. Quis autem cordis substantiæ sit usus, in decimo Capite, quādo cordis cum musculo cōmunitatem, & rursus differentia prosequenda mur, necessario complexi sumus, præcipuè tum explicantes, cui potissimū munerī triplex fibra rum genus cordis substantiā intertexens, dein & caro has amplectens & suffulciens, præficentur. Cæterū³ uena cordis basim coronæ instar cingens, & ramos per externā cordis superficiem deorsum à basi exporrigenens, cordis substantiæ nutrimentū suppeditat, argumētūq; est, cordis substantiā potius sanguine crassiore hac uena deducto, quàm tenuiori & leuiori & expurgatori quem cordis uentriculi cōtinent, enutriti. Neq; etiā hanc mihi sententiā quis disturberet, etiam si uenæ coronalis ramos nō penitus, sed ueluti superficierens in cordis substantiam dispargi cōtenderet, quū tot innumeris musculis etiā uniuerso cordis corpore crassioribus uenas duntaxat ad extimā superficiē adnasci sciamus, pauciq; admodū in uniuerso corpore sint, qui in ipsorū uentres uenas penitus disseminari permittit. Deinde nō oscitant perpendendū ueniūt præcipuū uenæ coronalis¹ rami, ex basi deorsum uersus mucronē descendētes, quorum unus anterioris, alter posterioris exporrigitur, utiq; secundū cordis uentriculū septi ductū protentus, quasi cordis substantiā his sedibus⁷ septi gratia plus alimētū requireret. Quod etiā testatur ramuli sinistro cordis lateri insigniores quàm dextro exporrecti. nam quito substantiā cordis ad sinistrū sinum crassior est, tanto etiā eius sedis ramuli tumidiore, frequentioresq; cernuntur. Atq; hæc eò diligentius sunt examināda, quo magis scholastici disputatores suis nugis dictionem interturbare afflucti, sese exerceāt, num uentriculus intestinaq; suo quem totius corporis gratia cōficiunt succo, an uerò sanguine enutritur: non expendentes, alia prorsus functione organū aliquod, puta uentriculū, intestina, uelicas utraq; urinarios bilisq; meatus, uterū, ue-

Inuolucrum
usum.
Strat cordis
ratio.

Lib. de De
cretis Hipp.
et Platonis.

Omnis cordis
partes non æ-
quē dignasq;
sunt.

Forme cor-
dis ratio.

Cordis substā-
tie usus.

Coronalis ue-
næ usus.

nas, arterias, & eius generis organa, sui ipsius corporis substantiæ nutritioni prouidere, & eam actionem cuius potissimum nomine cõdita sunt, obire. Parum quoq; animaduertunt, publicis illis attrahendi, retinendi, propellendiq; facultatibus fibras subseruire, priuatatũ autẽ eorum de functionum (quas in ossibus, membranis, cute, & eius generis partibus fibris carẽtibz expen dere licet) insitam duntaxat uim citra fibrarum subsidium, autorem esse. Quinetiã hæc accedunt cordis substantiã implicantes arteriæ, quas per cordis substantiam uenarum propaginisque concomitatas deserri retulimus. Hæ enim, etiã si cor instar communis officinæ caloris innati fons sit, cumq; imprimis contineat, cordis substantiæ offeruntur, eius insitum calorem temperant. Porro quum hæc adamuissim inquires, Galeni placito in septimo de Administrandis confectionibus libro neutiquam acquiescendũ uenit, quo coroneales uenas ex cordis dextro sinu pronasci docuit. illæ etenim extra sinum à caua^o enascuntur, supra trium uenæ cauæ orificiũ membranularum principium, ad eò ut coroneales uenas adiens sanguis à caua assumatur, priusquam hæc in cordis sinum sanguinem depromat. Cæterum^o neruulus cordis basi oblaues, triquantum duntaxat sensus gratia, non autem motus cordi largitur. Cordis cartilagineam, aut si uoles dicere ossilem substantiã, uenæ arteriales & magnæ arteriæ^o origini additam, aut ex qua potius illa uasã originem ducunt, ad cordis fulcimentum facere, dissectionis professores arbi trantur: & quamuis etiã ea ipsa substantiã, nullum prorsus cui insistat firmamentum habeat, nisi forsitan quatuor cordis uasã cordis inuolucrum penetrantiã, uerũm illa non magis huic cartilagineæ substantiæ, quàm reliquæ cordis basi (si quid modò ad stabilitatẽ conducere) firmamento essent. Porro cordis uentriculorũ officium eiusmodi ferẽ est. Dexte ex quod san guinem præcipuẽ cõtinet, sanguinisq; elaborationi potissimum dedicatur, sanguineus Latinis iuxta ac Græcis nuncupatur, is nanq; pulmonis nuncupatur gratia, à fummo rerum Opifice insigni iustitia cordi insculptus est. Pulmo enim qui instar promptuarij cordi circumponitur, ut id ab illo acrem perpetuò allicere queat, rarus, fungosus, leuis, ac ad thoracis motus sequacillim fieri debuit. neque eiusmodi profectò suis functionibus idoneo nutrimento ali potuit, nisi priuatim illi sanguis ex eo quem caua cõtinet leuis, ærius, spumolus, expurgatus, nihilq; minus quàm sæculentus, ab alio organo præpararetur, atque ita ipsi pulmoni ad opportunam nutri tionem deduceretur. At nullum organũ corde ipso calidissimo, & pulmoni proximo uiscere, ad id minus erã aptius: neq; etiã aliud omnino iustius pulmoni hac in re famulari poterat: quandoquidem nimis quàm ingratum cor habendum foret, si pulmoni tam amicã ærem, quo nihilico concidere moriq; uelit, perpetuò indiget, ipsius nomine attrahenti, ac obsequentissi mi famuli ritu præparatũ, & illius potissimum gratia fabricato, nullas uices referendas putare, ac non modis omnibus cor, ut gratiam reponeret, pulmoni opportunum alimentum (quum id citra incommodum possit) conficere, præparare que studeret. Pulmonis igitur occasione dexte cordis uentriculus creatus est, quod etiã liquidissimo animalia confirmant pulmone carentia, ac ob id dexte cordis uentriculo desinita. Hic nanq; uentriculus in animalibus que illo donantur, à^o caua uena quoties cor dilatatur, ac distenditur magnã sanguinis uim attrahit, quem adiuuantibus ad hoc uentriculi foueis excoquit, ac suo calore attenuans, leuioremq; & qui aptius impetu postmodũ per arterias ferri possit, reddens, maxima portione per uentricu lorum cordis septi poros in sinistram uentriculum deducere sinit: reliquam autem eius sangui nis partem dum cor cõtrahitur arctaturq; per uenam arterialem in pulmonem deriuat, ac pro inde cor in dextrum uentriculũ sanguinem ex caua uena quoties dilatatur, pulmoni & sinistro cordis uentriculo attrahit: atque is quem in præsentia nouimus, uenæ cauæ in cordis uentricu lum orificij est usus. Vena autem arterialis sanguine in pulmonem deferendo potissimum au xiliatur. Cur uerò hæc inter reliquas corporis uenas arteriæ^o tunicas adipifcatur, in pulmonis sermone obiter expressimus, quum eam crassam ualidamq; factam esse diceremus, tum pro pter continuos pulmonis & cordis motus, tum etiã ne pulmo tenuis illius quem cõtinet san guinis plus quàm ad nutritionẽ sufficere possit (etiã si quàm plurimò indigeat) sibi allicret: dein ut pulmo, continuo ipsius motu & calore sanguinẽ in arteriali uena deductum sibi magis excoqueret, ipsumq; redderet. qualis is iam profectò est, qui per arteriã uenalem ex sini stro cordis sinu pulmoni offertur, quum is iam in utroque cordis sinu elaboratus fuerit. Acce dit hæc, arterialem uenam organum soli nutritioni opportunissimẽ subseruiens, quodq; secun dum pulmonis compressionem & dilatationẽ quiescere, atque quàm minimum moueri oportuit, magna Naturæ prouidentia alijs corporis uenis impetibus rigidum, crassumq; & cõpressũ dilatatuq; diffusibilem factũ esse. Hac siquidẽ ratione uenæ arteriales propagines, arteriæ uenalis & asperæ distentionẽ & dilatationẽ haud impediunt: quum interim si illæ propagines sequaces essent, atque leui occasione distenderentur, magnam pulmonis amplitudinem illo dilatato im plerent,

Coronaliũ ar
teriarũ usus.

Cordis neru
li usus.

Dexteri cor
dis uentriculi
usus.

Venæ cauæ
orificij in cor
pertinentis
usus.

Arterialis
uenæ usus, &
ipsius cõstric
tionis ratio.

u. 6. fig. D.
10. fig. E. F.
17. fig. G. H.
18. fig. I. J.

17. fig. L.

17. fig. M.

17. fig. N.
10. fig.

17. fig. O.
17. fig.

17. fig. P.
17. fig.

18. fig. Q. D.

18. fig. R. S.
18. fig. T.

plerent, & rursus compresso pulmone subsiderent, magnamque vim in asperæ arteriæ propaginationibus ex pulmonis cōpressu fieri prohiberēt. Et sanè hinc dum de ualorū robore loquimur, ^{17 fig. B. 7} ^{fig. B.} dextræ cordis auriculæ ulum perere poterimus. Quum enim cor ualido impetu distentiū sanguinem in dextrum ipsius sinum ex caua allicit, & quodammodo rapiens eum absorbit, quumque ipsa uena caua ut ex illa in alias corporis partes sanguis non ita, ac ille pulmonis tenuis gratia nutritionis refundaret, non ad eò crallo ualidoque, ac arteriæ conflat corpore, periclitaretur profectò uena in ualida illa cordis attractione, ne rumpereur, nisi sagax Natura dextram cordis auriculam creasset, quæ ad cordis motus sequax, & sanguine plena, quum cor dilatatur, sanguinè eum quem continet, in dextrum uentriculum diffundere possit, ipsaque quodammodo in uentriculum attractionis impetum soluturæ conuolueretur, cordisque in stat promptuarij esset. Atque huic usui auriculæ correspondet cuticularis constructio, quæ leuis & iniurijs interim perferendis contumax, & ad cordis motus sequax est. caua autem uisitur, ut continere materiam possit. & fibris cōstituitur, ut attractioni, retentioni & expulsiōni subferuiat. Neque etiam carne, quæ fibras illas amplectitur, destituta est. Verùm quod cordis substantiæ ipsius auriculæ substantia ad eò conuenit, uidetur ostēdere, & innata sibi facultate ad sanguinis leuem quandam cordis uentriculo præparationem conducere. Neque mehercule oscitanter, si quis in deflesus Naturæ operum indagator fuerit, auricularum usus uenit expendendus. nam modo cōmemorati usus nequaquam præcipui uidentur, quod uel ex illarum motu corde penitus coincidente, & in uicis sectionibus¹⁸ transuersim dissecto queas animaduertere, quoties in uiuo animante cordis motu iam cessante, neque dilatatis cordis uentriculis, auriculas tamen adhuc palpitare, distenditque contrahi obseruatis. Cæterum ne irrita cordis dum cor dilatatur in dextrum sinum sanguinis ex caua uena fiat attractio, eodem scilicet rursus dum cor comprimeretur per idem orificiū Euripiritu, propulso,¹⁹ tres membranulas cauæ orificio Naturæ præposuit, quæ quidem sanguinem dilatato corde in sinum ex caua influere sinunt. ac compresso corde, ne idem in caua refluat, prohibent. Quum enim dexter cordis sinus distenditur, quod fit quoties breuior redditus in latitudinem insigniter proficit, tunc membranæ illæ laxiores factæ, ad uentriculi dextri latera cōcidunt, ac sanguini recluso cauæ orificio aditum præbent. At uentriculo rursus constricto, seu, ut in constrictione sit, longiore facto, & interim arcuato, membranarum fibræ, ipsaque membranæ propter cordis mucronem ab ipsius basi magis abscedentem tenduntur. & quum uentriculi mucro in eum modum angustior efficitur, membranulari quoque fibræ mucroni uentriculi potissimum adnatae, inuicem colliguntur, ac proinde etiam è regione centri uenæ cauæ orificij, suis extremis inuicem accedentes, orificium id occludunt, ac quo minus sanguis rursus in caua profluat, obstaculo sunt. Verùm & ad hanc actionem, sanguis ipse à uentriculi lateribus compressus auxiliatur. is namque quum uenæ cauæ orificium petit, ad posteriorem membranularum sedem impetu ruit, eas uersus orificij centrum comprimens, ut illæ magis inuicem conuicent, autor est, sibi que ipsi ne hæc illi aditus detur, obstat, uenæ tunc arterialis orificium accedens, quod quidem in cordis cōtractionibus patens sanguinem uersus pulmonem transmittit. at quo minus idem rursus dilatato corde in dextrum sinum regurgitet,²⁰ tres membranæ arterialis uenæ orificio præfectæ cauent. Illæ etenim quia principium cum uenæ arterialis origine ducunt, ac sursum tensæ, in uenæ cauitatem cessant, atque ad uenæ latera concidunt, sanguinè in cordis contractionibus promptè in uenā fluere sinunt. at quum is rursus ob cordis dilatatione ad uentriculū uacui fuga retractus, aut etiā in pulmonis cōpressionē uersus uenæ arterialis caudicē protrusus ad cor impetu uerget, per uenæ latera descendens, inter uenę corpus & posteriorem membranularū sedem cōcidit, spaciū quod inter corpus uenæ ac membranas est, implens. Vnde etiā necessariò membranas deorsum protrudens ipsi, ut ad orificij uenæ arterialis centrum inuicem cōnuicent, orificiumque claudant, occasio est. ad eò ut quanto uehementius cor sua dilatatione sanguinè retrahit, ipseque pulmo inter expirandū comprimitur, tanto exactius membranę uenæ orificiū obturantes, sanguinè in cor refluere prohibeant: uerùm nõ ita accurate id præstitit, ut nihil prorsus sanguinis in primo retractionis impetu in cor rursus defluat. Nam obstaculum, ne quid penitus regurgitaret, effingere, fuit impossibile. Cæterum quum arterialis uenæ membranule nullum nisi à sanguine resuente impetum sustineant, quæ autem uenæ cauæ orificio præficiuntur etiā secundum cordis motus²¹ fibrarum suarū quibus dextri cordis uentriculi mucrone cōnascuntur interuētū, tensione experiantur, haud mirum est, has illis longè ualidiores à Natura procreatas esse, atque huic cauę orificiū auriculam propter uehementem cordis attractione præfici, siue hanc fibrarum follium aërem attrahentiū modo cor moliat, id enim cordi magis quàm cuius aliq̄ inest: siue lucernarū flammæ oleū attrahentis ritu, quippe hac uirtute cor qui innati caloris fomes existat, haud destituitur: siue rursus ut

Dextræ cordis auriculæ uisus. & ipsius cōstructionis ratio.

Membranularum cauæ orificij præfecta rumus.

Membranarum arterialis uenæ orificij ratio.

*Sinistri cor-
dis uentriculi
usus et costru-
tionis ratio.*

magnis familiaritate qualitatis ferrum trahit: quid namq̄ familiaris est cordi ipso aëre, ad infri-
grationem & caloris natui nutritionem: deinde etiam sanguine uulius & benignius nihil, ad
enutritionem ac spiritum uitalem restaurandum censetur. Sinister cordis uentriculus, quod
spiritum uitalem præcipue contineat, & cõficiat, aeremq̄ amplectatur, dilectionis proleflori-
bus spirituosus aeris ue nuncupatus est. Hic tanto ^c crassioribus in cordis substantia lateribus, uen-
tris quam dexter uentriculus, cõstituitur, quanto materia quam ipse in clusam ferat, leuior, ra-
riorq̄, & euaporatu promptior, uelociorq̄ illa est, quam dextrũ in se habere diximus. Eadem
enim est laterum horum uentriculorum in crassitie ob cõtentam in ipsis materia ratio, quam
in uenae arteriaq̄ tunicis esse aliquãdo cõmemorauimus. quanquam etiam fortassis humane
machinæ architectus, sinistrum cordis uentriculum crassioribus lateribus etiam cõstituerit, ut
ille laterum grauitate sanguinis in dextro uentriculo cõtenti copiam pensaret. Mintus enim san-
guinis in sinistro uentriculo asseruatur, estq̄ is plerunq̄ tenuior & flauior, quanquã interim
quandoq̄ est contrario crassior rigidiorq̄ appareat, calidior uerò semper. Porro reliqua quæ ad
huius uentriculi partium usum enarrationem requiri possint, ex dextri uentriculi enarratione
non importunè petentur. Quemadmodum enim dexter ex caua sanguinem trahit, ita quoque
sinister aerem ex pulmone in arteriam uenalem attractum, ad se dilatato corde allicit, illoq̄ ad
caloris innati refrigerationem & substantiæ ipsius nutritionem, spiritumq̄ uitalem uitur, hunc
aerem excoquens & præparans, ut is unã cum sanguine qui ex dextro uentriculo in sinistrum
per uentriculorum septum copiosius relidauit, in magnam arteriam, totumq̄ adeo corpus de-
legari possit. Quod autem eiusmodi alterationibus, cordis caro insigni artificio à reo con-
ditore ad iustitiam temperata præficiatur, quoad diuinam hominis fabricam cognoscere possi-
mus, fatemur. Ceterum si quæ fuliginosa recrementum ex hac aëris in sinistrum uentriculum di-
latato corde contracti emutatione, ipsoq̄ innato calore producantur, ea rursus per arteriam ue-
nalem cõstricto corde in pulmone externi arbitramur. Atque ea potissimum arteriæ uenalis
corporis est ratio. nam continuo indeflectq̄ aerem ex ^c asperæ arteriæ ramis, ipsoq̄ adeo pul-
mone in se assumere debebat, & rursus suis motibus cordis rhythmicis correpsõdentibus, fulgi-
nosas eiusmodi reliquias in asperæ arteriæ ramos propellere: quod sanè difficulter admodum
fecisset, nisi corpus tenuius rariuq̄ alijs arterijs nacta fuisset. Nam etsi hæc eundè cum reliquis
partibus corporis usum præstet, in quo hæc cordi accõmodo da censetur, nõ tamen arteriæ pro
ipsarum mole tantum aerem qui illis non per occultos meatus, sed per patentes in ipsis cauitates
à corde unã cum sanguine offeruntur, assumere, rursusq̄ propellere, ac arteriæ uenalis debet, ad
eodè sanè ut hæc necessariò tenui & uenarum corpore confirmata sit. Quanquam natura inter-
rim ad eodè suæ securitati atque possibile fuit, prouidit: quippe longum ex sinistro uentriculo ad
pulmonem ductum (qui ipsi nocuus fuisset) præcauens, statim in ipso ortu eam diuisit, atq̄ bre-
uissimo prorsus ductu illam in pulmonem digessit, ut hæc illico pulmonis substantia undique
fuffulta, implicitaq̄, à ruptionis periculo securior eua deret. Deinde & ex ipsius corporis tenui-
tate, quam Natura nisi illa maximè indiguisset, facildè uitasset, alius usus accedit, pulmonis nutri-
tioni accommodus. nam hæc arteria, ut reliquæ totius corporis (præter asperam) omnes, san-
guine tenui ac spirituoso oppleta, etiam pulmone idoneum suppeditat sanguinem, id pulmone
supplens, quod nimium seuera rigiditq̄ arterialis uena ob corporis sui crassitiem, & sanguinẽ
quoq̄ minus quam arteriæ uenalis sanguis, leuem aeremq̄, pulmone denegabat. Porro ^c fini-
stra cordis auricula uenosa arteriæ adnata, idem prorsus officium huic & sinistro cordis sinui
præstat, quo uenæ & dextro cordis uentriculo dextram auriculam usui esse diximus: & sinistra
auricula tanto minori cauitate donatur, quanto etiam arteriæ uenalis orificium, caue orificio
angustius uisitur. Deinde aër etiam ipso sanguine sequacior est, adeo ut & hac quoq̄ occasione
sinistra auricula iure minor dextra creetur. Nam quum aër ita promptè atrahatur, nõ tantum
periculum erat ex attractionis impetu (qui potissimum uacui fuga aerem trahit) uenosa arteriæ
corpus, ita atque caue cõuelli. Quod autem sinistra auricula pro ipsius mole paulo carnosior
ac perinde etiam crassior & pinguior, & ad motum minus sequax quam dextra auricula certa-
tur, argumentum quoque est, ad quandam materiem præparationem auriculas cordi famula-
ri, & auriculas ipsas proportionè quandam cum cordis fibris fortiri. Porro ut auricularam
par usus est, ita etiam sinistri uentriculi membranulæ usu penitus cum dextri uentriculi mem-
branulis conueniunt. ^b Dux enim uenalis arteriæ orificio commissæ, ac introrsum in cordis
uentriculum deducet, corde quidem dilatato aerem ex uenali arteria in uentriculũ ferri admittit,
xatis, ipsiq̄ membranulis ad uentriculi latera cõfidentibus. Quũ autem cor cõstringitur,
obstaculo sunt, ne aër rursus in uenalem arteriam ruat, irritusq̄ cordis labor efficiatur, quan-
quam

*Cordis carnis
usus.*

*Venalis arte-
riæ corporis
ratio.*

*Sinistra cor-
dis auricula
usus.*

*Membranula
in uenalis ar-
teriæ et ma-
gnae arteriæ
usus.*

*c. Pater in
p. 70. f. 30.
d. 1. 1. 1. 1.
c. 1. 1. 1. 1.*

*c. 1. 1. 1. 1.
f. 30. 1.*

*f. 30. 1. 1.
p. 1. 1. 1.*

*8. 9. 1. 1. 1.
p. 1. 1. 1.*

b. 6. 1. 1.

quam interim credamus has membranulas quum duae duntaxat sint, suum officium cui praefi-
ciuntur, non ita adamussim obturare, ut fuliginosis excrementis per uenalem arteriam exitum
in cordis constrictione praepediant. Quinctiam magnae arteriae orificio occupantes mem-
brang, ijs omnino functione respondent, quas in uenae arteriali orificio haberi retulimus. Haec
siquidem in cordis contractione spiritum uitalem unam cum sanguine, quem impetu ruere Plato
dicebat, in magnam arteriam profluere sinunt. ac corde rursus dilatato, spiritusq; ac sanguine
denudat uentriculum tracto, illius regurgitatione in uentriculum prohibent, sanguine nimirum
eas uersus magnae arteriae orificij centrū (ut in arteriali uena fieri nouimus) cōprimente.

Præfens itaq; liber constructionē partium, quas Natura aëreæ substantiæ efficiendae fabrefecit,
ut complexus est, quæ quum sui spiritus magnam portionem ad animalis spiritus in
cerebro generationē mittunt, opportunè quum iam eo usq; humani corporis harmoniā deducimus,
sequenti libro cerebrum sensus ac motus arbitrij principij & rationis sedem, omniumq;
uiscerum in altissimo corporis locatum regem, aggrediemur. Priuquam tamen huic libro colophonem
adiciam, operæ precium fuerit hoc libro traditarum partium administrandi sectionis
ratione eo ordine cōplecti, qua proximè præcedente libro, cibi potioniq; ac generationis
organorum sectionem docuimus.

Que hoc li-
bro præfecit
Gualt. Sin.

CORDIS, PVLMONVM, RELIQVORVM

que respirationi seruientium organorum administrandi ratio.

Caput XVI.

ANATOMIAM hanc administrationē in eo caduere, quo superiorī
libro descripta organa aggressus es, persequi conuenit. ita enim præfens
illi administrationi, & ei quæ in septimo traditur libro accommodabi-
tur, ut in eodē corpore uniuersam humanarum partium fabricam in eadē
uerum penuria, alijs ostendere queas. Vt enim simul omnia in uno pri-
mum tua solius opera adamussim dicas, impossibile arbitror. Præceden-
tis itaq; libri cōtinuata administratione, sustentaculum ceruici subijcto,
cuius ope ea exporrigatur, caputq; in posteriora reclinatū pendeat, in quem usum quadrangu-
laribus illis scissilibusq; lapidibus uti consueui, eos secundum longitudinem tenuioribus suis la-
teribus mensæ innictis ceruicī supponēs, ac caput deprimēs. Deinde ut in secūdo libro docuī,
faciē & uniuersam collī anteriore sedē cute nudo, ac primum faciē musculos, qui frōtis cutem
& palpebras, deinde qui genas, labra, & narium alas mouent aggredior, nō præterēs in altero la-
tere uenarum, arteriarū, & neruorū ramos. Quum itaq; ad eum quem præcepimus modū,
faciē musculos demonstraueris, eos qui ossi u imaginē referenti proprii sunt, ac qui à pectoris
osse in primā laryngis cartilaginē scuti assimilata feruntur, aggredieris. Deinde à pectoris osse
& clauiculis liberabis brachiū pectori adducentē, in super illum qui à clauicula pri-
mæ costæ inseritur. Ad hos, musculū quoq; capulam pectori adducentem à costis separabis,
uenis, uti iā diximus, cū arterijs neruisq; obseruatis, aut musculos in uno latere duntaxat, in al-
tero uero uenas, arterias & neruos expendes: quorū series si memoria exciderit, à tertio libro &
quarto uenit petēda. præfens enim locus in immēsum excreceret, si illā hīc quoq; ordine recen-
terem. Post hos à pectoris osse & clauiculis refecabunē, qui hinc ad mamillares capitūs proces-
sus ascendūt, hac in omnibus obseruata ratione, ut singuli suis quibus inserunt ossibus integri
adhuc appensi ferretur, postmodumq; in ostendēdo reliquorū sui articuli musculorū numero
accommodari possunt. Quo nam autē artificio singuli sint scindēdi, quidq; in cuiusq; sectione pri-
uatim ueniat obseruandū, in secundo libro suis locis abunde sum perfecturus. In præsentia à pec-
toris osse clauiculas acutiore cultello liberare contendes, robusta quibus illæ pectoris ossi col-
ligantur ligamēta diuidēs, ac interim accuratissimè cauēs, ne cultello altius iniecto, quæ huic ar-
ticulo subsunt uasa uulneres. Atq; hīc cartilagines examinabis, quæ clauiculi pectorisq; ossis
sinum, præter alias articuloꝝ cartilagines intercedit, & aliquò reponenda est, ut illa postmodū
in seclēti connexu (si uisum fuerit) uti queas. Liberatas autē clauiculas nitēris uti à pectoris osse
attollere, ac ab illo primāq; costā in exteriora reflectere. ita enim primæ thoracis costæ cartila-
gō, quæ costæ ossi cōtinuatur, in conspectum uenit: quæ cultro non admodum crasso ab osse
est liberāda, hīc quoque mente adhibita, ne culter profundius mergens, qui quam in iugulo
uiciter. Vbi primæ costæ dissecueris cartilagines, deinceps ordine reliquas omnes à costis cultro,
aut si uoles nouacula dirinas, continuāq; lineā intercostales musculos ad thoracis usque capa-
citatē diuides. Liberatum nunc cum cartilaginibus à costarum ossibus pectoris ossis, nōnihil
eleuatum modō in dextrum, modō in sinistrum latus reflectendū est, & thoracis interspēciem

61. mof. 14.
A. C. D. E.
F. G. F. C.
4. tab. K.
M. N.
P. P. cap. 6.
h. 1. Z.
P. P. 11. 11.
d. 1. f. 6. f. 6.
d. 1. f. 6. f. 6.
h. 4. tab. C.
X. C. 1. 1.
m. ab. R. h.
e. simul me-
riorum aut
4. mof. tab.
H. L. C. 5.
M. G.
e. 4. tab. B.
Q. 5. V. V.
f. 4. te. P. 11.
N.
g. 1. tab. L. 3.
tab. a.
h. 4. tab. d.
1. 1. tab. r.
h. 4. tab. o.
ad Z.
1. 4. te. a. ab
l. ut in dex-
tro latere 5.
tabula p.
dum est.
m. Maior
P. P. 4. f. 6.
sup. 11. 11.
n. Intercla-
uiculum B.
C. A. 1. f. 6.
ca. 19. h. 1.
e. V. f. 11.
est 1. 1. m.
f. 1. 1. tab.
P. V. f. 11.
1. 1.

M. A. f. 1. 1. 1.
quorū d. 1. 1.
seruam adma-
stratio.

Clauiculaꝝ
à pectoris osse
secleratio.

Costarū car-
tilaginis cum
pectoris osse
ab ipso ossi-
bus liberatio.
M. emb. 1. 1.
natis amplius
dum in iugulo
p. 11. 1. 1.
1. 1.

tes membranæ quâ pectoris ossi proximæ sunt, ueniunt unâ cum cordis situ inspiciendæ.
 "Deinceps transuersa sectione septum transuersum à pectoris osse ipsiq; adhuc commillis car-
 tilaginibus adimi debet, & pectoris os sua mucronata cartilagine sursum attolli, sensimq; ab il-
 lo thoracem interserpentes membranæ diuelli. quod quum leceris, uersus cadaueris caput pec-
 toris os reflectes, moxq; iuxta glandium, uenam & arteriam utrinque sub ipso prorepentes
 retuliori cultello inter membranulas inquires, quas quum singulas uinculis interceperis, os pe-
 ctoris cum ipsius simul uasis à thorace auferes, tunicæ costas succingentis speciem & interco-
 stalium musculorum, qui inter cartilagineas habentur, naturâ perpendes. Aut musculis illis non
 aliter examinatis, os pectoris aliquantisper repones, dum thoracem mouentes musculos simul
 omnes post cordis administratione ostendere uisum erit. Quò autem ea quæ in thorace aggre-
 dienda supersunt commodius demonstrarentur, consueui primùm hamulo hinc inde costas
 succingentem membranam auellere, & manibus si alicubi pulmo illi fibris cohereret, ab ipsa
 dirimere. Insuper pertuso costarum quopiam interuallo cui pulmo adnexus est, demonstrare
 soleo, quo nam pacto hominis thorax subinde pertundatur, non abolita interim respiratione,
 neque pulmonis motu quiescente." Mox diuisis intercostalibus musculis, costas ad mediam
 ferè ipsarum longitudinè frangere solitus sum: quod paruo fit negotio, si singulæ seorsum ma-
 nu fortiter apprehensas uel euertantur, inflectantur uel. Verùm posteaquam facilem illum paran-
 di sceleti rationem adinueni, ut ossa cadaueris illi compingendo subseruiant, costas integras
 referuari malim, & manibus simul omnes costas quantum licet extrorsum retorquere, & dein
 aliquotq; diuisis intercostalibus musculis, inuicem costas sensim dirimere. ita enim satis pa-
 tens thoracis amplitudo efficitur, postsimùm si secundùm dorsi longitudinem, ac ad thoracis
 ferè medium, lapidem, aut globum aliquem subieceris, cuius uel dorsi gibbus extra thoracis am-
 plitudinem prominens, intrò in thoracis amplitudinè ducatur, grandiusq; inter dextri sinistrisq;
 lateris costas fiat interstitium. Hoc itaq; modo costas diductis, aut illo modo disruptis, parifem
 per ratione thoracis organa sunt aggredienda. ac primùm à glandio ad septi transuersi neruicæ
 sedem, "dextrum ipsius neruum à dextra thoracem interserpente membrana cultello libera-
 bis: deinde si uoles, sinistrum quoque, quem ubi simul cum uena à iugulo pronata expor-
 ti uideris, illum iuxta septum rumpes, uersus ceruicem, ut postea ipsius uideas originem, illum
 reiciens. Mox membranæ interserpentes cultello secundùm thoracis longitudinem inuicem
 sciungens, atq; à cordis inuolucro liberatas, ipsarumq; ad septum transuersum connexas, & ue-
 narum arteriarumq; in ipsis ferè perpenis, illas è thorace auferes. Id duntaxat præcaues, ne
 uas aliquod insignis lædatur, rami enim membranæ interseptantes, & cordis inuolucro in-
 tertexti, etiam si diuidantur, uix notatu dignum aliquid sanguinis profluuium concitant. Iam
 tempestiuum est solis manibus cor cum suo inuolucro hinc inde mouere, quisq; ipsius situs
 formaq; inuolucris sint examinare: quamquam & ad id summo prepe conducit inspectio, quam
 modice eleuato pectoris osse, cordeq; adhuc immoto membranarum interserpentium quasa fe-
 ri uolui. Pulmonis quoque lobis manibus iam sunt contrectandi, ut & ipsorum numerus, situs,
 formaq; indagentur, ac tandem cognoscas, nullam pulmonis partem uenæ quæ à
 septum transuersum & cor consistit, in hominibus subterni: imò uenam simul citraq; interuallis,
 & septum & cordis inuolucrum penetrare, & quâ uena hac ducitur inuolucrum magna am-
 plitudine hominum septo priuatim cõnasci. Atque hæc, quæ Galeni placitis penitus renitentur,
 & uerè paradoxa ex hominis haud mendaci libro deprompta sunt, neuiquam prætermittere
 conuenit, quin rabulas illos suffronesq; appelles, qui quum à sectione absunt, apud alios tam
 acriter se Galeni decreta tueri arbitrantur: inter secandum uerò & præfenti corpore profusus, ac
 si quis linguam illis præficeret, silent. Cæterum dum pulmonem obiter contemplantur fueris,
 inuolucrum cordis longa sectione diuidetur, & liquor ipsi innatus spongia extergebitur, ac
 demum à cordis uasis inuolucrum rescabitur, adhibito studio ne sinistri recurrens nerui
 principiu uitietur. Vt uerò caue uenæ per septum transuersum transitum, ac ipsius per thora-
 cem ductum examines, sectionem septo ad uenæ usque caudicem in duces, præcaues ne duo-
 rum caue uenæ propaginum in illud excurrentium radices simul uulneres: dein sursum pau-
 lulum confendens, qui caua dextræ cordis auriculæ committatur, circa ullam sectionem ob-
 seruabis. Sic quoque supra cordis basim, à caue dextro lateris uenam sine coniuge enasci inue-
 nies: cuius ramos ductumq; melius disces, si primùm dextram pulmonis partem uersus fini-
 strum latus eleuaueris, & postmodum sinistrum in dextrum latus reuolueris, hæc necne circa
 sectionem sunt obuia: quamquam exempto corde & pulmonibus, illa adhuc licebit exactius
 intueri. Neq; tanè hæc obiter sunt spectanda, at grauior naturæ artificium in uenæ coniuge ca-
 rentis ductu, principioq; indagandum est, diligentèq; obseruandum, num ut in agnis & por-
 cis

q. Vires. fi.
 p. 11. 11. 11. 11.
 r. fig. 11. 11.
 f. 11. 11. 11. 11.
 m. 11. 11. 11. 11.
 s. 11. 11. 11. 11.
 h. 11. 11. 11. 11.
 i. 11. 11. 11. 11.
 k. 11. 11. 11. 11.
 l. 11. 11. 11. 11.

u. Vires. fi.
 11. 11. 11. 11.
 11. 11. 11. 11.

x. Vires. fi.
 11. 11. 11. 11.
 11. 11. 11. 11.
 11. 11. 11. 11.
 11. 11. 11. 11.
 11. 11. 11. 11.
 11. 11. 11. 11.
 11. 11. 11. 11.
 11. 11. 11. 11.
 11. 11. 11. 11.
 11. 11. 11. 11.

b. Vires. fi.
 11. 11. 11. 11.
 11. 11. 11. 11.

c. Vires. fi.
 11. 11. 11. 11.

d. Vires. fi.
 11. 11. 11. 11.
 11. 11. 11. 11.
 11. 11. 11. 11.

f. Vires. fi.
 11. 11. 11. 11.
 11. 11. 11. 11.
 11. 11. 11. 11.
 11. 11. 11. 11.

Nerui. fi.
 11. 11. 11. 11.

Cordis inuolucris examina.

Cauæ uenæ distributionis per thoracem & iugulum examina.

i hic fedulo circa II
 fpecta figu-
 ram cap. 6
 lib. 3.
 h. f. E.

16 fig. I.
 m 6 fig. G.
 n 6 fig. O.

of. ca. 9 in
 ferta. 1. et
 hic 6 fig.
 p 6 h. K. Q.
 S. T. V. X.
 q 6 f. P. C.
 fig. cap. 11
 L. 1. 1.
 r 5 m. 1. 2. b.
 P. in N.
 s 6 fig. 4. c.
 canthion V.
 t 1 f. cap. 2
 h. h. de m.
 h. h.
 u 6 fig. T.
 x. f. ca. 9. h.
 4 inferte
 P. ad E.
 y 6 fig. b.
 z. h. cap. 11
 9. h. 4. m.
 ferta. Q.
 Q.

a 6 fig. d.

b 6 fig. c.
 c 6 fig. b.
 d 6 fig. p.
 e 6 fig. c.
 f 6 fig. 3. 3.

g 4. 15 fig.
 lib. 3. V.

h vi facti
 q 1 in 7 fig.

i 7 fig. K.
 L. M.

k vi f. in 7
 fig.

cis aliquando occurrit uena quæpiã, in finiftrum latus porrigitur, iuxta caua ad cor cõnexum pronata. Porro caua in iugulo distributio, retufiori cultello, quo in cubens illi glandium adimetur inquirenda est. neque sanẽ alio tibi utendum est artificio, quã ut noñ ftras ad manum habeas uenarum delineationes, mentemq; summa cura accommodes, ne uenam aliquã pertundas. Vbi uerò caua seriem adiuueneris, utraque iugularis & humeraria, prius tamen quantum poteris sanguinis in illis compresso, & deinde caua uena, ubi sine pari promit uenam, uin cuius intercipitur, ac quietquid uenarum inter uinacula consistet, & corpore adimetur, & deinceps abluto sanguine ilico ad arteriæ magnæ propagine neuosq; recurrentes adinueniendos sectio conuertetur. Corde itaque in manu assumpto, uenæ arterialis, & arteriæ uenalis, ipsiusq; magnæ arteriæ radices, quæ cordis basi proximæ sunt, intueris: quod factum est facillimum, si cum ipsarum coloribus, tum situi mentem adhibueris, dextræ enim auriculæ uicina est arterialis uena, & albicans, ac quodammodo in finiftra proficiens uisitur, ac inter cordis uasa elatior est. Arteria autem uenalis uenæ modo nigricat, & ceteris uasis demissior, propter finiftram auriculã latitat, neq; adeo longè ipsius progressus se offert. Magna autẽ arteria in cordis basi medio fub arteriali uena quodammodo occultata conspicietur. Hanc ubi primum intuas fueris, noñtra neruorũ recurrentium cum arterijs effigie sectioni adhibita, omnes magnæ arteriæ ramos inquirito, quorum superioris ac iugulo proximi circa aliud opus iam erunt conspiciui, nisi fortassis glandij aliquor reliquæ adhuc supersint. Truncus autem qui ad dorsum retorquetur, non nisi finiftra pulmonis parte in dextrũ latus eleuata intuebatur. Ceterum ut recurrentes uideas neuos, postquam cõmunes laryngis musculus, qui à pectoris ossis elatiori sede procedentes, infimæ scutum imitantis cartilaginis sedi implantatur, administraueris (si modo illos priusquam pectoris os adimeres, cum ossis referentis musculus, non referueris) sexti paris neruum in latere primum dextro secundũm forporariæ arteriæ longitudinem ab illa cultello sensim liberabis, ipsius ramulum qui costarum radicibus exporrigitur, quum iuxta thoracem accesseris, & quos hinc musculus ex pectoris ossis funiculo enatis furculos deriuabat, perpendens. Similarique uerò neruum ad arteriam dextræ axillæ porrigendam deduxeris, tres quos ad illam reflectit furculos (nisi duo aut unus tantũ sit) quãum poteris studiose uicinis membranulis acutiore cultello liberabis: ne forte retufiori, membranulas inter scindendum traheas furculos uiolens, quanq; denuo acutus fortassis furculos simul cum membranis incautè resecerit. Inuenitis furculorũ principijs neruũ asperæ arteriæ lateri exporrecum à sua cui necitru membrana, ipsaq; aspera arteria liberabis, longa sectione inter neruum & asperam arteriam acuto quoque cultello facta. Liberatum hoc pacto neruum summis finiftrae manus digitis apprehensum modicè ab aspera arteria attolles: sexti uerò paris truncum quã forporariæ arteriæ exporrigitur, dextra manu eleuabis, ac deinde mutuo nunc sursum nunc deorsum ductis manibus, neruũ recurrentis reflexum naturamq; perquiris. Ad eundem sanẽ modum finiftrum, sexti paris truncum à forporariæ finiftri lateris dirimere conuenit, & ipsius furculos quos musculus à pectoris ossis elatiori sede enatis, & costarũ radicibus exporrigit indagare, & postmodum obseruatis quas pulmonis tunicæ deriuat propaginibus, & eo furculo quem secundum uenæ arterialis trunci finiftrum latus cordis basi offert etiam accuratè perquisito, ad magnæ usq; arteriæ truncum, qui ad dorsum reflectitur, sexti paris huius lateris neruus est deducendus, & acuto similiter cultello soboles recurrentẽ neruũ hinc efformatis sunt adinueniẽde. Hos ubi uideris, obtusorem stylo, truncũ arteriæ trunco uersus finiftrũ asperæ arteriæ latus protrudes, & leuato nõnihil stylo, truncũ arteriæ à dorso cui firmissime cõmittitur, modicè dirimes. Deinde ab aspera arteria, neruũ ad arteriæ magnæ usq; truncũ liberabis, & utraq; manu ipsius reflexum, ut in dextro latere, ostendes. Reliqua uerò sexti paris neruorũ ad stomachum series, nõn nisi exemplo cõspicietur. nunc autem si uisum fuerit, foramine inter asperæ arteriæ cartilagineis factõ, illiq; fistula quapiã indita, & aspera arteria super foramen compressa, pulmonem inflari curabis: inflatus siquidem suam formã manifestũs commouitur, corq; ex toto amplexatur. Demisso dein pulmone, cordi à dextræ auriculæ radice ad ipsius usq; micro-nem, nouacula sectionem induces, in dextrum ipsius uentriculũ usque penetrantẽ. Mox uentriculo digitis distento, spõgia sanguinẽ semel atque iterum elues. Vena enim caua & arterialis uena, ut sanguis in uentriculũ fluat, isq; postmodum spongia exugatur, comprimendæ sunt. Exterlo sanguine dextri uentriculi amplitudo est indaganda: deinde stylo tres membranæ ori uenæ cauae præsectæ obiter ueniunt spectandæ. Ut uerò profus in conspectum ueniant, cultello ex dextro sinu in caua uenam intruso, sectionem à uentriculo per auris corpus in uenam usq; duces: qua distenta, membranæ omnino uidebuntur, & auris cavitatis, naturaq; si ipsam inuenteris, facillè hac administratione cognosceris. Deinde quum uenæ caua: intueris orifi-

Arteriæ magnæ per thora-
 cæ: ac iugula-
 lum cy collum
 distributionis
 Cy neruorũ re-
 currentium ex-
 zamen.

Pulmonis in-
 flatio.

Dextri cor-
 dis uentriculi
 cy ipsius orifi-
 cium membra-
 narumq; exa-
 men.

E c cium,

rum propagines, distributionisq; naturam inuestigabis. ad quod minime conduxerit unde-
 que rupta lobi illius membrana, ipsum inter duos aseres ad comprimere, ut pulmonum
 substantia à suis quibus obnascitur uasis abscedat. Licetbit modò aspera arteria ab ipsius capite

Stomach.

Iecoris.

*Ex. an. eorū
 que uertebra-
 rum corpori-
 bus exponi-
 guntur.*

*Musculorū
 brachii, sca-
 pulæ, thorac-
 icæ, caput, dor-
 sumq; mouen-
 tium exant.*

*T. speralis et
 mafferia.*

*Oris apertio
 organorū in
 faucibus posi-
 torum exant.*

*d. ut spectetur
 14. C.
 11. fig. 14. 5.*

*e. 14. 5. fig.
 11. 5. 13. 5.*

*fid. uelut in
 firmo. quod
 11. lib. 5.
 exprimitur
 ad X. Y. Z.
 2. 3. lib. 5.
 7. 8. 13. fig.
 2. ad N.
 h. fi. cap. 12
 li. 3. h. h.
 1. 1. 2. 6. 11.
 3. 15. 2. 1. 7.
 h. 3. 1. 2. 1. 1.
 li. 4. 6.
 1. 1. 1. 1. 1. 1.
 1. 1. 1.*

*m. Ean. par-
 te que dex-
 tre. m. mas-
 sub. 1. 1. 1. 1. 1.
 m. f. 1. 1. 1. 1. 1.
 n. 4. 1. 1. 1. 1. 1.
 o. 1. 1. 1. 1. 1. 1.
 p. 1. 1. 1. 1. 1. 1.
 q. 4. 1. 1. 1. 1. 1.
 r. 4. 1. 1. 1. 1. 1.
 s. 4. 1. 1. 1. 1. 1.*

*e. 1. 1. 1. 1. 1.
 est in 6. 1. 1.
 1. 1. 1. 1. 1.*

diuisa, caq; deorsum à stomacho tracta, pulmones omnino è thorace auferre, & stomachi pro-
 gressum adinuicem, qui citra aliam sectionē pulmone reiecto, unā cum neruis sexti paris illum
 amplectētib; cōspectui sese offerret. Tamen ut neruorū in uentriculi orificiū feriem intuearis,
 septum transfuerum à stomacho liberandū est, ipsaq; insertio, si uentriculus adhuc in corpore
 asseruatus sit, indaganda. Insuper foramine alicubi in stomacho quā collum perperat factio, fi-
 stulaq; illi indita, uentriculum quā poterit maximē inflari curabis, & deinde stomacho iuxta
 laryngis radicem diuiso, illum cum uentriculo, aut solum, si prius uentriculum ademeris, è cor-
 pore trahes, glandulis illis qui in medio ipsius ferē ductū plurimum consistunt, similiter exami-
 natis. Iam quoque tempestiuū est (nisi id prius præstitisses) iecur à septo transfuerso fecernere,
 ac ran dē ex corpore auferre. quod ubi feceris, ipsiusq; formā diligētē contemplatus fueris, cul-
 tello uenæ caue iam flaccidæ in dito, hanc lōga sectione aperies, ut exactē pateat ipsius per ieco-
 ris substantiam transitus, deinde ramorum à caua in iecur ingressus. Vbi itaq; duo præcipua il-
 lorum uideris orificia, alteri stylū quā poteris penitissimē indes, & ablato uenæ portæ quo-
 iam antea eam interceptisti uinculo, illius quoq; ramo secundum uenæ caue styli ductū in iecur
 procedenti alterum stylum immittes, & postmodum obtuso cultro iecoris substantiam ab illis
 ramis, qui stylos cōtinent, niteris abraderē, ut uenarū per iecoris corpus ferē, ipsiusq; substā-
 tiam dicas, ac demum inter duos qui stylos distenduntur ramis bilis uesiculæ meatulos obser-
 ues, & bilis uesiculam à iecoris corpore erasam in uertas, solamq; sedulo contempleris. Postre-
 mō uenæ ab umbilico in iecur deductæ ingressum, insertionemq; expendes, mente thoracis
 uertebraarum corporibus adhibita, ut cultello grandem arteriam secundum longitudinem ape-
 rias, ex ramorum quoq; utriusq; in costas spargit uisurus orificia. Deinde ramis illis dissectis, arte-
 riam è corpore admittis, & uenæ coniugæ carentis propagines expendito, ut & hanc quoque
 à uertebraarum corporibus liberes. Modò tibi in propatulo est sexti paris neruorum cerebri
 ramus, qui radicibus costarum exporrectus sub tunica costas succingente ad organa à perito-
 neo circumplexa cōtendit. Vterō nerulos cernas, quibus ramus ille adaugetur, à thoracis
 uertebri tunicam costas succingentē detrahes, ut costas pariter hæc nudatis, quæ modò recen-
 suimus conspiciantur. Cæterum ubi à costis tunicā thoracis cauitatem fuccingentem ita diuiseris,
 cullemi mucrone ad costæ os proximè adactō tunicam obseruabis, quæ priuatum singulis
 costis obuoluitur. eam dico, quam secundā costas succingentē tunicā nonnulli dissectionū peri-
 riti nuncuparūt. Absolutis ad hūc modū omnibus quæ peritoneo & tunica costas succingentē
 te inuoluunt, si usum fuerit, quā poteris aptissimē costas in suas sedes reponere contaberis, &
 osse pectoris quoq; cum cartilaginibus ipsi coarctatis assumpto, & clauiculis etiam in suam
 sedē repositis, quā licet studiosissimē musculos eos quos iam antea ab insertionē pendere
 sinebas, suis locis situabis, primū dico thoracē mouentiū, primum brachij motuū opificem,
 scapulæ motorū primū, eum qui à pectoris osse & clauicula in mamillæ capitis processum
 fertur. Quod ubi præsteris, ea prorsus serie quam in secūdo libro docuimus, omnes brachiū
 & scapulam mouētes musculos ex altero latere aggredieris: mox omnes qui thoracis motibus
 præstant, & qui capitis ac dein dorsi motibus famulantur. postremō temporalem & maffete
 rem. cubiti enim & brachialis, digitorumq; motibus subministrantes musculos licetbit post ce-
 rebri anatomen dissecare. Neq; est quod hic prolixè commemoratos musculos feriatim ac sigil-
 latim recenseam, quum id ita diffuse in secūdo libro factum esse minime ignorem. Cæterum in
 altero cadaueris latere uasorum neruorumq; feriem licetbit sedulo exquirere, quum id factū sit
 facillimum, si illorū descriptio te nō lateat, in musculorumq; sectione probè uertus sis. quāq;
 & ego manus uasorum neruorumq; administrationē, ut puta paulò difficiliorem, etiam postea
 persequar. In præsentī autē os adeundum est. & quandoquidem iam faciei omnia extrinsecus
 persectus es, ut id aperias necessum est. quod nulla ratione facturus es melius, quā robusto
 cultro infimæ maxillæ inferioris sedi sensim appposito, & postmodum huius, malleiq; opera ma-
 xillæ inferioris osse diuiso. Verūm ad eum modum ossa quæ scleto preparadō alioquin apta
 essent, propter fractam in inferiorē maxillā uitias. & si illesta maxilla illam in altero latere in
 aqua et temporis os articulo dissoluere conatus fueris, atq; ita illa in alterū latere reflexa, quæ in ore
 sunt admissi trare propolueris, sectionis claritati utcunque oberis. Quapropter diuiso, ad eum
 quem dixi modū, osse, primū fortioris cultri dorso diuisioni impoſito, illoq; postmodū obli-
 quato, ossa inuicem modicè dirimes: ac deinde utroq; singulis manibus apprehēso, extorſum
 deorsumq; ut torquebis, osq; aperies. Deinde enarium foraminibus obliquatum instar sypho

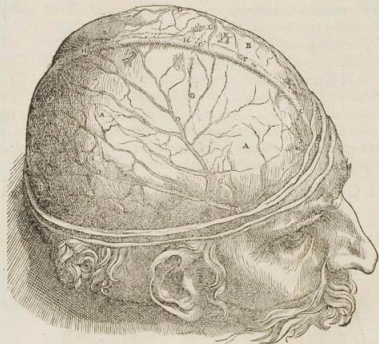
nis stylum in oris usq; amplitudinem protrudes, gargaronis naturā examinās. Mox cunctis
 à gargaronis radice ad in ciosior usq; dentes in oris tunica sectionē duces, cam cutis alicuius
 modo non nihil ab incumbētib; organis liberans. In hoc opere tertium^o nervorum cerebri
 par sele offeret, quā linguæ & inferiori maxillæ derivatur, dein^o septimum cerebri nervorum
 par^o sexto commissum, unā cum^o soporali arteria,^o interioriq; iugulari uena, & si aliquantulum
 ascenderit, quartum quoq; nervorum cerebri par, & ramos quosdam tertij paris & quinti pa
 ris temporali exporrectos musculo uidebis, si modò unum organum ab alio sensim leparare
 non piguerit. Ad hæc linguæ musculi, uti in secundo docuimus libro, adinueniuntur, in quo
 rum administratione nervorum in linguam excurrentiū propagines, ac uenæ simul & arteriæ
 sele offerent. Musculi etiā inferioris maxillæ reconditi, hic paruo negocio occurrunt, is uideli
 cet qui in ore delitescens cum temporali & malletere maxillā sursum ducit, & is qui à processu
 stylum referēti enatus, ad summū mentum inferiori maxillæ implantatur. Præterea^o tonsillæ,
^o aliæq; glandes uasorum distributionibus in faucibus præfectæ, tibi hanc administrationem
 molienti pulchrè occurrent. Laryngis autem^o musculi ita prorsus atq; in secundo monuimus
 libro, sunt aggrediēdi, ipsorumq; nerui dum dissecantur, non perfuntoriē ueniunt animadu
 erendi. Ablato itaq; nunc unā cum lingua osse u imaginē referente, laryngēq; ac stomachi initio,
 inferiorem maxillam à superiori prorsus liberabis, non neglectis interim peculiaribus hic repo
 sitis^o cartilaginibus, quas perinde ac cartilagine clauicularū cum pectoris osse articulos inter
 cedentes, ad sceleti cōstructionem asseruare nihil prohibet. Atque ita etiā pari ratione os u ima
 ginem referēs, & laryngis nasiq;^o alarum cartilagine ad eundem usum aliquōd repones. Nunc
 palati tunicam, & eam quæ nares succingit, ab osse sedulo in hoc abrades, ut mutuum earum
 tunicearum discas nexum. Si uerò quum caput dorsumq; mouentes musculos aggrediebaris,
^o primū dorsum agentium par ex sententia non spectaueris, id modò ablati his quæ fauces
 occupabant factu est facillimū, adeo ut & capitis dorsiq; motibus præfectos musculos tantūper
 integros asseruare nihil prohibeat, quousq; inferiorem maxillam, eaq; quæ faucibus continen
 tur, sectionis seriē ademeris. Quamquam hæc omnia ex secundo libro cuius obuia esse debeāt,
 quemadmodum quoque ex primi libri calce dicitur, qui costæ à uertebri ad sceleti præpara
 tionem sint auferendæ, pectorisq; os & cartilagine ipsi commissæ, seruandæ. Adeo ut nihil
 præpediat, in proposito caduere à prima uertebra caluariam caput ue ipsum liberare, in illoq;
 quæ sequens liber enarrabit condiscere, ad cuius finem omnia quæ in no
 bis proposito caduere adhuc uidentia sunt reliqua,
 commemorabo.

LIBRI SEPTIMI FINIS.

AN-

ANDREAE VESALII⁶⁰⁵
 BRUXELLENSIS, DE HUMANI CORPORIS
 FABRICA LIBER SEPTIMVS, CEREBRO ANI-
 malis facultatis sedi & sensuum organis dedicatus, & mox in initio omnes
 propemodum ipsius figuras, uti & duo proximè præceden-
 tes libri, commonstrans.

PRIMA SEPTIMI LIBRI FIGVRA.

PRIMÆ FIGVRAE, EIVSDEMQUE CHARACTERVM
 INDEX.

PRIMA septimi libri figura humanū caput ita adaptatū exprimit, quemadmodum id cerebro ostendēdo opportunè à collo & inferiori maxilla dissectiōibus liberatur. Præterea tam tam calvariae partē orbiculatim serrā abstulimus, quanta quoq; omniū quæ in calvaria cōtinentur amplitudine uidentorū gratia, auferri solet. quanta uerò illa sit, liquidò dijudicabis si septimam figurā sexti capitis libri primi examinaueris, quæ hinc ablatā calvariae partem interna superficie exprimit. Quæadmodū itaq; præsens figura sectionis serie cæteris omnes inuicè ordine succedentes præcedit, ita quoq; illā septimi libri figurarū primā non inopportunè inscribimus, quæ durā cerebri cōmonstrat membranā adhuc illēsam, neq; aliqua ex parte pertusā, uulnēratamue. quamuis interim ipsius membranæ uincula diuulsimus, quæ per capitis suturas ad membranā efformandā porriguntur, quæ quod caluariā succingit, nō uicē nuncupabitur, atque cum his fibris pariter nasculi sunt effracta, quæ per caluariæ foramina & suturas deducta, ipsi duræ membranæ, ac illi quæ caluariā succingitur, communes censentur. Cæterum ex duobus qui figurā ambere conspiciuntur orbibus, humiliorē, cutis & membranæ ipsi subditæ cōstituant, elatior autem ipsa est caluaria. Vniuersum uerò hoc orbe complexū, durā cerebri membranā refert, omnibus characteribus in figura cōspicuis uniuersum semelq; indicat. at singuli characteres in hunc modum priuatim habent.

- A, A* Dextrū duræ cerebri membranæ latus, seu eius membranæ pars dextrā cerebri regionē ambiēs.
B, B Sinistrum duræ cerebri membranæ latus.
C, C, C Tertius duræ membranæ sinus secundū capitis longitudinem exprorectus, & hic nulla ex parte

parte ad apertum, uerum clatiorem ipsius costam uti naturaliter se habet integram, & quartæ circuli partis modo extuberantem ostendens.

D, D, D Duo inuicem appostei ductus, uenariū modò in duram cerebri membranam secundùm ipsius uniuersum latas excurrentes.

E Ductus duræ cerebri membranae in quem sexta caluariã ingrediens uena exhauritur.

F, F, F His characteribus uenule indicantur, à dura cerebri membrana per caluarie foramina ad capitis cutem, membranasq; caluariam succingentes, transmissæ, quarū frequentiores & crassiores iuxta **F** maxime latitantis sedem plerunq; obseruantur.

G, G, G Portiunculae fibrarum à dura membrana per coronalem suturam ad caluariã succingentis membranae constitutionem profluentium.

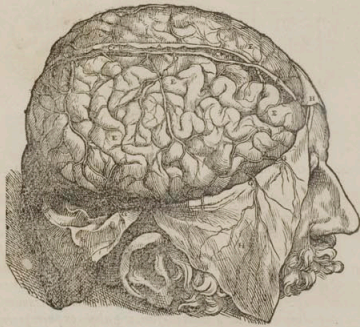
H, H Portiunculae fibrarum quibus sagittalis sutura uiam offert.

I, I Hi quoq; characteres in umbra occipitij regionis latitāt, sedem notātes, à qua fibrae porriguntur per suturam **A** Græcorū similem, ad caluarie inuolueri constitutionē deductæ.

K Unum tuberculū eorū quæ inæqualibus caluarie sinibus plerunq; iuxta sagittalis suturæ cū coronali cotiū cōspiciunt, adhaesi solēt. Caput ex quo hanc primā depinximus figurā, tribus eius generis donabatur tuberculis, quorū unum **K** insigniuimus, & utriq; ad **H** unū quoq; se offert.

L Cautitas frontis osi iuxta superciliorum sedem propria, quæ inter secundum subinde aperitur, si quando frontis os non procul à supercilijs serra diuiditur.

SECUNDA SEPTIMI LIBRI FIGVRA.

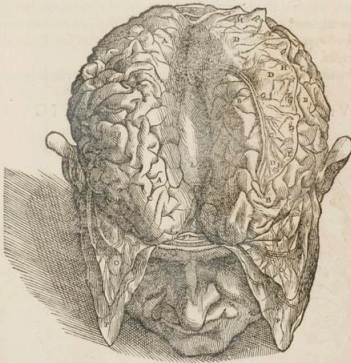
SECUNDÆ FIGURÆ, EIVSDEM QVE CHARACTERUM INDEX.

PRÆSENS figura sectionis serie primam subsequens, tertium duræ membranae sinum (quem prima figura **C** aliquot insignitum gerit) longa sectione secundùm capitis longitudinem ducta ad apertum commonstrat. Insuper ad huius tertij sinus latera, per capitis quoq; longitudinem duas deduxi sectiones, utrinque nimirū ad sinum singulas, quæ duram membranam duntaxat penetrarunt, & duræ membranae latera ab ea membrana separarūt parte, quæ dextram cerebri partem à sinistra dirimit, atque in subsequētibus figuræ **D** insignitur. Præter tres iam commemoratas sectiones utrinque aliã quoque molitus sum, quæ ab aure ad uerticē pertinet, & solam

solâ quoq; durâ diuisi membranâ, ut illa postmodû apte à tenui membrana cerebri possit deduci, deorsumq; (ut hic scellû cernis) reflecti. Occurrit itaq; hic tenuis cerebri membrana prorsus illaesa, cerebroq; proximè obducta, & uasorum ipsius feriem in bac tenus denudata regione, eleganter demonstrans.

- A, A, A Elatior sedes duræ membranæ, partis dextram & sinistram cerebri partes intercedentis, atq; hæc sedes A & A notata, tertij duræ membranæ sinus costâ est caluariam cõtinentis, & hic per medium dissecta.
- B, B Tertij duræ membranæ sinus cavitâ hic est in propatulo.
- C, C Orificia, uasorumq; initia ex tertio duræ membranæ sinu in tenuem membranâ pertinentia. atq; hic uasorû orificia in cõspicuo sunt, à leuo huius sinus latere in tenuis membranæ partè pertinentium, quæ sinistræ cerebri sedi obuoluitur. Orificia autem à dextro latere pronata, hic nõ conspiciuntur, uerùm initia occurrunt uasorum in tenuem membranam, qua dextræ cerebri sedi obuoluitur propagatorû, ac D, D, & D insignitorum.
- E, E & c. Tenuis membrana cerebrum inuoluitens.
- F, F, F Ductus, usq; ue in tenui membrana secundum cerebri inuolutionem ferlem excurrentia.
- G, G, G Propagines notatur à ductibus secundum duræ membranæ latera excurrẽtib; atq; in prima figura aliquot D notatis, in tenuem membranam pertinentes.
- H, H, H Duræ membranæ portiones à tenui membrana diuisæ, & deorsum reflectæ.

TERTIA SEPTIMI LIBRI FIGVRA.

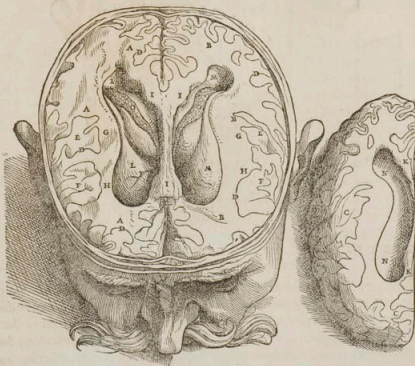

TERTIÆ FIGVRAE, EIVSDEMQUE CHARACTERUM Index.

IN presenti figura à tota cerebri parte supra sectionem cõsistente, quam orbiculatim scissa in caluarìa molimur, utrang; cerebri membranâ, tenuem nimirum & duram auulsumus, ac duræ membranæ portione, dextrâ cerebri partem à sinistra dirimentẽ, atq; in secũda figura adhuc in sua sede seruatâ, ab obscuro diuisimus septo, quo odoratus organorum sinus distinguitur. atq; hanc partem, ut ipsius effigies in conspectû ueniret, super sinistrâ cerebri sedi explicatâ reliquimus, dextrâ & sinistrâ cerebri partibus adeo ab inuicẽ manû beneficio diremptis, ut callosi corporis superior sedes eleganter se hic spectandam offerat.

- A, A, A* Dextra cerebri pars. *B, B, B* Sinistra cerebri pars.
C, C & cat. Hic passim cerebri conuolutiones, gyri & anfractus indicantur.
D, D, D Durae cerebri membranae portio, dextram cerebri partem & sinistram intercedens, hic ex sua sede super sinistram cerebri partem producta.
E, E, E Quando primum dextram cerebri partem à sinistra inter dissecandum diducere contendimus, tunc manus ope ea uasa effringuntur, quae ex tertio durae membranae sinu in tenuem membranam utrobique pertinent, ac proinde quum in huius figurae administratione id quoque nobis faciendum fuerit, effracta eorum uasorum initia hic oculis subiiciuntur.
F Ductus uenae modo in humiliorem sedem durae membranae partis excurrès, quae dextram cerebri partem à sinistra discriminat, atq; hic ductus à quarto durae membranae sinu anteriori sede enascit.
G, G, G Ductus iam ante F insigniti ppagines in eadè durae membranae partem sursum aliquouosq; excurrètes.
H, H, H Surculi ab humiliori angulo tertij durae membranae sinu propagati, in durae membranae partem, quae dextram cerebri partem à sinistra dirimitur.
I, I Principia sunt ductuum, qui à quarto durae membranae sinu uenarum prorsus modo in tenuem cerebri membranam secundum superiorem callosi corporis regionem perforantur, atque hic unà cum tenui membrana auulsi sunt.
K Initium uasis à quarti sinu durae membranae termino pronati, atq; sub eo cerebri corpore quod testu dini seu camerae instar arcus constructa assimilamus, in tertium cerebri uentriculum, & dehinc ad plexus constitutionem excurrentis, quem secundis seu extimo foetus inuolucro comparamus.
L, L Cerebri callosum corpus.
M, M Sinus utriusq; ad callosi corporis latera in cerebro conspicui, quos hic aliter quam modo praestitimus, exprimere nequimus, quum angustissimi, & angustiores rimas plurimum referant.
N Portio durae membranae partis, dextram cerebri sedem ac sinistram intruuentis, ac superius D aliquot insignitae, quae septo connascebatur, ossis clauis organorum sinu dirimenti, ac octauis capititis ossis processui.
O, O Tenuis membranae portio à cerebro diuisa. *P, P* Durae cerebri membranae portio.

QVARTA SEPTIMI LIBRI FIGVRA.

QVARTAE FIGVRAE, EIVSDEM QVE CHARACTERVM INDEX.

IN quarta figura omnes durae tenuisque membrinarum partes ressecimus, quae in prioribus figuris occurserunt, ac dein dextram sinistramque cerebri portionem sectionis serie ita ademinimus, ut iam cerebri ventriculi in conspectu uentre incipiunt. Primum namque secundum dextrum callosum corporis latus, ubi sinus altero M in tertia figura notatus consistit, longam duximus sectionem, quae per dextrum cerebri uentriculum ducta, dextrae cerebri partis eam portionem abstulit, quae supra sectionem habebatur, quae orbiculatim caluariae ferra diuisum. Atque quum idem quoque in sinistro latere absoluissemus, hic ad sinistram latus sinistram cerebri partem ita reposuimus, ut superioris sinistri uentriculi sedem aliqua ex parte demonstraret, calloso interim corpore in capite adhuc seruato.

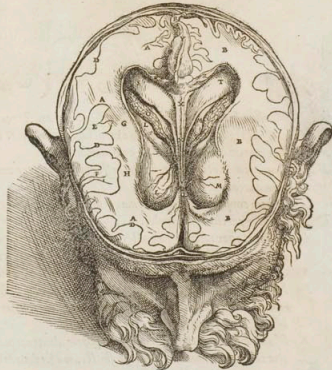
- A, A, A Cerebri adhuc in caluaria relicti pars dextra. B, B, B Pars sinistra.
 C, C, C Portio cerebri sinistra, quae sectionis serie a reliquo cerebro ablata, hic resupina iacet.
 D, D, D Lineae partim cerebri anfractus, et partim uariū cerebri substantiae colorē demonstrantes, quae quid enim extra lineas consistit, quasi luteū et subcinericiū magis est: quicquid intra, ad amissum album uisitur, quemadmodum E et F in dextra et sinistra cerebri parte luteum est: G, H, uerō et H album prorsus, et interdum rubris punctis interstitum.
 I, I Callosum corpus utriusque cerebri substantiae, cui alioqui continuatur, liberum.
 K, K Callosi corporis portiuncula, adhuc sinistrae cerebri parti quae adempta est, continua.
 L, L Dexter cerebri uentriculus. M, M Sinister cerebri uentriculus.
 N, N Sinistri uentriculi superioris sedis portio.
 O, O Plexus cerebri ab imagine quā cum extimo fatus in uolucro similem exigit, quoadis nuncupatus.
 P, P Aranearum modo graeciles uenae dextri et sinistri uentriculi substantiae hoc in loco conuatae, ac ab illis diductae uisus, quae nuper commemoratū, et secundis non absimilem plexum extrinsecant.
 Q Venulae a nuper quoque commemoratis uasis in tenui cerebri membranā sub calloso corporis anteriori sede huc excurrentes, et incerta serie quemadmodum et P notatae inter ressecandum se offerentes.

QVINTA SEPTIMI LIBRI FIGVRA.

PRAESENS figura quod ad relictam in caluaria cerebri portionem attinet, nulla ex parte uariat: atque id solū habet proprium, quod callosum corpus hic anteriori sua sede a cerebro primū liberauimus, ac dein eleuatum in posteriora refleximus, septem dextri ac sinistri uentriculorum diuellentes, et corporis instar testudinis extructi superiorem superficiem ob oculos ponentes.

Ab A, A, A itaque et B, B, B, ac dein D, D, D, et E et F, et G et H eadem hic indicant, quae in quarta figura. Sic quoque et L, L, et M, M, et O et P et Q eadem insinuant.

R, R, R Notatur inferior calloso corporis superficies, est enim id a sua sede motum, atque in posteriora reflexum.

S, T, V Super-

- S, T, V Superior corporis instar fornicis seu testudinis extracti superficies, & ueluti ipsius triangula-
ris circumscriptio, quam ab S ad T, & à T ad V, & ab V ad T metimur.
- X, X Dexterũ uentriculũ et sinistrũ interceditis septi inferior pars, corpori testudinẽ referẽti cõtinua.
- Y, Y Septi iam commemorati superior pars, calloso corpori continua. Hoc namq; septi nõ secus atq; modo disrupti est, depingi licuit. & alia quoq; parata fuit figura, in qua due manus (uti inter secandum facere consueui) callosum corpus nondũ in anteriori ipsius sede liberatum, modicẽ at-
tollebant, quo speculum seu septum adhuc integrum oculis subijceretur. Verũ quũ nõ adeo cõcin-
nẽ in pictura atq; in ipsa sectione successit, eam figuram ne frustra paginã obliteraret, reieci.

SEXTA SEPTIMI LIBRI FIGVRA.

HÆC figura quod ad cerebri portio-
nem in caluaria re-
lictam spectat, etiam
quartæ correspondet.
atq; à quinta in hoc dif-
fert, quod corpus testu-
dinis modo fabricatum
anteriori sua sede à ce-
rebri substantia libera
uerimus, id sursum in
posteriora reflectẽtes,
ut inferior ipsius super-
ficies in conspectũ ueni-
ret, & uas illud etiam
cerneret, quod à quar-
to duræ membranæ sinu
pronatũ, sub corpore
testudinis modo extru-
elo fertur, & plexum
tandem nõ minimã par-
tem constituit, quos se-
cundariũ imaginẽ uete-

res assimilant. *Huius* autem figuræ characteres ita ut sequitur, se habent.

- A, A, C Corpus testudinis modo extractum hic inferiori ipsius superficiei, qua tertij uentriculi
superiorem constituit sedem, conspicuum.
- B, B Portio corporis instar testudinis efformati in dextero uentriculo, à cerebri substantia hic princi-
pium duccens.
- C Portio corporis testudinẽ forma & usu referentis, quæ ex sinistro cerebri uentriculo pronascit̃.
- D, D Dexter cerebri uentriculus. E, E Cerebri sinister uentriculus.
- F Arteria per inferiori in posteriori remq; dextri uentriculi sedem à dextræ saporalis arteria re-
mo duram cerebri membranam perforante, huc in dextrum uentriculum conscendens.
- G Arteria in sinistrum cerebri conscendens uentriculum.
- H V as à quarto duræ cerebri membranæ sinu principũ duccens, ac sub corpore instar testudinis
efformato, in cõmunẽ dextri & sinistri uentriculorũ cavitatẽ, seu tertij uentriculũ properans.
- I V asis H insigniti in duas portiones diuisio.
- K V asis H insigniti diuisiois altera portio, dextrum cerebri petens uentriculum.
- L Portio nuper commemorati uasis, sinistrum accedens cerebri uentriculum.
- M Plexus dextri uentriculi à secundarum imagine comparatus, atq; ab arteria F insignita, &
uasis H indicati portione, quam K notauimus, constitutus.
- N Plexus sinistrum cerebri uentriculum occupans, ac ex uasis G & L insinuat̃ constitutus.

O, O Huius

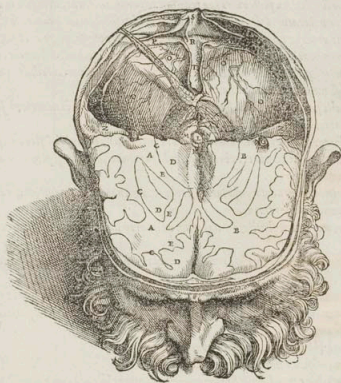
O, O *Huiusmodi uenulae cerebri substantiae hic obnaſcuntur, ab illis productae uasis quae K & L no-
tauimus.*

P *A' uenis quae cerebri substantiae hic offeruntur, ramusculi extra uentriculorum amplitudinem
hac ad tenuem cerebri membranam pertinent.*

Q *Meatus ex comuni concauitate dextri ac sinistri uentriculorum, seu à tertio cerebri uentriculo
rectè decliuis pertinens uersus peluim, quae cerebri pituitam excipiens, eam infundibuli modo ad
glandem deferre, eius infundibuli extremo subditam.*

R, S *Canales sinus ue leuiter in uentriculorum substantia exſculpti, & pituitam ad meatus nuper Q
inſigniti orificium deducentes.*

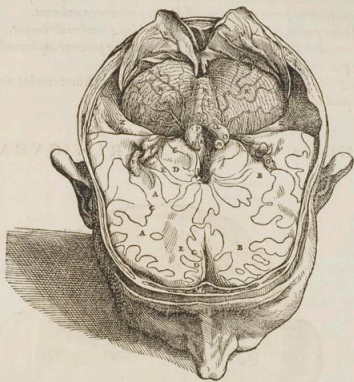
SEPTIMA SEPTIMI LIBRI
FIGVRA

SEPTIMAE FIGVRAE, EIVSDEMQUE CHARA-
cterum Index.

P *RÆSENS figura à tribus proximè præcedentibus plurimum uariat. nam cerebri
substantiae in illis relictae, ea pars in hac ablata cernitur, quae dextri sinistriq; uentriculorum sedè
in illi figuris cõspicuum efformabat. dein tota ea quae cerebello adhuc innitebatur, hic quoq; re-
ſecta est, ut duræ mēbranae confpiceretur portio, cerebellū ac cerebrum intercedens. Insuper du-
ræ membranæ sinus in illa consistentes ductis cultelli anterioris mucrone sectionibus, hic etiam
aperuimus, & uas à quarto sinu duræ membranæ in cerebri uentriculos pertinens, hic ex tertio ce-
rebri uentriculo subleuati, & à plexibus ſccondinæ ſimilibus auulſum, in poſteriora refleximus.*

- ut tertij cerebri uentriculi seu communis dextri sinistriq; uentriculorum concauitatis sedes in conspectum melius uentret, una cum eius cauitatis meatibus.
- A, A* Cerebri substantiæ adhuc in caluaria reliquæ dextra pars.
- B, B* Cerebri substantiæ adhuc in caluariae asseruatae sinistri pars.
- C, C, C* Lineæ hic passim conspicuæ illis correspondet, quas tres modo præcedentes figuræ similiter eò monstrarunt. Verum quia huiusmodi lineæ substantiæ uel cerebri diuersitas, inibi duntaxat consistunt ubi cerebrum tenui membranae uicinijs est, præcedentes figuræ eas solum in lateribus ostēderunt. hæc autem quum hic tanta cerebri portio ablata sit, ut iam apprensæ superficies in basi non procul à tenui membrana distet, etiam lineæ in basi spectantur. Quod itaque lineis hic intercipitur, fuluam seu subpallidam cerebri notat substantiam: quemadmodum sedes *D, D, D* inscripta. Quod uero extra lineas consistit, alba est prorsusq; candidans cerebri substantia, hic *E, E, E, E, E* & *E* inscripta.
- F* Portio est saporalis arteria secundum humiliorem angustiorq; dextri uentriculi sedem sursum ad plexus secundas imitantis constitutionem prorrepens. Cæterum si perpendis quæ nam sede hic Freponatur, & quæ nam in sexta figura, promptè expendes, qui dexter cerebri uentriculus, quemadmodum et sinister, ex posteriori sua sede instar cornu arctatus, deorsum in anteriora per cerebri substantiam ducatur. Hic namque ubi plus cerebri substantiæ quàm in sexta figura abstinimus, præsens arteria portio *F* notata antorsum magis uergit, quàm *F* in sexta eadē quoque notans arteria portionem, ubi iam posteriore uentriculi sedem conscendit. Atque id *F* & *G* subsequentis figuræ magis liquido ostendunt, in qua huius uentriculi ductus nomine, adhuc plus cerebri substantiæ, quàm in hac quæ ordine septima est, abstuli.
- G* Arteria saporalis portio secundum humiliorem posterioremq; sinistri uentriculi sedem sursum, quemadmodum arteria *F* inscripta, prorrepens.
- H* Humillima sedes tertij uentriculi: quam ut aptius cerneatur, nonnihil discentiam finximus.
- I* Meatus rectus decliuis ex tertio cerebri uentriculo pertinens, cerebriq; pituitam ad peluum huic excipienda paratam deferens.
- K* Meatus ex tertio cerebri uentriculo inter cerebri testes natesq;, in cauitatem cerebelli et dorsalis medullæ communem pertinens.
- L* Glandula nuci pineæ non ab similibus, & uasorum ex quarto sinu duræ membranæ cerebrum petentium fulcrum.
- M, N* Hanc cerebri partem testes & nates quoque cerebri appellauimus, hic adhuc tenui membrana obiectas.
- O, O, etc.* Duræ cerebri membranæ processus portio uel, inter cerebellum & cerebrum reposita. Qui hæc accedunt instar uenarum ductus, partim à primo secundoq; duræ membranæ sinibus, partim uero à quarto pronascuntur.
- P, P* Duræ cerebri membranæ dexter seu primus sinus.
- Q, Q* Duræ cerebri membranæ sinister seu secundus sinus.
- R* Primi & secundi duræ membranæ sinuum congressus, quem Græcorum nonnulli *λωψ*, quod est torcular appellarunt.
- S* Principium tertij duræ membranæ sinus.
- T* Quartus duræ membranæ sinus, similiter atque alij hic adaperus.
- V* Vas à quarto sinu duræ membranæ in cerebri uentriculos porrectum, hic autem in posteriora ex sua sede reflexum.
- X, X* Hac sede cerebellum dura cerebri membranæ non obiectum ostenditur.
- Y* Ductus uenarum modo à quarto duræ cerebri membranæ sinu in tenuem membranam pertinentem, quæ cerebellum ipsiq; cerebri testes induuntur.
- Z, Z* Duræ membranæ sedes, quæ osti omnium totius corporis osium durissimo, & auditus organum intus continenti adnascitur. Hanc namq; caluariæ regionem cerebro deteximus.

OCTAVAE FIGVRAE, EIVSDEMQUE CHARACTERUM Index.

P R A E S E N S figura à septima in hoc usuriat, quòd hic adhuc cerebri plus rescuerimus, & testes longa sectione in hoc diuiserimus, ut meatus occurreret ex tertio uentriculo in quartum pertinens. Ad hæc, dura membrana portio cerebello obducta, hic dissecta, atque in posteriora reflexa cernitur. Quum itaque præsens figura plerique cum septima habeat communis, in hac idem *A A*, & *BB*, & *CC*, & *DD*, & *EE*, & *F* & *G* & *H*, quod in *Septima*, indicabit. Verum arteria *F* & *G* insignita, tanto magis hic quam in septima antorsum uergunt, quanto magis cerebrum uersus basin in septima quam in sexta ablatum est.

I Meatus in sexta etiam figura *I* notatus, qui recta decliuis fertur, atque cerebri pituitam ad peluim defert.

K Meatus pituitæ deducendæ paratus, qui interdum ab illo deducitur meatu qui ex tertio uentriculo inter testes in quartum uentriculum pertinet.

L *N* & *L* in umbra prorsus latitaret, aut si suo poneretur loco, & eius nomine quo in conspectu esset umbra ueniret exculpenda, itaque declinatio hic omnino uitanda. *L* ad anteriorem cerebelli partem reposui, foramen meatumque notaturus, qui ex tertio uentriculo cerebri in quartum fertur. Quod foramen si *L* in illo locaretur, exprimi neutiquam potuisset.

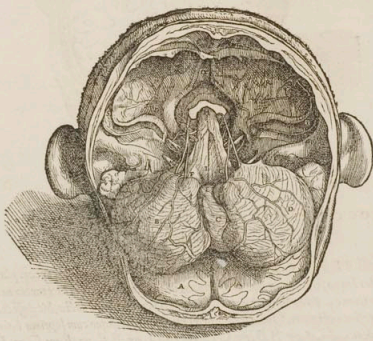
M Glandulam hic adhuc reliquimus, quæ pinea nucis formam ostendens, uia foram ex quarto dura membranae sinu in cerebri uentriculos pertinentium sulcrum efficitur.

N, O, P, Q Quatuor his characteribus corpus id indicatur, quod ante sectionem unicum est, atque in septima figura *M* & *N* insignitur. hic uero ex sectionis serie diuisum occurrit. ac *N* & *O* eius corporis sedes indicant, quibus testium nomen accommodatur. *P* uero & *Q*, illas quas nates ferè nuncupamus.

Ff Cere-

- R, R, R Cerebellum tenui adhuc obductum membrana.
 S, S, S, etc. Vasa uenarum modo tenuem cerebelli membranam implicantia.
 T, T Propagines uasorum tenuem cerebelli membranam implicantium, ad eas producta arterias, quae secundum dextram & sinistram cerebri uentriculorum posteriora sursum cōscendunt plexus cf. formaturae, quos extimo foetus inuolucro dissectionis proceres contulerunt.
 V, V Duræ membranæ portio, quæ superiorem cerebelli sedem à cerebro dirimebat.
 X, X Propagines notantur à uasis, diellam nuper duræ membranæ portionē implicantibus, in tenuem membranam qua cerebellum uestitur excurrentes.
 Z, Z Idem hic Z & Z notant, atque in septima figura, duram uidelicet cerebri membranam ossi adnatam, in quod auditus organum reponitur.

NONA SEPTIMI LIBRI FIGVRA.

NONAE FIGVRAE, EIVSDEMQUE CHARACTERUM Index.

IN hac figura eadem cerebri portio, quæ in octaua seruat. uerum præsens figura in faciem prorsus reposita, eam duræ membranæ partem abscissam habet, quæ cerebrum à cerebello dirimit. deinde cerebellum hic deorsum è sua caluarie sede manibus protrahum, ac deorsum modicè inuersum propendet, ut ipsius regio caluarie aliàs contigua, oculis subijceretur, & dorsalis medullæ cavitatis uideretur, alteram partem quarti uentriculi constituens. Ad hæc, præter uenarum quarundam & neruorum progressus, etiam primus & secundus duræ membranæ sinuus hic aperti ad amussim exprimuntur.

- A, A Cerebri portio adhuc in caluarie amplitudine reliqua, atque hic in sua sede adhuc asernata.
 B, C, D Tribus his characteribus cerebellum deorsum ex sua sede reflexum indicatur, tenui membrana adhuc inuolutum, ac dorsali medullæ conuati. Verum B priuatim cerebelli dextram indicat sedem, caluarie sinui P notando correspondentem. D uerò sinistram, quæ illi caluarie sedē infidet,

insidet, cui R. inscribam. C. autem cerebelli media pars insignitur, uermi non absimilis, & suis finibus eos constituens processus, quos uermium imagini ueteres compararunt.

E Posterior terminus mediae partis cerebelli, qui uermiformium processuum posteriori mihi recessu est.

F, G, H Dorsalis medullae pars adhuc in caluaria consistens, ac F & G huius partis seu dorsalis medullae sedes indicant, quibus cerebellum conascitur. H uero sedem dorsalis medullae significat, & caluariae amplitudine procedentem.

I Sinus dorsalis medullae calami quo scribimus mucroni non absimilis, ac mediam cavitatem constituens communis uentriculi dorsalis medullae & cerebelli: quam quartum cerebri uentriculum dissectionis periti uocarunt.

K Vasa ductus uenae uentis quam simillimi, haec in cerebellum ab illis uasis pertinentes, quae in primum & secundum durae membranae sinus exhauriuntur, atque ut hi ductus frequentes admodum sunt, ita etiam non semper pari propagantur serie.

L Et haec quoque ductus uenae similis in tenuem cerebelli membranam pertinet, ab illis uasis quae haec in parte duram cerebri membranam intertextunt.

M Quintum cerebri neruorum par.

N Sextum cerebri neruorum par.

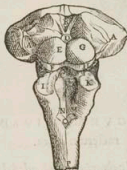
O Septimum par neruorum cerebri, atque hic uidere est quot furculis duo postrema cerebri neruorum paria principium a dorsali medulla, nequaquam uero a cerebello, ducant.

P, Q, R Sinus occipitis ossis, quibus correspondet cerebelli figura, nam P cerebello inscriptum, B congruit. Q autem, C. R. uero, D.

S, S, S Dexter seu primus durae membranae sinus, hic cultelli mucrone adspertus.

T, T, T Sinister seu secundus durae membranae sinus, atque in nulla cerebri delineatione, horum sinuum ductus ita conspicue ac in praesenti oculis subijcitur.

DECIMA SEPTIMI LIBRI FIGURA.

DECIMAE FIGURAE, EIVSDEMQUE CHARACTERUM INDEX.

HAC figurae cam cerebri portionem expressimus, quae dorsalis medullae educit initium: dein cerebellum a dorsalis medullae hic conspicua parte ademptum est, & cerebri testes, & nates, et glans pineae nucis imaginem referens, ac postremo cavitatis ea dorsalis medullae quae cum cerebelli cavitatem quartum cerebri efformat uentriculum, hic pariter exprimuntur.

A, A Cerebri pars dorsalem producens medullam.

B Meatus ex tertio cerebri uentriculo in quartum sub cerebri natibus tendens, cuius terminum in quartum pertinentem uentriculum C insignitum.

D Glans cerebri, nucis pineae imagini a dissectionis professoribus assimilata.

E, F, G, H His characteribus cerebri testes ac nates indicantur. uidetur namque dissectionis proceres gratia linea inter E ac F, et inter G et H conspicua, superiora tubera E & G insignita ab inferioribus F & G notatis distinxisse, ac superiora testes uocauisse, quod illis glans penis quasi modo incumbit. Inferiora autem nates uocarunt, quod meatus ex tertio uentriculo in quartum per-

Pf 2 tinent

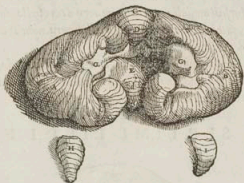
tinentis terminus C hic insignitus, podici conferrri possit.

I, K Sedes duæ, quibus dorsalis medullæ initium cerebello adnascitur.

L, M, N, O Cautas dorsalis medullæ initij, alteram partē quarti uentriculi constituens, atq; ab Herophilo calami cavitati assimilata, quam atramento scribentes intingimus. Sedes enim L insignita eius calami cavitatis parti respondet, quæ indici scribentis proxima est. M autem & N angulis illis assimilari possunt, quæ in cavitatis calami lateribus consistunt. O uerò mucronem exprimit, quo characteres formamus.

P Dorsalis medulla hic præsecta est, quâ in uertebra præcedens caluariam egreditur.

VNDECIMA SEPTIMI LIBRI
FIGVRA

VNDECIMAE FIGVRAE, EIVSDEMQUE CHARACTERUM INDEX.

HAC figura cerebellum à caluaria, ipsaq; ad eò dorsali medullæ auulsam & supinum iacet, humiliorem ipsius sedem qua dorsalem spectat medullâ cõmonstrans. Ac proinde regiones ipsius quibus dorsali medullæ continuatur, ac sinum insuper ostendit, qui alteram portionē efformat quarti uentriculi seu sinus, cerebello & dorsali medullæ communis. Porro ad humiliorem præsentis figuræ sedem fines pinximus mediæ partis cerebelli, ut processum uermis imaginem referentium naturâ conspiceretur.

A Dextra cerebelli pars tenui membrana cerebellum inuestienti liberum, uti etiam totum cerebellum hic ea membrana denudatum commostraratur.

B Sinistra cerebelli pars.

C, c Mediæ cerebelli pars, ac C notat huius partis anteriorem regionem, c uerò posteriorem.

D, d Fines terminiq; mediæ partis cerebelli: quorum anteriorem D indicat, posteriorem uerò d.

E Cerebelli sinus, qui cum dorsali medullæ sinu quartum nobis appellatum cerebri uentriculum constituit.

G, G His sedibus cerebellum dorsali medullæ adnascitur.

H Anterior finis mediæ partis cerebelli hic, ac si ab alio cerebello is ressectus esset, expressus.

I Posterior finis mediæ partis cerebelli, à cerebello quoq; excelsus.

DVODECIMA SEPTIMI LIBRI

FIGVRA.

DVODECIMAE FIGVRAE, EIVSDEMQUE CHARACTERUM INDEX.

HAC figura caput à sinistro latere exprimitur, dextro nonnihil subleuato. Ex caluarie autem amplitudine cerebellum hic euulsius, ea tantum cerebri reliqua portione, quæ in ocella uia & nona figuris adhuc seruabatur. Verum illa cerebri portio hic in sua non consistit sede, sed eleuata est, & in posteriora ab ipsa caluarie basi aliquouisque reflexa, ut tandem in conspectum uenirent cerebri processus forma neruis non absimiles, et olfactus organo subministrantes: quorum sinister è sua sede cum ipso cerebro eleuatus est, dextro adhuc duræ cerebri membranæ quæ octauo capitis ossi obducitur, connexo.

A, A Cerebri pars dextra.

B, B Sinistra cerebri pars, tenui membrana adhuc quemadmodum & dextra pars obuoluta.

C Dextrum olfactus organum in sua sede adhuc seruatum.

D Sinistrum olfactus organum, una cum cerebro in posteriora reflexum.

E Sinus, cui sinistrum olfactus incumbit organum. eaq; regio duræ membranæ hic indicatur, quæ odoratus nomine hac in sede multis, sed exiguis foraminibus peruia cernitur.

F Vena caluariam petentium sexta, hic in duram cerebri membranam aliquot furculis excurrens.

G Septem sinus olfactus organis incisus inter diuidens.

H Duræ cerebri membranæ partis portio, quæ dextram cerebri partem à sinistra dirimit.

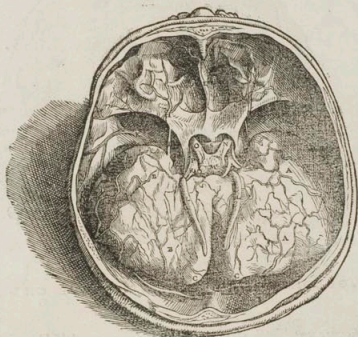
I, I Cerebrum passim excauata sibi in caluarie amplitudini respondens, hic quoque ad frontis ossis regionem sibi in sculpetis caueris congruit, & leuibus tuberculis prominet, quæ alij mamillares cerebri uocantur processus.

K Vena caluariam petentium quinta, cui iter præbet foramen secundo neruorum pari exculptum.

L *L*, ut & subsequentes characteres, in umbra occipitij cavitatis latitat, & parui etiam est momenti, quandoquidem *L* caluarie sinum indicat, cui dextra cerebelli pars congruit. *M* sedem,

N, O, quæ mediam cerebelli partem respicit. *N* sinum, in quem sinistra cerebelli pars reponitur. *O* uero dextrum, seu primum sinum indicat duræ membranæ. *P* autem tertium, *Q* secundum, seu sinistrum.

ANDREAE VESALII BRUXELLENSIS
DECIMA TERTIA SEPTIMI LIBRI
FIGVRA.

DECIMAE TERTIAE FIGVRAE, EIVSDEMQUE
characterum Index.

HÆC figura occipitio prorsus innititur, & uniuersa cerebri substantia quæ adhuc reliqua erant, in posteriora deorsum deflexa pendet, ut olfactus organa, & uisiorum neruorum coitus, & maximi soporalis arterie rami in conspectum uenirent.

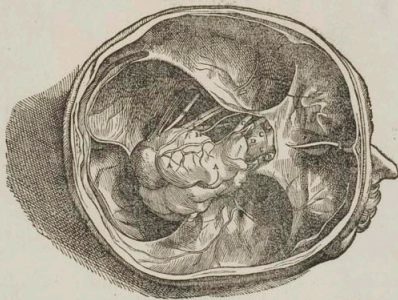
- A, A* Dextra cerebri pars, adhuc tenui membrana cerebri obducta.
B, B Sinistra cerebri pars.
C, C Cerebri tubera, quæ à similitudine quam cum papillis habent, mamillares cerebri processus ple-
 risque nuncupantur.
D, D Sinus olfactus organis parati.
E Septum olfactus organis paratos sinus interdiuidens.
F, F Sinus caluarie, quibus mamillares cerebri processus *C* & *C* insigniti congruunt.
G, G *V* tringis notatur uena caluariam ingredientium sexta.
H *V* ena caluariam ingredientium quinta.
I *V* as notatur uenæ correspondens, in tenuem cerebri membranam ab illis uasis excurrrens, quæ
 in dura consistunt membrana.
K Principium eorum ductuum qui per duræ membranæ latus excurrunt, perinde ac si uena effect
 arterie commissæ. Atq; hi ductus in prima figura multis *D* insigniuntur.
L, L Olfactus organa hic unâ cum cerebro à dura membrana deorsum diuisa.
M Neruorum uisiorum coitus.

N Viso-

- N* Visorius nervus dextrum oculum petens.
O Visorius nervus sinistrum petens oculum. & perinde ac dexter uenula cōcomitatus, ab illis propagata usq̄, quæ tenuem cerebri membranam inibi contextunt.
P Sopor alis arteriæ ramus duram cerebri membranam perforans, ad latus glandis cerebri pituitam excipientis.
Q Arteriæ *P* notatæ propago, dextrum accedens cerebri uentriculum.
R Arteriæ *P* notatæ propago hic in tenuem cerebri membranam surculos diffundens.
S Hic portio conspicitur peluis cerebri pituitam excipientis.

DECIMA QVARTA SEPTIMI LIBRI

FIGVRA.

DECIMAE QVARTAE FIGVRAE, EIVSDEM QV B
 characterum Index.

- CAPVT* hic in sinistram aurem reclinatum iacet, internæ caluariæ amplitudinis basim exprimit, dura cerebri membrana succinclam. Atque tanta duntaxat cerebri dorsalisq̄ medullæ adhuc aseruat portio, quanta cerebri nervorum paribus uidendis sufficit. Visorius porro nervorum exortum coitumq̄ rescui, ne peluis lateret cerebri pituitam excipientis.
A, A Modica cerebri portio unâ cum dorsalis medullæ initio.
B, B Nervus visorius ea parte hic tantum conspicui, qua caluariæ amplitudinem egrediuntur.
C, C Peluis cerebri pituitam excipientis.
D Hic in peluim pertinet meatus cerebri pituitam ex tertio uentriculo deducens, ac *I* in septima figura & ocliaua notatus.

Ff 4 Dextræ

- E* Dextrae soporalis arteriae ramus, duram membranam ad latus dextrum glandis perforans, qua cerebri pituita excipitur.
- F* Sinistrae soporalis arteriae ramus iuxta sinistrum latus ducta nuper glandis duram cerebri membranam perforans.
- G* Secundum cerebri neruorum par.
- H* Tertij paris neruorum cerebri gracilior radix.
- I* Tertij paris neruorum cerebri crassior radix.
- K* Quartum neruorum cerebri par, tertij paris crassiori radici conterminum.
- L* Minor radix quinti paris neruorum cerebri, omnibus ignorata a Anatomes professoribus.
- M* Quintum neruorum cerebri par, seu maior quinti paris radix.
- N* Sexti paris neruorum cerebri principia ac surculi.
- O* Septimi paris neruorum cerebri principia ac surculi. Si quid in hac figura spectandum sit reliquum, id absque characterum operi prompte, uel ex proxime praecedentibus percipitur.

DECIMA QUINTA SEPTIMI LIBRI

FIGVRA.

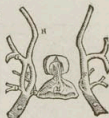
DECIMAE QUINTAE FIGVRAE, EIVSDEMQUE CHARACTERUM Index.

PRÆSENTI figura portionem eam amplitudinis caluariae durae cerebri membrana succinellam depinximus, quae supra ossis cuneum imitantis medium habetur, una cum modo indicandis organis. Abs re nans, fuisse, integrum caput harum particularum gratia delineasse.

- A, B* Neruorum inferiorum portiones.
- C* Sinistri lateris arteria, quae duram membranam hic perforans, partim in tenuem cerebri membranam, partim uero in dextrum cerebri uentriculum digeritur.
- D* Dextri lateris arteria.
- E* Hic peluis collecta propendet, cerebri pituitam ex tertio de fluentem uentriculo excipiens.
- F* Foramen, quo peluis huius infundibuli modo extructae finis glandem petit, cerebri pituitam excipiens.
- G, G* Secundi paris neruorum cerebri portiones.

DECE

HAC figura nudam depinximus glandem, qua cerebri pituita excipitur, unâ cum pelui seu infundibulo pituitam huc deferente, & hic flaccido propendente. *A* lateribus uero arteriarum soporalium portiones, quæ reticularem plexum efformare dicuntur, ita hic expressimus, uti nobis in ter secandum occurrere. *Atq;* ut eæ arteriarum portiones uariè se secantibus offerunt, ita quoq; uariè eas delineauimus.

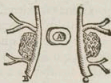
- A* Glands, cerebri pituitam excipiens.
- B* Peluis, seu infundibulum cerebri pituitam super modò dictam glandem deferens.
- C, C* Arteriarum portio, quæ secundum suorum in ossæ caluariæ foraminum ductû obliquè ferûtur.
- D* Sinistræ arteriæ ramus in duræ membranæ sinistrum latus excurrens.
- E* Arteriæ sinistræ portio per proprium foramen ad narium usq; amplitudinem pertingens.
- F, F* Hac sede diuersam arteriæ seriem delineauimus, ac dexteram quidem *F* arteriam notat ea serieductam ut hic non dirimatur: quemadmodum sinistrum *F* arteriam hanc in duos ramos, qui mox in unum rursus coeunt, insinuat.
- G* Arteriarum portiones duram cerebri membranam perreptantes, ac partim in cerebri uentriculos, partim in tenuem membranam cerebri basi obductam digesti.
- H* Propago arteriæ per foramen secundi paris neruorum cerebri caluariam excidens, ac neruum uisorium, ac dein oculum petens.

DECIMASEPTIMA LIBRI SEPTIMI
 FIGVRA.

HAC figura plexum finximus, cutusmodi is esse deberet, qui Galeni in libris de *V*su partium descriptionibus conueniret. Significet itaq; hic *A* & *B* arterias caluariam subeuntes, moxq; in mirabilem illû plexum diffusas. *C* uero & *D* ramos in quos plexus illius propagines colliguntur, quib; illis prorsus arteriarum magnitudine respondent, quas *A* & *B* indicauimus. Cæterum *E* glandem notat, pituitam cerebri excipientem.

PRÆSENTI figura arteriarum sub dura cerebri membranâ cõsistentium, ac ad glandis cerebri pituitam admittentis latus reptantium seriem depinximus, quam in ouium ac bonum capitibus obseruamus. *Atq;* hæc proponere libuit, ne quis nos latère arbitraretur, quæ illorum animalium hic cum homine sit differentia. Significat autem in hac figura *A* dictam iam sæpius glandem, *B* & *C* arteriarum sedem, quæ primum in caluariam ingrediuntur.

DECIMAOCTAVA SEPTIMI LIBRI FIGVRA.

PARVA hac figura erectam finximus peluim, seu cyathum, quo cerebri pituita in glandem ipsi subditum distillat, ac dein hic finximus quatuor ductus a glande pituitæ per proxima glandis foramina deferetes. *Indicet* igitur *A* glandem, cui pituita instillatur. *B* peluim, qua hæc ducitur. *C, D, E, F* uero, meatus ad faciliorem pituitæ huc decubentis egressum paratos. Porro præter has septimi libri figuras, ad earum potissimum cognitionem spectantes quæ in caluariæ habentur amplitudine, etiam huc faciunt duæ figuræ mox ad finem primi Capituli libri quartæ additæ, & septem partium neruorum cerebri delineationem exprimentes: quas quum illic prolixè indicauerimus, abs re prorsus esset easdem hic quoq; reponere, et earû indicè ascribere. Præterea figuræ oculi constructionem exprimentes, etiam si ad septimum referantur librum, tamen Capiti decimoquarto duntaxat illas præponam, quod oculorum fabricæ deditur. *Atq;* id in illis figuris prius iam faciã, quod nulli alteri quàm dicto iam Capiti simulentur.

CEREBRVM GRATIA PRINCIPIS ANIMAE, quemadmodum sensus quoque ac motus ex nostro arbitratu pendenti, extructum esse. Caput I.

Quid quintus liber et sextus pertractentur.

Septimi libri argumentum.

Cerebri functionum et partium brevis numeratio.

In lib. de Venarum et Arteriarum sectione.

INSTRUMENTA nutritioni famulantia duobus proximè precedentibus libris utcuq; aggregata sum. Prior namq; cibi potionisq; organa (in quorum præcipuo uiscere concupiscibilem animã residere diximus) & dein propter loci uicinatem, partiumq; cõnexionum membra generationi dedicata enarrauit. Posterior autem eas partes recensuit, quibus aeræ substantiæ reficiendæ, ac innati caloris augendi recreandiq; munus conceditur: in quorum primario uiscere uim irascibilis animæ insitam esse inuimus, inibi Stoicorum & Peripateticorum suffragijs haud adeo acquiescentes, ut & animæ principatum in corde collocari testentur, neuosq; ab illo originem ducere donaremus. Quapropter quum sensus motusq; arbitrarij, & principis animæ (cuius beneficio imaginamur, ratio cinamur, memoramus) fomes adhuc commemoranda super sit, præfens liber illi opportunè consecrabitur, cerebrum ipsiusq; partes uarias una cum sensuum organis pertractaturus. Quemadmodum itaq; cordis substantiæ, uitalis animæ uis, ac propriæ icoris carni, naturalis animæ facultas induntur, insuper ut iccur crassiorrem sanguinem, ac qui perquam caliginosus est, naturalem spiritum, & cor item rursus sanguinem impetu per corpus ruentem unã cum uitali spiritu conficiunt, & perinde atq; hæc uiscera per dedicatos sibi canales omnibus corporis partibus suas materias deriuant, ita quoq; cerebrum aptam ipsius muneris obtinentes materiã, in proprijs sedibus, ac illius functioni apposite subministrantibus instrumentis, animale spiritum longe clarissimũ tenuissimumq; parat, quo ad diuinas principis animæ operationes partim utitur, partim autem ad leniendum motusq; instrumenta per neruos tanquam per funiculos continuo distribuit, ea nunquam spiritu, qui præcipuus eorum instrumentorũ functionis autor censetur, destituent, non minus sanè quam iccur & cor nullas corporis partes suis quas illis impertiunt materijs (tantisper dum ualeat homo) indigas relinquunt, etiã si non semper cum qualitate tum copia eãdem distendant. Nerui igitur (quorum originẽ à cerebro pendere in quarto libro indicauimus) id cerebro præstant, quod magna arteria cordi, & caua iccori, ut qui paratum à cerebro spiritum illis quibus hunc mandari oportuit instrumentis deducant, diligentesq; cerebri satellites & nuncijs censentur. Cæterum animalis spiritui materiã suppedit uitalis spiritus, in arterijs numero seriatim ambas cerebri membranas accedentibus abundans, & dein aer quem uersus cerebrum tum per foramina priuatiu olfactus organi occasione in octauo caluarie ossẽ exculpta, tum comprimis per ea caluarie foramina quæ palatum spectant, inter spirandum atrahi multo antè diximus. Ac æquidem, qui dum inspiramus per angustissimos flexuososq; & tortuosos ductus inter duram cerebri membranam ac tenuem attrahitur, atq; ob difficilem transitum extenuatur, cerebroq; aptissimus redditur, undecunq; ubi aditum reperit, in cerebri dextrum & sinistrum, & horũ medium utriculos sese insinuat. Vitalis autem spiritus & si copiosissimus in omnibus tenuis duræq; membrane uasis ductibus ue habeatur, attamen in dextrum & sinistrum cerebri utriculos plurimus à præcipuis arteriarum ramis fertur, quas superius obliquo longoq; ductu contra Galeni placitum perforare, atq; ad glandis cerebri pituitam excipientes latera porrigi reuoluit. Ab his namq; arterijs, quas reticularẽ plexum Galenus efformare docuit, non minimã soboles tenuis membrane processibus suffultæ, per humillimas dextri sinistrisq; utriculi sedes ingrediuntur, tandem secundũ totum utriculorum progressum in illorum amplitudinem incedentes. Verũ præter has arterias, & quarto quem ego ita nun cupauidi ræ mēbrane sinu uas quoddã sub eo corpore quod testudinis camerae ue instar arxus extructe imaginẽ refert, ac nobis cameraũ appellatur, in anteriora cerebri per cõmunen dextri sinistrisq; utriculi cauitatem, seu potius tertium cerebri utriculorum contēdit. Hoc uas tandẽ in duos ramos bipartitur, uno ad dextrum, altero ad sinistrum utriculorum diffunditur, & eius loci arterijs commixtũ, rete efformat, quod ab extimi foetus inuolucri imagine nomẽ inuenit. Ab ære itaque in cerebrum ingressõ, ac uitali illo spiritu ob frequentes sanè anfractus ad cerebri usum magis magisq; adaptato, in cerebri dextro sinistroq; utriculis, & ipsorum mutua concanitate

4 ff. ca. 1.
 5 ff. 1 ff.
 ca. 10 a.
 b ff. cap. 11
 lib. 5.
 c ff. cap. 6
 lib. 5.
 d ff. ca. 6
 li. 4. lib. 4.
 e Peripateticorum
 ca. 51 ff. 3.
 ca. 51 li. 4.
 f 2 ff. minor
 H. H. H. C.
 E. E. E. aut
 inter D. 7.
 G. H. K. C.
 A. A. B. ff.
 1022 11.
 g 24. ff. 10.
 14.
 h 4. ff. 10.
 M. M.
 17 ff. 11.
 h. Tota ff.
 ca. 14 li. 1.
 i 16 ff. C. C.
 aut ff. cap.
 14. li. 1.
 m 10. 11 ff.
 1022 11.
 n 14 ff. 10.
 P. aut 10. 7.
 o ff. 1. G.
 p ff. 1. T.
 q 17 ff. V.
 aut 0 ff. 10.
 H. I. sub A.
 A. A.
 q 6 ff. 10.
 K. L.
 16 ff. M. N.
 tertio ue

tertio uentriculo animalis spiritus à cerebri uirtute elaboratur, quam ab opportuno elementorum ad iustitiam cerebri substantiæ temperamento, pendere credimus. Porro huius spiritus animalis portio tertio cerebri uentriculo per oblongum meatum inter ea corpora cerebri quæ clunibus & testibus assimilabuntur porrectum, in cerebelli uentriculum fertur, quem partim cerebelli sinus, partim dorsalis medullæ cavitatis efformant. Ab hoc uentriculo in dorsalem medullam, atq; ita in neruos ab illa propagatos, animalis spiritus non mediocris portio digeritur. A reliquis autem cerebri uentriculis, spiritum in neruos ab illis proximè principii ducentes, ac sic in sensuum motusq; arbitrarij organa dispensari arbitramur. non admodum anxie diſceptantes, num spiritus ille tenuissimus per aliquos neruorum meatus (ut uitalis per arterias) an secundum nerui corporis latera luminis modo ad columnam, dirigatur: an uerò neruorum duntaxat continuitate cerebri uis ad partes pertingat. Atq; hæc tenus sanè cerebri functiones in uiuorum animalium sectionibus admodum probabiliter & uerè quodammodo possum assequi. Sed qui in imaginatione, ratiocinatione, cogitatione, memoria (aut quomodocunq; aliter, nescio quorum dogmatibus acquiescens, principis animæ uires subdiuidere, aut enumerare uelis) cerebrum suo fungatur munere, haudquaquam ex sententiâ apprehendo. & si fortè accurately in deſectisq; cerebri partium intuitu, ac deinceps ex reliquarum partium corporis, quarum usus uel leuiter in disſectione exercitatum haud latet, speculatione, qua similitudo in dagatur, uel probabile quid in diſcipi possem, id sanè citra sanctissimæ fidei labem neutiquam conficeretur. Quis enim, Deum immortalè, huius ætatis philosophorū, addam & theologorum uulgus nò admirabitur, qui tam ridiculè diuinæ ac summè admirabili hominis cerebri machinæ detrahentes, ex ipsorū somnijs in humane fabricæ cõditorem immissis, nò secus quàm si Prometheus essent, nescio quam cerebri struem nugacissimè ementiuntur, eam quam incredibili prouidentia atque ad eò eis quos corpori præstare debuuit usus affabrè immensus rerum Opifex effinxit, procul ab oculis arcentes, suamq; tot inartificiosis abundantem monstris præponentes, & parum (prò pudor) solliciti in quantam impietatem teneros quos instituit animos temporis successu rapiunt, tunc uidelicet, quum illi præceptorum sectis non amplius addicti, & Naturæ operum discendi cognoscendiq; studio flagrantes, proprijs manibus in homine cæterisq; animalibus, quæ ipsis fuere tradita, rimari, altiusq; expendere aggrediuntur. Nondum enim memoriæ excidit, me quum in Castrensi pædagogio Louaniensis gymnasijs facili præcipuo ac laudatissimo, philosophiæ operam nauarem, in commentarijs quos præceptor noster professione theologus, ob idq; ad pijs opiniones cum philosophorū miscendas inter reliquos eius Academiæ moderatores paratissimus, in Aristotelis libros de Anima prælegebat, scripsisse, cerebrum tribus donari uentriculis, atq; horum primum anteriorem, secundum medium, & tertium posteriorem esse, eosq; à situ ad hunc modum nomen obtinere, & à functione etiam aliter appellari. Siquidem primus seu anterior, qui frontem respicere dicebatur, sensus cõmunis uentriculi nuncupatus est, quòd ab hoc quinq; sensuum nerui suis instrumentis deferri, & dein horum neruorum beneficio odores, colores, saporis, sonos, & tactiles qualitates in hunc uentriculum deduci, illi homines arbitrantur. Ac proinde præcipuus primi uentriculi usus censetur, ut obiecta quinque sensuum, quorum genus sensum communem uulgò uocamus, reciperet: atq; illa ad secundum uentriculum, qui meatu quodam primo necessebatur, transmitteret, quò secundus de eo obiecto imaginari, ratiocinari & cogitare possit. quippe uentriculo illi cogitatio uel ratio tribuebatur. Tertius autè uentriculus memoriæ erat sacer, in quem secundus omnia quæ ex obiectis illis, de quibus ab eò ratiocinatus esset, mādari uoluit, cõmodo deponere. Atq; tertius uentriculus hæc prout humidior sicior uel erat, aut oculus aut tardius sibi, uelut in ceram aut lapidem duriorum insculpebat. Dein pro sculpturæ leuitate uel difficultate præsentem uentriculum quæ ipsi mandatur, aut breuiori, aut longiori temporis interuallo afferuare, commentaria illa docent. Neque profectò tertius iste uentriculus hæc sibi suoq; nomine, aut retinet, aut insculpit, sed secundi uentriculi gratiâ, nimirum ut quoties hic de aliquo memoriæ sinui concredit, ratiocinari insituit, ille oculus hoc quicquid est in secundum uentriculū deleget, ac ueluti in rationis officinâ uersandū exporriget. Cæterum ut singula quæ ita nos edocebamur, aptius assequeremur, tabula quædã ostendebatur nescio à qua philosophiæ Margaritæ deprompta, dictosq; iam uentriculos oculis subiiciens, quam nos discipuli prout scholasticæ picturæ quisq; erat studiosior, suis commentarijs expressius appingebamus. Neq; hæc figura tres duntaxat uentriculos complecti nobis persuadebatur, uerum ipsam quoq; omnes simul capitis partes, necdum cerebri, ostendere arbitrabamur. Atq; hæc Opificis nostri solertiâ in corporis humani fabrica nunq; inspicientibus sunt figmenta: qui quàm in cerebri cõstructione enarranda aberrent, secus sermo ostendit, qui eadem methodo qua in duobus proximè præcedentibus libris usus sum, post perfunctoriam hæc cerebri descriptionem, ipsius partes seorsum singulas unâ cum

omni,

87. fig. ab
H. per. K. in
I. p. non. ec
E. p. und. ec
me.
110. E. E. F.
G. H.
89. fig. H.

T. home, S. 10
vi, A. libere,
C. r. uis. cobor-
is. spirituum
de. cerebri. uen-
tricula. opi-
nio.

Brutorū cerebri cōstructio nō ab hominis nōn differt.

omnibus sensus instrumentis explicabit. Quantū uerō impietatis imperitis, & nō ad eō adhuc in sanctissima nostra fide obfirmatis animis, eiusmodi uentriculorū cerebri usū (quod ad principis animæ uires spectat) descriptio conciliare possit, hi (etiā si ipse silicā) perpendunt, qui quadrupedum (quibus omnē rationis uim, ac præcipuē animam rationalem esse theologorū præcipuē placitis adimus) cerebra, hominū cerebris quā proximē omni ex parte accedere didicerunt. Quandoquidē ouis, capræ, bouis, felis, simiæ, canis, & quas secui auiū cerebri cū humana cerebri in partū cōformatione, ac possimū in uentriculis, uix ulla prorsus occurrit differentia, nisi quod mole cerebra pro animalū qua donata uidentur ratione, certo uariare cognoscimus. Homini namq̄ cerebrū obtigit maximū, mox simiæ, canis, ac eadē serie deinceps, prout animal quoduis ad rationis uim uiciniūs accedere quibusdā argumētis colligimus. Neq̄ cerebrū homini tantū pro corporis ipsius portione grandius obtigit, imō id omnīū animalū cerebris maius uisitur. Hominis namq̄ cerebrum uel duobus equorū, boum, aut afinorū cerebris grandius apparet. Sed hæc omnia, ut & uentriculorū fabrica, ex sequētibus euadēt perspicillima.

DE DURÆ CEREBRVM AMBIENTE membrana, & sub cute caluariā succingente membranula. Caput I.

DURÆ cerebri membrana in multis occurrit figuris. in prima enim externa ipsius proponitur sedes uniuersa, quæ supra scissuram cōstitit, quæ cerebri os tenens, caluariam dicitur. Secunda uerō eam membranae partem interna communis trahit sede, uti etiam nona, duodecima, decimatercia, internam sedem proponunt, quæ caluariæ regionem succingit infra dicitur. Etiam nuper scissuram, cōstitentem. Cæterum processum ipsius inter dexteram & sinistram cerebri partes deductū, refert tertia figura ad D, D. Illum autem qui cerebello insertitur septima figura O, O, O. Atque in illis etiam figuris duræ membranae occurrit sinus, uti optime figuræ capitū decimiquarti libri tertij. Porro membranā caluariæ exteriorē obduclā in illis priuatim delineauimus, quum tenuis sit, ac osi undiq̄ circundetur, atque ex osi circumscriptione petenda ueniat.

4, 12, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

Duræ mēbrae sitū ac ueritas, magnitudo, forma.

VEM AD MODVM sanē uniuersam cavitatem qua nutritionis organa continentur, peritonæo succingi recensuimus, atq̄ id instar sacci cuiusdā omnia illi imposita amplecti, & pariter quoq̄ costas succingentē tunica omnia quæ in thorace collocatur, ambire cōmouimus, ita etiā uniuersa caluariæ cavitatem cerebro excipiendo adaptata, quadā subducitur membrana, quam propter crassitiem qua cæteris nō cerebri modō, uerū totius corporis prælat membranis, crassam, & ab insigni duritie duram, ut & cuticularem, nuncupamus. Hæc nō minū quam peritonæum & costas succingens membrana tunica cōtinuā omnino uisitur, præterq̄ quod quibusdā foraminibus & sinibus uenarū modō extructis sit peruia. Vnde etiā ilico præsentis membranae sitū, & quod ad ipsius externā superficie attinet formā, magnitudinēq̄, etiā aliud nihil sermōni addidero, ossiū cognitio edocet. Quandoquidē nulli caluariæ os priuati alicuius usus gratia, in caluariæ amplitudinē extuberat, cui hæc mēbrana nō cedat, sedq̄ ab illo introrsum premi sinat. Rursus nullus in ea cavitae cōstitit sinus, quæ hæc quoq̄ mēbrana nō implet, atq̄ (ut semel dicā) omni ex parte ossibus proxima necitū, alijs locis remissius, alijs uehementius, ut paulo post audies, cōnata. Atq̄ hinc etiā sit, externā durioris membranae superficie propter ossiū sinus, tuberaq̄ inaequalē, & deinde fibrarū quibus hæc ossibus cōmittitur occasione, asperā, aut nō adamussim læuē lubricamq̄ uideri. Ac præcipua ossiū tubera, quæ eā orbicularē sphaerāq̄ modō rotundā esse prohibēt, in capitū possimū basi cōspiciunt. & horū quidē primū censerit potest ossiū septū olla tactus organorū sedē interdiuidēs; dein ea caluariæ extuberantia, quæ ut oculis in caluariæ sedes cōmoda exculperetur, in capitū amplitudinē iuxta illius basis anteriora ac septi illius latera extuberat. Præterea inaequalitas illa, quæ propter ossis cuneiformis crassitiē in qua ipsi propter cōsistunt cauernæ parandā, & aptā glandulæ cerebri pituitā excipiētis sedē insculpendā, in medio serē amplitudinis caluariæ cernit. Deinceps alia duo insignia quoq̄ tubera in hæc amplitudinē ideo primē, ut idoneā auditis organi sedē Natura fingeret. Postremō ea quoq̄ eminentiā in illis accedit, quæ in occipiti ossē ad posteriori parte foraminis spinalē medullā transmittētis rectā sursum ad mediū interuallū porrigit, quod inter id foramen & futuræ Græcorū λ imaginē ipsius eminentiorē sedē cōstituit. Atq̄ hæc capitū ossiū tubera q̄ minus dura mēbrana in ipsius basi instar oblongæ sphaeræ utrinq̄ ad anteriora leuiter depressæ appareat, in causā præcipuē censent. Alia uerō tubercula, quæ propria duræ membranae uasa uenarū ac arteriarū serē materia continētia in exteriori ipsius superficie efformat, nō ad eō illius orbicularitatem formā interturbant, E,

bant, seu quo minus rotunda uisatur, non magnopere obstant, quum hæc uenarū duntaxat ritu protuberent. Porro nullus in caluaria: amplitudine finus (præter eos quos necessarîo nuper commemorata in basi capitis tubera constituunt) occurrit, quem Natura non exculpserit duræ membranæ uasorū gratia, ut scilicet finus uasis cedant, ac citra compressionē ipsi locū dent, & ne duræ membranæ uasa ipsi membranæ damno sint, quo minus hæc ossi proxima apponî queat. Ex horū inuicem numero illæ cavitates sunt, quæ extuberans latius primū dura membræ finus & secundi & tertij admittunt, deinde illi quoq; finus, qui in caluariæ lateribus instar mediæ cavitatis uenarum multiplices exculpuntur, & si quis alius eius generis in anteriori olfactus organorū sedis regione conspicitur. Cuiusmodi uerò hæc membræ uasa sint, ac unde principium ducât, in tertio libro fidelissimè expressimus. Porro ut externâ huius membranæ superficiē cognitu mehercule in capitis uulneribus percipi necessariam, sermone totam &

*Dura mēbra
nā ad caluari
annexus.*

P 175. ca. 12
lib. 1. b. h. d.
hæc euf. ca.
a. h. l. d.
9. 9. fig. S. S.
r. 9. h. T. T.
s. 1. fig. C. C.
C. C.

x 13. fig. ca. 12
lib. 1. a.
7. 10. fig. H. G.
7. uita. B.
x 13. fig. N. O.
a. 13. fig. ca. 12
lib. 1. M.
b. en. fig. ca.
6. 9. 14. fig. M.
r. 14. M.
d. Confr. 1
fig. G. G. G.
C. H. H. C.
1. 1. com. cal.
uaræ par.
tium prime
fig. sub.
tra. r. 7. C.
a. 10. cl. a. a.
e. 1. h. K. a. u.
trinq. ad
H. uita. G.
f. in fig. a.
prime fig.
sub. tra. d.
a.
2. 1. fig. F. F.
b. 7. f. O. O.
O. O. 8. fig.
ra. V. V.
14. fig. C. C.
C. H. B. B.
h. 1. fig. D. D.
D. D.

1. u. f. L. H.
m. 1. f. L. L.
n. 7. figura
M. N.

& diligenter perstringamus, nunc fibras ipsius, & ad caluariā connexū recensebo. Primum citra alterius corporis interuentum hæc undiq; ossi attigua est, parua omnino ipsius regione dempta, quæ super ossis conueiformis mediū habetur, ubi dura membrana nonnihil ab ossē abscedit, substratam habens glandulâ cerebri pituitâ excipientē, et foporalia u. teriarū maximas soboles, quæ reticularē plexu efformare alijs dissectionis professoribus falso creduntur. Omnibus parti bus caluariæ quibus hæc membrana est attigua, in eum modū cōmittitur, ut duo inuicē accum bentes musculi in tuōd hærerē connectiq; solent. Verum eō cōnexionis genere in capitis basi firmi us q̄ in lateribus & uertice & fronte & occipiti affirmatur. Deinde in ueruersis acutioribus ossium procellibus pertinacissimè cōnascitur, perinde ac si ab ipsis originē duceret. Sunt uerò huius generis procellus ossi illud septū olfactus organorū sedem distinguens, deinde illi qui ad latera foraminū uisarios neruos transmittentiū, & sinū glandi pituitâ excipienti paratum consistunt, & qui iuxta foramen uisuntur quinti paris neruorū cerebri crassiorē radicē transmittens, & inuicem omnes procellus foraminaq; capitis amplitudinē respicientia. Pari quoq; ratione prærens membrana caluariæ futuris adnascitur, quanq; is connexus non reque ualidus sit, atq; is quem ad osses procellus pernici relati est, quod ille instar simplicis tantum lineæ, nō autem notam dignam amplitudine huius modo accidat. At futuris non solum dura membrana connascitur, uerum tenues membranæsq; fibras inter illas uersus capitis exteriora transmittit, quæ caluariæ uertice inter dissecandum abstracta, in dura membrâ simplicis lineæ ritu extuberant, asperamq; ipsius membranæ superficiē ostendunt, futurarū situm ac imaginē in ipsa etiam membrana tunc referentes. Cæterum præter fibras externâ quoq; duræ membranæ superficiē minus æqualē reddunt tubercula quedā in uertice frequēter prominentia, ubi sagittalis futura coronali iungit. Hæc si quando adiunt, inæqualiter extuberant, & pares sibi in caluaria insculptos finus obnunt, quibus pertinacissimè innascunt. Vnde etiā huius generis tubera nō obiter, neq; per transennā expendenda ueniūt, ne minus cauti in cæterij administratione & capitis uulneribus caluariā perforemus: etenim horū tuberū nulla ratione habitâ (quod in his locis & in futuris mēbrana ab ossē difficulter abscedat) eā unā cū ossē haud leui malo pertundere. Ad hæc, membranæ ad caluariā connexū, & exterioris ipsius superficiē asperitatē uenulæ quedā adaugēt, per caluariæ poros partim ex dura membrana ac caluariæ inuoluera, partim ab ipsis inuolucribus ad durā membranā deducit. Hoc itaq; modo dura membrana caluariæ cavitatē succingit, & omnibus ea cavitatē contentis obducitur organis. Verum præter hæc, dura membrana magnâ sui portione inter cerebrū ac cerebellum in sinuat, quæ ueruersam cerebelli superiorem sedem integēs, cerebri regionē cerebello incumbentē ab illo interduidit. Quinetiā ad mediâ sedē huius duræ membranæ portio, ubi dextra cerebri pars sinistra respicit, & secundū totā tertij duræ membranæ finus longitudinē alia quoq; duræ membranæ portio processus ue educitur, secundū capitis longitudinē dextrâ cerebri partē à sinistra dirimens. Hic processus falsis mello riæ imagini aliqua ex parte accedit: nam ipsius sedes illi duræ membranæ portioni cōtinua, quæ cerebellū integit, falsis basi correspondet, ea uerò quæ septo sinū olfactus organorū cōnalci, falsis mucroni assemblari potest: is nanq; membranæ duræ processus à posteriori capitis sedeantrorū ductus, sensim falsis ritu arcatur. Deinde processus huius pars tertio duræ membranæ sinui cōtinua falsis dorso nō ab similis secūtibz occurrit. si quid extororium curuatur, & tertij duræ membranæ finus nomine crassior uisitur. Processus autem pars callosum cerebri respiciēs corpus intrò obliquatur, ac proinde falsis aciei forma accedit. Hæc membranæ portiones processus ue nihil omnino à reliquo ipsius corpore, nisi una duntaxat sedē in crassitie duritiâq; uariât. Nulq; enim membrana crassior fecantibus obseruat, q̄ in illa parte qua cerebellū integit. Hæc nanq; ubi natus cerebri proxima cernit, triplo ser q̄ in reliqua sedē caluariæ durior q; euadit, adeo sanè, ut canes hoc loco os possideant superiorē cerebelli regionē integens, cerebriq; ne id

*Dura mēbra
nā processus.*

Gg cerebellum

*Lih. 9. de Ad
man. dissect.*

cerebellum premax suffulciet. Sed & neuter horu processu seu partiu duplicatur (ut Galenus rem parum expendes docuit) uerum simplex est, quemadmodu & ipsa membrana, qua cerebrum lateribus aut caluarie adducitur. Nam & si tertius durae membranae sinus cultello secundu lon- gitudinem dissectus, primo intuitu membranae processum inter utraq cerebri partes interce- dentem gemina, exq duplicata membrana constare ostendit, id tamen sinus duntaxat graui ui- siur. Quantius namq inferiori sinus tertij angulu dirimere studueris, membrana extra sinus amplitudinem nunq in duas subdiuides. Atq par ratio eius partis durae membranae censetur, quae elatior cerebelli sedem obuelat. Deinde si infimus ille durae membranae sinuu angulus du- plicatim argueret, idem sane in duobus reliquis sinuum angulis accideret, ac non perperâ cere- bri duram membranam duplicem esse assereres, quacunq parte caluarie contingit. Insuper ho- rum durae membranae processuum superficies specie cum reliqua anteriori membranae superfi- cie congruit, qua uix inter omnes corporis superficies alia magis splendida laeuem ue, & (quod non obiter expendendum uenit) omni adipe, quemadmodum quae in caluarie consistunt am- plitudine omnia, desitutam reperias. Quinetiam interior hęc superficies aequo humore longē magis quam exterior perfunditur, & multo candidior apparet: & quum libris omnibus qui- bus alteri parti adnascitur, uacet, impensius lubrica terlaq quam exterior superficies contipci- tur. Porro quemadmodum exterior superficies os caluarie undiq respicit, ita & interior tenuē cerebri spectat membranam, cui nullius corporis interuentu, quam ductum in star uenarum ab ipso in tenuem membranam pronatorum ope adheret committitur ue. Quandoquidem si dura membrana pari modo tenui membranae, ipsiq adeo cerebro, ut caluarie: connascetur, quo minus tenuis membranae uasa, & ipsum adeo cerebrum distendi contrahiq possint, illa im- pedimento foret. quod praecauis Natura, ampliore durae membranae cauitatem ipsa cerebri mole, nō secus atq cordis in uolucru corde etiam ipso amplius uisitur, produxit. Quancumq interim duram membranam a tenui non ita liberauerit, ut cordis inuolucrum a corde, quod li- li ne unius quidem fibre interuentu connascitur, quum tamen innumeros uenarum in star du- ctus dura membrana tenui membranae exporrigat, mirabili industria horum beneficio illam si- bi affirmas. Vt simul ductus illi uenae arteriaeq, & postmodum uin culi uices gerant, ut cerebri ne concidat commode subleuetur, interim uasorum tenuis membranae & ipsius cerebri moti- bus non praepeditis. Atq hoc singulare Naturae mysterium ipse leui negotio colligis, si modo uasorum cerebri series, quam tertio libro docui, ex animo nō exciderit. cam dico numerosam ramorum lobolem, a tertio durae membranae sinu utrinq secundum totam cerebri longitu- dinem, in dextrae partis cerebri & item sinistrae tenuem membranam procurrentem. Haec namq superiorem cerebri partem durae membranae admodum ualide appensam reddidit, & dura mem- brana caluarie connata, & propter fibras quas per futuras diffundit à caluarie abscedere pro- hibita, cerebrum quo minus in se delabatur, subleuat. atq quum nulla alia ex parte dura mem- brana tenui (nisi forsitan hęc atque illic raris isdemq per quam laxiss ductibus) commissa est, liberum cerebri & uasorum tenuis membranae motum non obtundit. Cæterum praefens ser- mo nunc sane exigeret, ut sinuum uasorumq durae membranae numerum, situm & naturam explicarem, at quum id pro uisibus in tertio libro tentatu sit, non abs te chartis hic peperero.

*Durae mēbra
ne interior si
perficis qua
lis.*

*Durae mēbra
ne cum tenui
connata.*

*Durae cere
bri membranae
uase.*

Foramina

*Durae mēbra
ne usus, et cō
structionis ra
tio.*

Pari quoque ratione durae membranae foramina ex proposito nequitum enarranda putave- rim, quod prolixior foret oratio, aliud nihil propemodum complexura, quam caluarie fora- minum in caluarie amplitudinem qua cerebrum continetur pertinentiu catalogu, in primo li- bro iam pridem cōmemoratum. Vbi unq enim in caluarie dicta amplitudine uisuntur forami- na, ibidem & dura quoq membrana ferē peruia est, sui processus perpetuo exporrigens, illis qui à cerebro principium ducunt neruis, & ipsi etiam dorsali medullae inuolueri modo obductos. Ac proinde tot primū foraminibus dura cerebri mēbrana donatur, quot neruorū paria à cere- bro in itiu ducit. Nam & si idē quarto pari & crassiori tertij paris radice foramē insinuatū sit, gracilior tamē tertij paris radix, priusq secundi paris neruū contingat, priuatim durā mēbra- nā perforat. Septē his utrinq positis foraminibus, aliud ab utroq latere accedit, quod neruulū tran smittit, quem ego non procul à quinti paris radice pronatū obseruauī. Ad haec, dura mem- brana unico eodemq in coniugato & orbiculari uerog foramine pertunditur, quod in fundu- bulo cerebri pituitam excipientiu uiam praebet. Dein iuxta huius foraminis latera aliud utrin- que spectatur foramen, maximum arteriarum cerebrum petentium ramum transmittens. Pos- sitremō multis foraminulis ad olfactus organorum sedem dura cerebri membrana abundat. Porro praefentis membranae sinus, qui uenas arteriasq caluariam subintrans exhauriunt, neque etiam ductus ex his sinibus in tenuem membranam in star uenarum propagatos, in fora- minū numero habemus. Atqui inter primarios durae membranae usus non minimus censetur,

o vi m s f.
B. B.
P. P. figura
D. D. D.
q f p q u o.
C. O.

r s f. D. D.
G. G. f. p. q.
r a. X. X.

r a. f. p. q. a.
B. B.

r s f. G. G.
C. D. D. D.
C. D.

u i f. G. G.
G. H. H. I. I.
X. I. G. G.
8 f. X. X.

in figura
ca. 11 lib. 4.
r. Q. 20 eda
cur. K. a. 1
fig. 14.
414 fig. 11.
614 fig. G.
d. 14 fig. L.
non procul
ab M.
e. 11 f. ad p.
uā p. r. b. i. a.
E.

f. 11 f. p. r. a.
m. i. a. h. e.
r. a. q. m. i. u. i.
C. e. r. D.
G. ad E. 18
fig. C. 11 f.
D. D.

D. D. f. C. C.
D. D. 7 f. p.
P. C. r. s. s.
T.

ut

fig. 14. ed.
li. 3. in altero
latere, in
alioquin
absorbetur
C. D. E. K.
F. G. H.

ut aptis quibusdam sinibus omnes caluariâ petetes uenas, omnesq; (si duos modò ramos dem-
pferis) arterias excipiat, ipsarumq; materiam in suos sinus assumat, eam ita deducetes, ut hæc
propaginitus uenis similibus, atq; ab illis sinibus depromptis in tenuem membranâ cõmodif-
sime delectatur, & dura membrana ipsi tenui membranæ & cerebro inflat lagenæ fiat, ex qua te-
nuis membrana, & dein cerebrum materiam ad opportunos usus sibi alliciat, in uenis & arte-
rijs uerfus caput transmissam. Cæterum propagines à tertio duræ membranæ sinu utriusq;
numera serie in sedem tenuis membranæ sibi proximam deriuatae, cerebrum uelut suprà inui-
mus, suspensum, atq; ne deorsum concidat, uentriculq; ipsius comprimantur, opportunitimè
sustinent, ut dura cerebri membrana pariter ipsius inuolucrum et fulcrum reddatur. Ad quod
rursus summpere conducunt fibræ per futuras à dura membrana prorepentes, quæ duram ce-
rebri membranam (quæ alioquin non satis durissimo ossi connasci poterat) caluariæ firmant,
atq; quo minus cerebri grauitate tracta, deorsum labatur, in causâ sunt. Neque id uelut præstitul-
sent, nisi peculiare artificium extra caluariam Natura moliretur, quod indies fabri imitantur,
quoties clauorum acies quando duos simul compingunt afferes reflectût, ne uno affere tracto,
ex altero clauus præpè uellatur. Natura namq; fibras has Vulcani ligamenta, quibus in Martè
Veneri colligauit, cû simul & uinciat & sustineat, artificij superiores, nõ solum per reflexos ad-
modû & obliquitatis nomine firmâtes ductus transmissit: uerû trãsmissas fibras dilatauit, auxit,
atq; in unû omnes ad eõ misccuit, ut in membranâ quandâ tenuè degenerent, quæ quòd calua-
riæ obducatur, *νευραγωγιον* Græcis nunc cupatur. Quâuis hæc omnia nõ citra alterius corporis in-
teruentû, ut cæteris usum est dissectionis professoribus, caluariæ adnascitur: sub ipsa enim alia
adhuc tenuis consistit mēbrana alijs quoq; omnibus propemodû ossibus præcipuè cõmunis, ac
ab amplexu quo ossa succingit *νευραγωγιον* appellata. Inter reliqua autē ossa hac mēbrana priuata,
caluariæ interna est cauitas cerebro excipiēdo adaptata, cui nusq; ubi durâ membranâ contin-
git, eiusmodi mēbrana obnascitur, ad eõ ut tanta etiâ huius cauitatis sedes, quanæ dura mem-
brana non connascitur, hac quoq; membranula alijs ossibus communi obcinctâ sit. Visitur au-
tem illa sedes* ubi duræ membranæ glandula cerebri pituitam excipiēs, & maximi arteriarum
cerebrû petentium rami substeruntur. Quòd autem rerum parens Natura harum præcipuè fi-
brarum gratia duas transuersas, & unam secundum capitis longitudinē futurâ digestit, ipsa
duræ membranæ forma commōstrat, quæ superiori sua sede illis lineis opportunissimè ueni-
ret firmanda. Quemadmodum inter dissecandum tertio duræ membranæ sinu sursum tracto
liquido dicimus, impensè Naturæ in dustrâ admirantes, quâ duræ membranæ portionē pro-
cessum ue inter cerebellum & cerebrum ita produxit, ut illo sursum ducto, ita cerebrum susti-
neat, ne suo pondere cerebello quicquam comprimendo obstit. ad quod egregiè auxiliatur du-
ræ membranæ pars, dextram cerebri partem à sinistra dirimens, & tota basi dicto nuper pro-
cessui continua. Porro si quid inter artificij in duræ membranæ harmonia enarrandum ad-
huc reliquum sit, id unâ cum tenui membranâ iam subiunxero.

Membrane
exterioris calua-
riæ succingen-
tis creatio et
usus.

À Vbi sub
11 figura F.
C. D. consti-
tuit tota 10
figura.
1 præterea
figuræ c. a.
pi. 11.

DE TENVI CEREBRVM INVOLVENTE
membrana. Caput III.

TENVIS membrana cerebro obducta occurrit in secunda figura, cuiusla autem
in tertia. Atque ita etiam cerebello obuoluta spectatur in octaua.

TENVIS cerebri membrana, quemadmodum & dura, duntaxat unica &
sibi ipsi continua est: nullam siquidem prorsus suæ naturæ aut ad cerebel-
lum, aut ad utramque cerebri partem, aut in ipsis cerebri uentriculis anfra-
ctibusq;, ac ut semel dicam, tota amplitudine, quam dura membrana consti-
tuit, inuenias, quæ non unius tenuis membranæ portio habeatur: ad eũ
modum quo in animalis cute iam à corpore detracta, partes cutis cõtinuas
esse dicimus, quibus aures, pedes, & cauda induebantur. Porro ipsius situs
ex cerebri ac cerebelli cognitione desumendus est: nihil enim dura membrana amplexatur, cui
tenuis membrana exterior non obuoluatur. Nulla etenim* exterioris superficiei cerebri & cere-
belli & dorsalis medullæ & neruorum portiuncula conspicitur, quam tenuis membrana uici-
nissimè, & citra alterius corporis interuentum proximè non integat, si modò* superiorem cal-
losi corporis superficiem exceperis, quæ sola eiusmodi membrana, quam dura utcumque sit,
haud continetur. Præterea omnes cerebri ac cerebelli* anfractus, in quos tenuis membrana un-

Tennis mem-
branae nomen
est.
Situs.

hic ex fi-
gura pete-
re debet se-
ditatis serie
sepe conse-
quuntur,
ut 2, 1, 8, 9
11, 12, 13,
b. si. L. L.
c. fig. C, G
Cet. passim
in supposi-
tæ 11 fig.

Gg 2 dicuntur

Exterior superficialis. Confusio nis ratio et usus.

dicuntur sui partes processus ue ingerit, huius situm ostendunt, uti sanè & ipsius quoq; figuram & magnitudinē. Hæc membrana exteriori⁷ superficie uelut a quo humore oblinitur, secundū partium quas ambit tubera extuberans. ipsa namque uix alibi crassitium uariat, ac tenuissimæ semper membranae innumeris uasorū ductibus oblitæ speciem cōmonstrat. Quippe uasorum potissimum gratia illam rerū Opifex condidit, nimirū ut instar⁸ meleniterij & humilioris membranae omeni & extimi foetus inuolucri (à quo suum nomen tenuis mēbrana Græcis *χρονώδης* nuncupata, mutuauit) ea uasa tuò deduceret suffulciretq;. Quin etiam cerebri & cerebelli est inuoluerum, non simplex profectò, ut dura membrana, quæ propugnaculū potius ac defensoriū cerebri aduersus caluariæ occursum censetur, quàm operimentum: sed quod ipsorum substantiā proximè contineat & firmet, non secus quàm caseorum formæ lac paulo antè coagulatuū sustinent, & fingūt pariter. Atq; ad hos usus Natura hanc membranam summè idoneam produxit, tam mollis enim tenuisq; & sequax est, ut aptissimè omnibus anfractibus sinibusq; sese ad profundissima usq; ingerat, & quæcunq; uasa cerebrum exspectabat, ea deducere possit. Quin etiam ad obleuis cernitur, ut sua grauitate neutiquā uim cerebro inferat: & tam ualida interim duratq; existit, ut à dura cerebri membrana sursum tracta non diuellatur, imò illum suspensionis impetum à Natura sagacissimè frequenti numero saq; & continua uasorum serie paratum sustinet, eo pollens robore, ut occinnie cerebri substantiam instar formæ ciuicildam (ut iam diximus) amplexetur & sustineat. Cæterum magis Naturæ sapientiam admirabimur, si non minori industria illam hic atq; in quatuor elementorum sedibus assignadis usam esse inquisuerimus. quod sanè illico obuium fiet, si terræ caluariam, aquæ duram cerebri membranā, aëri tenuem, & igni substantiam cerebri assimilaueris: ac dein expendis rerum Opificis solertiam, qui ut inter terrā & ignem, quoniam natura à se inuicem maximè absumt, aquam et aërem collocauit, ita quoq; in medio caluariæ & cerebri (quòd substantijs longè discrepant) utraq; membranas interiecit, nō contentus uno amicitia uinculo illa interueniente. Oportet namq; nō situ solum id in medio locari quod est uerè medium, sed etiam natura: si modò quod secundum eandem proportionem ab extremis uariat, uerè medium censatur. Neutra autè membrana proportionaliter à caluariā & cerebro uariabat; nam tenuis plus ab ossis duritiæ uincebatur, quàm ipsius cerebri mollietium superaret. Econtrariò autem dura multo erat cerebro durior, paulo uerò ossis mollior. Quapropter si tenuem duntaxat membranā Natura creasset, nequaquā indennis caluariæ occurfaret: si duram, cerebrum ipsius consuetudine læderetur. Quo minus igitur ipsum cerebrum aut eius proximum inuolucruū offenderetur, prior tenuis membrana, post hæc autem dura locatur: quæ quanto est ossis mollior, tanto ipsa tenui est durior: quanto uerò hac tenuis est mollior, tanto tenui mollior est cerebrum. Quanquā rursus tenuis membrana mollietis usus sit, ut illa commode undequaq; in cerebri anfractus sese ingerat, & in uentriculos, processus uarios uia cū uasis prout, igit prius est relatuū. Qui nam uerò eiusmodi habeantur processus, in plerumq; & uentriculorum cerebri descriptione persequar, presentī sermone ad cerebrum opportunè deflexo.

din s fig.
e i uoluerum
pars uo fig.
lib. 11. 204
11 fig.
11 fig. lib 8
c. 6. f.
g i uoluerum
lib. 11. 204
c. 7. tab. K
c. 11. 4. Q2
E.

b 6 f. H. 1
E. 4. M. N.

DE CEREBRI AC CEREBELLI NUMERO, sitū, forma, reuolutionibus & substantia. Caput IIII.

HIS quæ præsentī Capite pertractantur ostendendis, potissimum seruiunt tertia figura, ac dein omnes ferè ad decimam quæream usq;: sed potissimum prima figura Capitis secundi, libri quarti, basim cerebri ac cerebelli cum dorsalis medullæ initio proponens.

Cerebri nū mēras.

DISSECTIONIS professoribus cerebrum in³ anterius, quod cerebrum, & in⁴ posterius, quod cerebellum uocant: deinde anterius in⁵ dextrum & sinistrum diuidi consueuit: non quòd Anatomicorū proceres cerebrum omnino diuisum, & non aliqua semper ex parte continuum esse arbitratī sint (quamquam etiam illorum scripta tale quid subinde innuunt) at quòd ut unica manus in digitos, ita quoq; cerebrū in diuersas partes discretum uideatur. Quemadmodum enim prius de tenui cerebri membrana dissecebatur, sic etiam dextra cerebri pars, & sinistra, & cum his cerebellum, & dorsalis medulla, neruicq; ad unum omnes, in super & nates testesq; cerebri, deinde callosum corpus, & id quod instar testudinis effigiatum est: præterea dextri sinistrisq; uentriculorum septum, & uermiformes cerebelli processus, & si quid est eiusmodi, inuicem continuæ partes existunt, eademq; substantia constituntur in duritiæ coloreq; aliquantulum uariatē. Insuper omnia quæ modò recensēbam, sitū, usū, conformationē, magnitudinē, & id genus alijs, quæ in partium constructione

d 1 fig. A. A
et B. B. 3
cap. 1. lib. 4
A. A.
B 6 f. B. R.
B. 10. 11. 11
g. 1. 11. 11
ca. 1. lib. 4
B.
d 1 f. A. A.
c 1 f. B. B.
Quisquid
præter ossa
sub. fig. de
neatur lib.
4.
27 f. M. N.
rima.
h 2 f. L. L.

i 6 fig. A. A. A. h 5 fig. X. X. X. X. 11 fig. C. D. A. d.

rimamur, ita ab inuicem differunt, ut nō aliter q̄ si differentes disiunctæq̄ partes essent, pleriq̄ impoluerunt. Quorū enim quemq̄ Anatomicorū inuenias, qui cerebri nulla substantiæ continuatē cerebello distictū esse nō asserat: adde alios qui cerebri in duas partes distinctū esse doct̄, et omnia nobis indefesso scribendi pruritu, suis somnīs hīc dantes, perturbāt. Cerebrū namq̄ quantumvis tota sede, quā cerebello incumbit, & quā fronte speciat, penitus in duas partes dissectū sit, & eadē sectio secundū totū cerebrū longitudinē in ipsius elatiori regione duccatur, non tamen ob id in medio ipsius iuxta^a basim inter occipitium & frontem omnino diuisum cernit̄. Quanta enim callosi corporis est^a longitudo, tanta quoq̄ sedes secundū longitudinē cerebri consilītur, quā dextra eius pars sinistrae continuatur. atq̄ ita ut huius corporis interuentu, & eius^a quod inftar testudinīs extructū est, & septi dextri sinistrīq̄ uentriculorum supra cōmūnem eorū uentriculorum^a cavitatē, tertium uē uentriculum duæ cerebri partes continuæ sunt. Deinde in basi etiam eas esse continuas ostendit, cum magna & secundū longitudinē & profunditatē qua continuant̄ regio, tum cerebri testes & nates & omnīū maximē quod ex cerebri basim medio pronascit̄, dorsalis medullæ^a initiū, quod amplum crassūq̄ est, & perinde ac illæ duæ cerebri partes hoc in loco continuū unūq̄. Deinceps etiā si dextra sinistraq̄ cerebri partes quæ cerebellum integunt, nihil minus q̄ cerebello continuæ sunt, tamen inferior cerebelli sedes iam dicto dorsalis medullæ initio duobus locis^a continuatur, idemq̄ cum ipso corpus, si continuitatem spectēs, efficitur. Cæterū quicq̄ præcipuus continuatissimū locus sit, quæq̄ omnes illæ quas paulo antē enumerabam partes censentur, ordine suo loco seorsim enarrabo. Hæc enim quæ nunc præcelsere sermone complexi libuit, ne in cerebri numero aliquis, qui iam admonitus sectionem aggressus est, ilicō me unā cum cæteris Anatomicis hallucinatum arbitretur. Ac proinde nunc cerebri situm opportunē aggrediar, quem ipsius cerebri membranæ, & potissimum^a interna caluariæ amplitudo edocent. Quicquid enim eius amplitudinis duas cerebri membranās & glande pituitam cerebri excipientē & ramis quibusdā maximarum cerebrum petentium arteriarum non occupatur, id uniuersum cerebro ac cerebello adimpletur. Cerebellum decuplo aut undecuplo minus cerebro est, atque unā cum dorsalis medullæ principio cum caluariæ amplitudinis sedem sibi uendicat, quæ posteriori partē^a tuberum in capitū is amplitudinem cavitatem uē auditus organorum causa prominentiūq̄, & deinde duobus in occipitiū ossis^a sinibus circūscribitur, qui ut duobus primis duræ membranæ sinibus, quos dextrum & sinistrum nuncupamus os, cedat, caluariæ cavitati in seculpantur. Hanc enim inftar circuli circūscripcionem cerebellum nulla ipsius parte excedit, hocq̄ circūscriptio cerebelli situm opportunissimē demonstrat. Haud enim hominibus, ut bobus fortassis (quos Galenus ad cerebri cognitionem duntaxat aggressus uidetur) cerebellum in occipitiū adeo porrigitur, ut non etiam postrema cerebri pars in posteriora magis quā ipsū cerebellum uergat, nobisq̄ uocatum occipitium impleat. Quippe postrema & elastissima humani cerebelli pars uix eouitq̄ ascendit, ubi digitis in sinam occipitiū partem attingere possimus. Neq̄ etiam in nobis aliqua occipitiū ossis sedes musculorū insertionibus libera continēgi potest, quæ cerebellum implet, etiam si interim Anatomici ipsius situm ita recenseāt, quasi totā in occipitio prominulam regionem, ex cuius tubere uulgus memoriæ ingenitq̄ uim metitur, cerebellū infarciret: imō elastissima cerebelli portio ad^a mediā duntaxat sedē pertingit, quæ a posteriori sede^a foraminis dorsali medullæ uiam præbens, & A litteram imitantis futuræ^a partem habetur, quæ sagittali committitur, usq̄ ad quem alij cerebellum descendisse suis bobus & asinis, aut somnīs delusi scripserunt. Præterea superior cerebelli pars in hominibus, quemadmodum sanē in canibus, bobus & ouibus instar globi cuiusdam, aut etiā acutius nequaquā extuberat, sed plana et depressa minimumq̄ in medio prominens conspicitur. Hæc itaq̄ caluariæ fedes cerebello dedicata, ipsius situm, circūscriptionem, formam ac magnitudinem edocet. Cerebellum etenim, quemadmodū & sua sedes, latius est quā longius aut profundius, & humiliori ipsius regione, idq̄ potissimum iuxta ipsius posteriora latioris globi imaginē exprimit: in cuius medio acuta, neq̄ admodū lata habetur^a impressio, quā illi inducit^a tuber instar crassissimæ linæ in occipitiū osse prominēs, quod eius ossis robur insigniter adaugeat, cuiq̄ dura cerebri membrana pertinacissimē cancellatur. Porro in anteriori parte^a quæ cerebellum ad cerebri nates exporrigitur, id quasi in acutum fertur, undiq̄ fuce fedis formam accuratē referens. Cæterū eiusmodi omnia in cerebro, quod per me si uoles anterioris cerebri etiam adhuc nuncupare poteris, ostendit reliqua caluariæ cavitatis cerebello nō optleta. Vnde etiā cerebrū secundū ipsius basim depressum est, neq̄ globi modo extuberat, quamuis interim inæquale & nō unius forme uisitur. Vbi enim oculorū sedibus & olfactus organorū sinibus innititur, uarium est: nam ad sinus organorum olfactus anteriorum^a extuberat, utrinq̄ autem ad sinū illorū latera propter ossis in caluariæ cavitatē extuberatis prominentiam, unā impressionē admittit. Prominet uerō ibidem inæqualibus tuberbis os ad com-

Quibus sedibus dextra cerebri pars sinistrae continetur.

Cerebelli quæ situm.

Cerebelli situm et magnitudinem.

Cerebelli forma.

Cerebri magnitudo et forma.

m 13 ff. ab-
latori L
uery. K. f. v.
fam.
n 13 ff. ab in-
friori L ad
N decorum.
o id ipse
uarius 13
ca. 21. 4. et
hic in 7. 8. et
13
P 3 ff. L. L.
4 ff. 1. 1.
4 ff. 2. 7.
V.
13 ff. X. X.
X. Y.
1. 7. 3. ff. H.
1. 1. ca. 2. li.
4. D.
u 11 figura
G. G. com-
tutor 1. K
figure 10.
x 11 hanc pro-
ponit 6 C
7 figura ca.
6 lib. 1.
7 nota 10 ff.
21 ff. recep-
dit 8. 9. 11 ff.
gona.
4 7. 8. ff. Z.
Z. Z.
b. 1. ff. ca. 12
lib. 1. h. 1. et
i. i.
c 9 ff. 5. 3
C. T. T.
d 1 ff. ca. 12
lib. 1. h.
f. c. ff. c.
2. 1. a. ff. ca.
6 lib. 1. D.
h supra me-
dium R. 8. ff.
aut ad c. 11
ff.
i 9 ff. Q. 2.
h. 7. ff. X. X.
* X. prope
M. N.
1 Spectator
opiniū ff.
cap. 21. 4.
m. ff. ca. 2
li. 4. A. iux-
ta 1 postu-
et cerebri
Pars in 13
ff.
n 13 ff. C. C.

modos oculorum sedes & foramina narium confingenda. Deinde cerebrum opplet duos gran-
 das in caluarie cavitatis sinus, qui ad ossis cuneum referentur^o sinus latera spectantur, quo glans
 cerebri pituitam excipiens sustinetur. Vnde etiam cerebrum ossis quo continetur formam glie
 bæ ritu sibi uendicatis, utrinque in ipsius basi instar mediæ globi prominens tuber confuitur. In ho-
 rum tuberum medio cerebrum impressum cernitur, cuneiformis ossis processum occasione
 hinc circum sinus latera productum, quo nuper commemorata glans sustinetur. Quinetiam
 simili profusio modo basis cerebri reliqua ipsius sede pro ossium tuberibus auditis organa con-
 tinentibus, & cerebelli superiori regione suam figuram effingit, omnibus sinibus sese inserens,
 & amicè admodum tubera admittens. Atque hinc etiam in lateribus & anteriori & posteriori &
 superiori sede cerebrum caluarie cavitatis effigiem exprimit. His enim sedibus cerebrum instar
 oblongæ sphaeræ utrobique uersus anteriora propter temporum cavitatē depressæ, rotundum,
 & in posteriori parte multo quàm in anteriori latius uisitur, quasi cerebrum ipsum & cerebellū
 nullam peculiarem formam exigerent, ac abundè ipsis esset, si propria illorum substantia ma-
 gna mole, & simul utcunque quò in se sinus cerebri cerebellique functionibus aptos habere
 posset, collecta in capite reponeretur. Eiusmodi siquidem quid caluarie basis sinus tuberaque
 ostendunt, & impressiones in temporibus^o temporalium musculorum gratia conspicuæ. Calua-
 rie itaque cavitatis externæ cerebri superficiem imaginem commonstrat, ad quam & lectio cere-
 brum diuidens, & innumeri quidam gyri ac circumactūs referuntur. Vniuersa namque cerebri
 sedes illa sectione diuisa, atque utriusque pedes in duos quatuor uel in tres uel quatuor diuisi
 cta, extimæ cerebri superficiem magna pars existit. Attamen dictam cerebri formam parum inter-
 turbat, quum dextra cerebri pars sinistrae accumbat: neque recta illa linea diuisæ cerebri partes in-
 uicem magis dehiscant, quàm quanta duræ cerebri membranæ, & tenuis duplicata est crassiti-
 o. In homine etenim secus atque in oue uniuersam sectionem interdiuidit duræ membranæ por-
 tio, processus uel, duas cerebri partes septi ritu intertinguēs. Dein seorsum utramque cerebri par-
 tem tenuis membrana ambit, & implicat. Cæterum gyri ac reuolutiones cerebri, quas tenuiū
 intestinorum anfractibus elegantissimè Erasistratus assimilauit, per uniuersam cerebri superfi-
 ciem undique eadem frequentia habentur. Sunt uerò sinus per multi penitus in cerebri substan-
 tiam penetrantes, & profectò imagine intestinorum tenuium reuolutionibus simillimi. Neque
 opinor illos alicui aptius quàm his, aut etiam nubibus quos rudes pictorum discipuli, aut in
 scholis pueri delineare solent, consferri posse: quanquam in similitudine indaganda non admo-
 dum sit laborandum, quando quidem hominis cerebrum hac ex parte nihil peculiare adipisci-
 tur, & hos in cerebri substantia apparentes circumactūs asinis, equis, bobus, & alijs quæ hacten-
 us uicidi animantibus communes homo obtinet. Nisi forsitan aliquis hinc differentiam assu-
 me restatuisset, quod tanto profundiores homini illos gyros Natura insinuauerit, quanto ipsius
 cerebri substantia copiosior uisitur. Horum itaque inflexuum effigiem cuiusuis animalis cere-
 bri uel in prandio aut cena spectans, discas licet. Porro in illorum usu recensendo non medici
 modò, uerum & philosophi plurimum se exercuant, contententes, num ipsorum beneficio ho-
 mines intelligant, an uerò minimè: quemadmodum Galenus contra Erasistrati placitum pug-
 nans, in hunc modum censuit. Quum asini etiam admodum multipliciter cerebrum habeant
 complexum, quos deceret, quantum ad morum ruditatem attinet, omnifariam simplex, & mi-
 nime uarium nan cisci cerebrum. Melius autem arbitraretur bonam substantiæ temperiem cor-
 poris intelligentis (quodcumque hoc fuerit) prudentiam sequi, & non uarietatem compositionis.
 Neque etiam multitudini spiritus animalis oportet, ut puto, magis quàm qualitati perfectionem
 intellectus accipi referre. Atque hic Galenus sibi dum maxime illius operæ requirimus similes,
 orationè uelut freno cohibens, aliò quum reuolutionū usum exprimere debuisset, reflectit: sa-
 tis esse arbitratus, si non intelligentiæ præesse has reuolutiones indicauerit, quod sanè nõ inficia-
 mur, sed interim eas magnam Conditoris artificium ostendere, & non ob aliud quàm ad cere-
 bri substantiæ enutritiorem eas procreatas esse, à Galeno additum oportuit. Cerebri namque sub-
 stantia citra omnem membranosarum fibrarum plexum continua, neutiquam adeò firma fuerat, ut
 per illam arteriæ uenæque, ut in reliquis corporis partibus, digeri possent: & tam multa crassaque
 est, ut uenæ & arteriæ in superficie tantum ex portæ ipsi nutrienda, illiusque in calore reso-
 cillando sufficerent, quum penitiores cerebri partes si ad illum modum uasæ protenderent, il-
 lorū materia carerent. Quod præuidens Natura, sinuosos illos implexus passim cerebri substan-
 tiæ impellit, ut in his tenuis membrana frequentibus uasis oppleta sese insinuaret, cerebri sub-
 stantiæ alimentū appositisimè ita subministrata. Atque huius etiam nutrimentū potissimum oc-
 casio cerebrum in duas partes dissectum fuit, ut scilicet tenuis membrana sese in ipsius modum
 implicaret: ac inibi in reflexus deducta, cerebri substantiam enutrirer. Haud enim citra eiusmodi
 cerebri dissectionem, & profundissimas reuolutiones illa cerebri sedes qua dextra sinistram
 respicit,

Eslio dez-
 tra nobis
 uicem cerebri
 partem a sin-
 istra diuinit,
 Cerebri an-
 fractus.

Cerebri an-
 fractus uisus.

L. lib. 8. d. 17.
 In parte.

Cerebri sectio
 enutritio.

o Ad latera
 M. f. 14. a. a
 lib. 1.

P. 4. m. f. in
 tab. 1.
 g. 5. p. 1. a. a
 in 1. p. 1. a. a
 r. 1. p. 1. a. a
 G. C.

d. fig. D.
 D. D.

c. 7. lib. 1.

f. fig. E.
 E. E.

g. 1. p. 1. a. a
 c. 7. lib. 1.

b speculatur
in u fig.

i u fig. E.

h s fi. R, A,
R. 9 fi. A, B,
C. 2 u fig.
A, B, C, G,
D, s, d.

9 fi. C. ant
u fig. C, D,
6, d.

m u fig. C,
D C. 6, d
dem H. I.
n Ad A, B
u fig.
o u fig. G, G.

p i fig. cap.
u lib. 4.

q i fi. cap. 2
lib. 4. D.

r 10 fig. A,
B, N, O.

s u fig. E.

t G, G fig.
r 2 u comit
tantur 1 C.

K 10 fig.
u Patet id
in 9 fi. E.

x Patet id
ad 1. 8 fi.

y speculatur
idem u fig.
cap. u lib. 4.

z u fig. E.

4 u u d poe
tes ex disse
cta cerebri
substantia
in 4, 5, 6, 7,
8 figuris.
6 u fig. C,
C, C.

respicit, nutririi potuisset. Atque huic sententiae suffragantur cerebelli reuolutiones, quae ne
tquam aequae atque cerebri reuolutiones aliae penetrant, sed paulo minus quam superficialia, at
frequentes admodumque continua serie deductae uisuntur. superficialia quidem, quod exigua
pars alenda sit, quodque facile cerebellum a profundioribus anfractibus ad uentriculum ulque
ipsius perforaretur. frequentes autem, ut copia aliquantum leuem illam penetrationem supple
at. Porro harum series quodammodo triplex est, effigie cum cerebri reuolutionibus neu
ticam coeueniens. apparet namque cerebellum ob suas reuolutiones & impressum illum, quem
ab occipitis ossis tubere in posteriori sede obtinet, tribus partibus impiorum, dextra, una, &
alia sinistra & tertia media. ac dextra quidem sinistraque cerebelli partes duos quodammodo glo
bos inuicem appositos ostendunt, in quorum inani spacio, ubi scilicet globi sese non conting
rent, tertia cerebelli pars reponitur, quae ligni casei uel recentis uermem refert ob suas reuolu
tiones, quae transtruferim secundum cerebelli longitudinem mutuò aequè distantes ducuntur.
Huius partis apices uersus inferiorem cerebelli sedem reflexi, uermiformes cerebri pro
cessus suo loco efformare docebimus. Dextra autem sinistraque cerebelli pars in superiore cerebelli
sede parallelas quoque & secundum cerebelli latitudinem ductas reuolutiones exigit, quae
deorsum protense, quasi in centrum, colliguntur, ad eam cerebelli sedem, quam dorsalis
medullae initio connatae esse dicemus, contendentes. ac dextrae quidem partis reuolutiones
ad sui partis sedem porrigitur, dorsalis medullae initio continuam; sinistrae autem, ad sui
partis sedem. At haec cerebelli partes inuicem discretae incontinuaeque nequaquam sunt, sed in
uicem continuatae unicum corpus, ipsum scilicet cerebellum constitunt. quod unicum, non au
tem cerebri modo geminum Galenus a Natura structum esse asserit, quod duo dorsa, neque
rotidem dorsales medullas hominem habere minime decuisset: quasi ex cerebro, quod nec
cessario ueluti in duas partes diuisum, neque substantia continuum, unica dorsalis medul
lae producti nequiuisset, ac proinde cerebellum ut corpus unicum necessarium procreatum fuis
set, ut unica dorsali medullae aptum principium fieret. At Galene, qui in nugis crebro qui
busdam, & etiam subinde immerito tuis delusus simijs, Herophilum, & Lycum, & Andreae,
& alios Alexandriae dissectionis professores, qui humana aggrediebantur corpora, irridere
soles, cerebrum in suae basis medio unicum, neque ut in superiori parte diuisum cernitur,
& unicam dorsalem producit medullam, in cuius superiori sede mox ab ipsius exortu Na
tura sinum insculpsit, qua mediam quarti cerebri uentriculi amplitudinem constituit dice
mus. reliquam enim eius uentriculi amplitudinem, cerebellum supplet, quod utrinque dum
taxat ad dorsalis medullae sinus latera quasi duabus circularibus plantationibus adnascit
ur, continuum cum dorsali medulla corpus efficitur. medio namque posterioris cerebelli
sedis pars, ut neque etiam anterioris dorsali medullae continua, connata uel est, sed tantum re
nuiis membranæ interuentu posterior pars dorsali medullae committitur. Non aliter, mihi cre
de, quam si Natura cerebellum condidisset, ut dorsali medullae transmissum à cerebri sinibus
spiritum magis adaptaret, tuereturque. A cerebello etenim quantumuis in ipsius duritie à cre
bro differentia assignanda, & ratione cur cerebellum à cerebro diuisum sit expendenda solici
tus fueris, nullius omnino uel minimi neuuli propago à cerebro ortum ducere reperies. &
profectò nulla est cerebri quae frontem spectat, & qua in occipitum etiam longius in homine
quam ipsum cerebellum ferret, in duritie differentia: neque etiam adeò notata digna cerebelli,
quam tenui membrana id liberatum cernitur, cum cerebro in duritie est pugna. At ut cere
bri basis, unde dorsalis medulla ortum ducit, ceteris omnibus cerebri partibus, & ipso quo
lis medullae co
lor et substantia
na.

Cerebelli im
pressio ratio
& species.

Galeni ratio
ne uicis cere
belli partem
apertissimam
se.

Dorsalis me
dullae instans

In li. 2 de
part.
Cerebri et
cerebelli durit
es, neuuulij
ortus.

Cerebri, cere
belli, et dorsa
lis medullae co
lor et substantia
na.

Cerebri sub
stantiae cum of
fium medullae
dijunctio.

funditas est, tanto quoque ab intima reuolutionis parte intervallo, in cerebri substantia, is quem diximus, color obseruatur: quasi rursus color ille in substantia, quod ad colorem attinet, reuolutiones duplicaret. Quicquid autem cerebri ita coloratum non est, albisimum & candidum prorsus uisitur. Verum ut permittat cerebelli sunt inuolutiones, ita quoque uniuersum propemodum, ut paulo ante admonui, secantibus flauum occurrit. Quacumque itaque ex parte cerebri cerebelli uel substantiam tenui qua proximè continetur membrana detexeris, hanc substantiam ac uelut aqueo humore oblitam, & nunquam uenis implicitam adiuuenies, etiam si interdum rubra & ueluti sanguinea puncta in illorum cerebri substantia in illis potissimum obseruaturus sis, qui phrenitide ante mortem laborarunt, uerum illa nulla uena exprimitur imaginè. Cerebrum namque ex nullo uase alimentum assumit, quam ex his que tenui membrana suffulta ipsi circumdatur. ut autem illi frequentia uasa undique obduceretur, cerebrum in tot quot diximus partes precipue diuisum fuit: quarum etiam diuisiones illae, ut & anfractus ad mollem cerebri substantiam nec cōdicat sustinendam, equaliterque suffulciendam, non mediocriter auxiliatur. Parum enim Galenirationi cur cerebrum diuisum, aut, ut ipse loquitur, geminum sit, tribuo, inquit namque, cerebrum hac occasione geminum esse, ut quemadmodum uno oculo uitari, aut uno teste excocto, alterum seruamus: ita etiam dextro cerebri uentriculo laeso, sinister adhuc suo munere fungeretur. Hæc siquidem Galeniratio aliquem in copia uentriculorum recensenda locum fortassis haberet, non autem in enarranda cerebri diuisione, quam uel nisi supra uentriculos geminum diuisum uisit. callosum enim nobis uocandum corpus, quod cerebri partium continuitatem demonstrat, ad elasticam dextram & sinistram uentriculorum sedem cōstitit. Cæteri uero tempesitium erit, cerebri uentriculos aggredi, atque ita internam cerebri superficiem, quæque ipsius partes adhuc narrandæ superfunt, persequi.

Cerebra substantie maxime qualiter prospectum.

Lib. 8. de V. su part.

178. 11.

DE CALLOSO CEREBRI CORPORE, ET dextræ sinistrique cerebri uentriculorum septo. Caput V.

SUPERIOREM callosi corporis sedem nulla ex parte diuisam eleganter proponit tertia figura characteribus L, L. Insuper hanc sedem, sed a cerebri substantia in lateribus liberam, ostendit quarta ad I, I, I. Humilioris uero sedem spectandam offert quinta ad R, R, R. ubi etiam præsens spectatur septimo ad X, X. dein Y, Y.

Callosi corporis sedes et nomenclaturæ.

PAULO ante omnem cerebri cerebellique substantiam exterius tenui membrana circumdata, ea parte qua membranam respicit subflaua, & quasi cinerica esse retuli. At quædam cerebri pars in externa ipsius superficie lese offensa, tenui membrana non obuoluta, uerum intimæ cerebri substantiæ modò, externa superficie candidis albaque, & reliqua cerebri substantia ad superficiem consistente durior, unde etiam uetustissimi Græcorum partem hanc *urolosa* appellarunt, quæ imitatus in orationis serie, hæc partem callosum corpus semper appellaui.

178. 11.

178. 11.

Deinde Græcorum nonnullis id etiam à forma, quod inferiori sede arcus modò sinuatum sit, ac ab usu quod sustineat, *urolosa* uocat: quam in cerebro corpus recte sebo, quod hoc nomine à pluribus magisque ex merito donatur. Cæterum callosum corpus in medio cerebri uisitur, si cerebri dextram sinistramque & basim cerebri mediū in humiliori ipsius sede, & elasticam cerebri in uertice regione spectes, & quodammodo etiam ad priora posterioraque facta cōparatione. Callosi enim corporis postrema pars anteriori cerebri sedi paulò uicinior est, quæ antica posteriori. In cōspectum autem secantibus uenit, leuiter dextra cerebri parte à sinistra manibus dirempta. qui quid enim ita diducto cerebro, inibi partes ipsius unit, albū candidisque conspicit, ipsūque callosum est corpus, longū quidem, sed arcū. præsens corpus in illa superficie que ita diducto cerebro in cōspectum uenit, gibbosum cernit. eo quasi pacto, quo capitis uertex supra elasticam frontis & occipiti teri sedem, & capitis latera protuberat: quam adhuc callosi corporis obliquitas non admodum insignis est, atque uerticis iam dictæ partis. Quædam uero cerebrum, ut dicebam, diremptum superior callosi corporis superficie egregie laeuæ aequalisque ostendit, ita quoque indicat corpus id cōmunem cum cerebro partem esse, & non ex cerebri substantiæ superficie que mollior & subflaua est, sed ex intimiori substantia quæ durior & alba uisit, enacis. Obseruant enim utrinque ad callosi corporis latera secunda ipsius longitudinè singuli sinus in cerebri substantia instar profundioris lineæ insculpti, ac cū superiori callosi corporis superficie eo magis patecetes, que cerebrum uchementius, quasi id sursum in latera etiam acturus, diduxeris. Interior autem inferior uel ipsius superficies dextro sinistroque cerebri uentriculo ad aperto secantibus primum occurrit: que etiam secundum callosi corporis longitudinem introrsum, ut superior extrosorium curuat, haud tamen simplex est, nam secundum callosi corporis longitudinè duæ instar quartæ circuli partis infinuatae superficies ducuntur, & in medio callosi corporis tuberculum quoddam instar lineæ secundum illius

Callosi corporis sinus uel quæ est uicina cerebri substantia cōtinuitas. Sinus ad callosi corporis latera ubi.

178. 11.

178. 11.